

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Δ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄

Συνεδρίαση 21^{ης} Οκτωβρίου 2019

Ωρα έναρξης: 9:40 π.μ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

Παρακαλώ τους έντιμους βουλευτές να δηλώσουν την παρουσία τους.

Παρακαλώ τους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αγαπητέ κ. Υπουργέ Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας,

Αγαπητέ κ. Πρόεδρε του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου,

Αγαπητέ κ. Πρόεδρε του Συμβουλίου Νεολαίας Κύπρου,

Αγαπητή κα Πρόεδρε του Cyprus Youth DiplomaCY,

Αγαπητέ κ. Επίτροπε Εθελοντισμού και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων,

Αγαπητοί συνάδελφοι*,

Αγαπητέ Πρόεδρε και Μέλη της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων,

* **Σημείωση:** Στη συνεδρίαση αυτή παρέστησαν οι βουλευτές κ. Δημήτρης Δημητρίου, κ. Σκεύη Κούτρα-Κουκουμά, ο κ. Άντρος Καυκαλιάς, η κ. Ειρήνη Χαραλαμπίδου, ο κ. Μαρίνος Μουσιούππας, ο κ. Μιχάλης Γιωργάλλας, ο κ. Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, ο κ. Λίνος Παπαγιάννης και η κ. Άννα Θεολόγου.

Είναι με ιδιαίτερη χαρά που σας καλωσορίζω στη Βουλή των Αντιπροσώπων, αυτή τη φορά ως συμμετέχοντες στα πλαίσια της Παράλληλης Βουλής, της οποίας αποτελείτε τους πρώτους βουλευτές που συνεδριάζουν για τη νέα περίοδο, αλλά και ως συνιδρυτές αυτού του θεσμού.

Οι προηγούμενες καλές πρακτικές καθώς και η πολύτιμη σας πείρα στη διοργάνωση και λειτουργία της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων θα αξιοποιηθούν στην καινούρια, ολιστική προσέγγιση της διάδρασης της Βουλής των Αντιπροσώπων με την κοινωνία.

Η διοργάνωση αυτή αποτελεί γνήσιο παράδειγμα καλής πρακτικής ενδυνάμωσης των νέων και προώθησης της ενεργού πολιτότητας. Εξάλλου, μέσω αυτής της μορφής δομημένου διαλόγου, δίνεται στους νέους η ευκαιρία εμπλοκής στη διαδικασία λήψης αποφάσεων για τα θέματα που τους αφορούν, διασφαλίζοντας ότι οι ανησυχίες και απόψεις τους εισακούονται σε πρώτη φάση και ακολούθως λαμβάνονται υπόψη κατά την εκπόνηση σχετικών πολιτικών.

Από αυτό το πνεύμα διακατέχεται και η πρωτοβουλία μας για τη δημιουργία του θεσμού της Παράλληλης Βουλής, που αρχίζει να υλοποιείται από σήμερα, ως μοντέλο ενίσχυσης της συμμετοχικής δημοκρατίας, του πλουραλισμού και της διαφάνειας.

Στόχος της Παράλληλης Βουλής είναι η καθιέρωση ενός τακτικού διαλόγου μεταξύ της Βουλής των Αντιπροσώπων από τη μια, και πολιτών και εμπειρογνομόνων σε διάφορους τομείς, από την άλλη, μέσω της λειτουργίας έξι Παράλληλων Βουλών, για την έρευνα, την καινοτομία, την ψηφιακή διακυβέρνηση, για τον πολιτισμό, για την οικολογία και αειφορία και το περιβάλλον και την υγεία, για την κοινωνία των πολιτών, για τα παιδιά και για τους νέους.

Ο θεσμός αυτός έχει ήδη προκαλέσει το ενδιαφέρον ξένων κοινοβουλίων, καθώς και διεθνών κοινοβουλευτικών οργανισμών, όπως τη Διακοινοβουλευτική Ένωση και η

Κοινοβουλευτική Συνέλευση του ΟΑΣΕ, ως παράδειγμα καλής πρακτικής για ενδυνάμωση και ενίσχυση της αποτελεσματικής συμβολής των πολιτών στην εκπόνηση πολιτικών.

Με τη λειτουργία των έξι Παράλληλων Βουλών και τη συμμετοχή σας στα όργανά της, θα μπορείτε να έχετε άποψη για τα γενικότερα πλέον θέματα που απασχολούν την κυπριακή κοινωνία, αλλά και μια πιο σφαιρική ενημέρωση για τα ζητήματα που συζητούνται. Θα συμμετέχει η αντιπροσωπεία σας στη σύνοδο των έξι βουλών με τον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων και αυτό σημαίνει ότι θα έχετε άμεση σχέση με ό,τι τεκταίνεται και στις υπόλοιπες βουλές. Με τους κανονισμούς, τις δομές, την υπηρεσιακή στήριξη, καθώς και τα νέα συστήματα που θα λειτουργήσουν στα πλαίσια αυτά, προσδοκούμε ότι ο θεσμός της Παράλληλης Βουλής θα λειτουργήσει αποτελεσματικά για ενίσχυση της Κυπριακής κοινωνίας, σε μια προσπάθεια θεσμοθετημένης και δομημένης συμμετοχής των πολιτών στις προσπάθειες ορισμού των προβλημάτων και προκλήσεων που τους απασχολούν, καθώς και στη διαμόρφωση συγκεκριμένων εισηγήσεων για την αντιμετώπισή τους.

Η διάδραση αυτή προσδοκούμε, ότι θα συμβάλει στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ πολιτών και πολιτείας, αρχής γενομένης με τη Βουλή των Αντιπροσώπων, τον Ναό της Δημοκρατίας, που ανοίγει, με τον τρόπο αυτό, θεσμοθετημένα τις πύλες και τα αυτιά της στην κοινωνία.

Η προσέγγιση των εκλεγμένων εκπροσώπων του λαού με τους τελικούς αποδέκτες των νομοθεσιών, τους πολίτες, θα εμπλουτίσει, θα διευρύνει και θα καταστήσει ακόμα πιο σχετικό με τις ανησυχίες των πολιτών το έργο της Βουλής σ' όλους τους τομείς της δράσης της, κάνοντας παράλληλα πράξη την προσπάθεια απάλειψης κάθε δημοκρατικού ελλείμματος.

Σας διαβεβαιώ αγαπητοί βουλευτές, κυρίες και κύριοι προσκεκλημένοι, ότι ο θεσμός της Παράλληλης Βουλής δεν αποτελεί διακήρυξη συμβολικού περιεχομένου, αντίθετα, αποτελεί όραμα που αποκτά περιεχόμενο και ουσία, αφού με τη δική μας καθοδήγηση και σε συνεργασία μαζί σας, θα εξετάζονται από τις αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές και τις υπηρεσίες της Βουλής τα πορίσματα όλων των Παράλληλων Βουλών, με στόχο την αποτελεσματική προώθησή τους αλλά και την οριζόντια συνεργασία.

Δεν είναι επομένως τυχαία η στήριξη την οποία παρείχε τα τελευταία τρία χρόνια η Βουλή των Αντιπροσώπων και εγώ προσωπικά στη Βουλή των Νέων Αντιπροσώπων από την οποία πήραμε και παραδείγματα.

Η πρόσβαση που δόθηκε για παρουσίαση των πορισμάτων των Συνόδων σας στις Επιτροπές της Βουλής, συνάδει με το ενδιαφέρον μας να αφουγκραστούμε τις απόψεις και ανησυχίες της κοινωνίας και δη της δυναμικότερης της μερίδας, με τελική επιδίωξη η συνεργασία αυτή να εμπλουτιστεί και να διευρυνθεί.

Η φετινή θεματολογία δεν αντικατοπτρίζει μόνο τις ανησυχίες της νεολαίας, αλλά υποδηλώνει και την επιθυμία και την αναγνώριση της ανάγκης για προσαρμογή στα δεδομένα της εποχής. Είναι επίσης έμπρακτη απόδειξη της πολύπλευρης ενασχόλησης με φλέγοντα θέματα της επικαιρότητας.

Αναμένουμε, λοιπόν, με ενδιαφέρον να ενημερωθούμε, το συντομότερο μετά την ολοκλήρωση των εργασιών σας, για τα πορίσματά σας σχετικά με την προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, την ισότητα των φύλων στον εργασιακό τομέα, την πρόκληση της στέγασης, τη διασύνδεση του σχολείου με την αγορά εργασίας και το κλείσιμο του κύκλου των πλαστικών αντικειμένων. Όλα τα θέματα που θα συζητήσετε είναι εξόχως ενδιαφέροντα και σημαντικά και γι' αυτό θα αναμένουμε τα πορίσματα της συνόδου σας.

Με την ευκαιρία αυτή, επισημαίνω με ιδιαίτερη ικανοποίηση την απόφαση της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων να λειτουργήσει και φέτος χωρίς χαρτί, στόχο που έχω θέσει και για τη Βουλή των Αντιπροσώπων και άρχισε να υλοποιείται και προς την κατεύθυνση αυτή θα ήθελα να ακούσω και τις δικές σας απόψεις.

Κλείνοντας και με την ευκαιρία αυτή θα ήθελα να σας ενημερώσω, ότι η Βουλή έχει ήδη συστήσει μόνιμη ομάδα εργασίας και γραμματεία από λειτουργούς της Βουλής για να στηρίζουν και να συντονίζουν στις δράσεις της Παράλληλης Βουλής.

Αγαπητοί βουλευτές,

Κηρύττω την έναρξη των εργασιών της 4^{ης} Συνόδου της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων και εύχομαι εποικοδομητικές εργασίες και κάθε επιτυχία στο έργο των Επιτροπών και της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων.

Καλώ τώρα στο βήμα, τον Υπουργό Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας κ. Κώστα Χαμπιαούρη, για το δικό το χαιρετισμό.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ:

(ΚΩΣΤΑΣ ΧΑΜΠΙΑΟΥΡΗΣ)

Εξοχότατε Πρόεδρε της Βουλής των Αντιπροσώπων,

Κύριοι Βουλευτές,

Επίτροπε Εθελοντισμού,

Πρόεδρε του Οργανισμού Νεολαίας, του Συμβουλίου Νεολαίας, του Cyprus Youth Diplomacy, νέες και νέοι βουλευτές,

Είναι με ιδιαίτερη χαρά που προσφωνώ την έναρξη των εργασιών της 4^{ης} Συνόδου της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων, που συνδιοργανώνεται από το Συμβούλιο Νεολαίας Κύπρου και τον Οργανισμό Cyprus Youth Diplomacy, έχοντας την πλήρη στήριξη, τόσο της Κυβέρνησης, του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, όσο και της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Σας ευχαριστώ για την πρόσκληση που μου έχετε απευθύνει να παρευρίσκομαι σήμερα μαζί σας.

Η Βουλή των Νέων Αντιπροσώπων έχει καταστεί θεσμός, ειδικότερα ύστερα από τη λήψη σχετικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου τον Σεπτέμβριο του 2017, για σταθερή στήριξη της διοργάνωσής της. Ως θεσμοθετημένο σώμα, αποτελεί μια εξαιρετική πρωτοβουλία που δίνει σε μόνιμη πλέον βάση, χώρο στους νέους ανθρώπους να εκφράσουν τις απόψεις τους σ' ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που τους αφορά, τόσο σε πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο λήψης αποφάσεων.

Επιπλέον, τόσο από πλευράς διαδικασίας όσο και από πλευράς αποτελέσματος, συμβάλλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη της δημοκρατικής κουλτούρας ανάμεσα στους νέους. Από τη φάση της επιλογής, μέσω ανοικτής πρόσκλησης και με διαφανείς διαδικασίες των 56 νέων για να συμμετάσχουν στην Βουλή των Νέων Αντιπροσώπων, μέχρι τη συμμετοχή μέσα από δραστηριότητες προσομοίωσης της κοινοβουλευτικής διαδικασίας, επιτυγχάνεται ο βασικός σκοπός της εξαίρετης αυτής πρωτοβουλίας, να κατανοήσουν οι συμμετέχοντες νέοι τον ρόλο της Βουλής και των βουλευτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και να αναπτύξουν τις δημοκρατικές τους δεξιότητες και ευαισθησίες.

Δίνεται βήμα στους νέους ανθρώπους να εκφράσουν τις απόψεις και τις προτάσεις τους σε ζητήματα που τους αφορούν, τους απασχολούν και τους προβληματίζουν. Συζητούν και καταλήγουν σε αποφάσεις και προτάσεις, τις οποίες υποβάλλουν σε μας, τους αρμόδιους υπουργούς και στους τεχνοκράτες των υπουργείων μας, ώστε να ληφθούν υπόψη κατά τη διαμόρφωση των κυβερνητικών πολιτικών.

Θέλω στο σημείο αυτό να αναφέρω, ότι εκπρόσωποι της 3^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν τα πορίσματα της Επιτροπής Παιδείας σε εκπροσώπους των Διευθύνσεων του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού,

Αθλητισμού και Νεολαίας. Η παρουσίαση και η συζήτηση που ακολούθησε εστιάστηκε σε τέσσερις τομείς, στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, στα αναλυτικά προγράμματα, στην ψηφιοποίηση και στις νέες τεχνολογίες και στην ασφάλεια και υγεία.

Στο πλαίσιο αυτό συζητήθηκαν, ανάμεσα σε άλλα, θέματα όπως η ανάγκη για εκσυγχρονισμό των μεθόδων αξιολόγησης μαθητών και εκπαιδευτικών, η βελτίωση του μηχανισμού υποβολής παραπόνων από μαθητές, η ψηφιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού, καθώς και η αύξηση των ψυχολόγων στα σχολεία για υποστήριξη του εκπαιδευτικού έργου.

Όπως μπορεί να διαπιστώσει κανείς, εφαρμόζονται ήδη ή δρομολογούνται από το υπουργείο μας σημαντικές δράσεις που συνάδουν με τα πιο πάνω πορίσματα των νέων βουλευτών. Ενδεικτικά αναφέρεται η εν εξελίξει διαδικασία πρόσληψης 27 πρόσθετων ψυχολόγων, η αναβάθμιση της ασφάλειας των σχολείων με σειρά μέτρων, η ψηφιοποίηση της διδακτέας ύλης και η ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στη διαδικασία της μάθησης, η πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος STEM σε 9 δημοτικά σχολεία, η επικαιροποίηση και αναδόμηση των δεικτών επιτυχίας και επάρκειας στα αναλυτικά προγράμματα, στη βάση του πραγματικού διδακτικού χρόνου, η υλοποίηση ενός ενιαίου συστήματος αξιολόγησης των μαθητών και η κατάθεση στους ενδιαφερόμενους εταίρους της πρότασης για ένα νέο, σύγχρονο σύστημα αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών.

Φίλες και φίλοι, νέοι βουλευτές,

Σ' αυτό το σημείο, θα ήθελα να χαιρετίσω την πρωτοβουλία των διοργανωτών να διαβουλευτούν με τις αρμόδιες υπηρεσίες, πριν καθορίσουν τα θέματα των συζητήσεων, τα οποία είναι εύστοχα επιλεγμένα και ενδιαφέροντα. Με αυτό τον τρόπο, τα απορρέοντα της συνόδου καθίστανται καίρια και σχετικά με τους παρόντες προβληματισμούς, σε θέματα χάραξης πολιτικής.

Από τη δική μας πλευρά, ως πολιτεία, οφείλουμε να ακούσουμε με προσοχή τις εισηγήσεις και τις επισημάνσεις των νέων και να τα εντάξουμε στις αρμοδιότητες των σχετικών υπουργείων, εφαρμόζοντας πολιτικές που να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες τους.

Όσον αφορά στη θεματική που έχει απασχολήσει, ειδικότερα, την Επιτροπή Παιδείας, η καλύτερη διασύνδεση του σχολείου με την αγορά εργασίας, αποτελεί προτεραιότητα και για το υπουργείο μας.

Είναι ευρέως γνωστό ότι οι οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές των τελευταίων δεκαετιών, επηρέασαν, παγκοσμίως τη σταθερότητα και στο επίπεδο της εργασίας.

Στον συγκεκριμένο τομέα, οι επιπτώσεις ήταν πολύ πιο έντονες για τους νέους, ενώ η ένταξή τους στην αγορά εργασίας ήταν πολύ πιο δύσκολη και προβληματική. Δεν γίνεται πια αυτόματα ούτε είναι σαφώς οριοθετημένη, εφόσον δεν εξαρτώνται μόνο από την παρεχόμενη εκπαίδευση, αλλά «από ένα σύνολο έξω εκπαιδευτικών παραγόντων».

Εστιάζοντας, ωστόσο, στο επίπεδο της παρεχόμενης εκπαίδευσης, το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, έχοντας αναγνωρίσει τη μεγάλη σημασία της διασύνδεσης του σχολείου με την αγορά εργασίας, αλλά και το γεγονός ότι όλοι οι νέοι θα πρέπει να αποκτήσουν τα κατάλληλα εφόδια και δεξιότητες που θα τους οδηγήσουν άμεσα στην απασχόληση, έχει προχωρήσει σε σημαντικές πολιτικές, οι οποίες αφορούν σε όλο το φάσμα του εκπαιδευτικού συστήματος.

Συγκεκριμένα, σε επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχει ολοκληρωθεί ο σχεδιασμός για την επέκταση του θεσμού των εσπερινών γυμνασίων και των εσπερινών σχολών τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και πλέον από τον Σεπτέμβρη λειτουργούν σε όλες τις επαρχίες της Κύπρου. Έχουν, επίσης, αυξηθεί οι τεχνικές σχολές και τα προσφερόμενα προγράμματα σπουδών με κλάδους και

ειδικότητες, στη βάση των αναγκών της σύγχρονης αγοράς εργασίας, αλλά και των οικείων περιοχών. Επιπλέον, οι μαθητές και οι μαθήτριες των τεχνικών σχολών έχουν τη δυνατότητα απόκτησης εργασιακών προσόντων στη διάρκεια της εκπαίδευσής τους, γεγονός που τους προσδίδει μια νέα δυναμική στην αγορά εργασίας.

Εξαιρετικής σημασίας θεωρείται η συνεργασία μας με την ΟΕΒ και το ΚΕΒΕ για τον σχεδιασμό και την προώθηση νέων προγραμμάτων σπουδών ή τον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων, για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη βιομηχανία, μέσω της διοργάνωσης επισκέψεων κατάρτισης των μαθητών στους χώρους εργασίας, για την παροχή κινήτρων για εργοδότηση μαθητών των τεχνικών σχολών, του συστήματος μαθητείας και των Μεταλκειακών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, καθώς και για την ευθυγράμμιση των δεξιοτήτων που αποκτούν οι απόφοιτοί μας σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Συναφείς δράσεις είναι ακόμη η προώθηση μηχανισμού επικύρωσης της μη τυπικής και άτυπης μάθησης, η ενίσχυση των προγραμμάτων επαγγελματικού προσανατολισμού στη βάση της χαρτογράφησης των μελλοντικών αναγκών στην αγορά εργασίας και η πιλοτική ανάπτυξη και εφαρμογή ερευνητικής μεθόδου παρακολούθησης των αποφοίτων της ανώτερης εκπαίδευσης στην αγορά εργασίας.

Επιπρόσθετα, η Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής έχει ενισχυθεί και επιμορφωθεί περαιτέρω, έτσι ώστε να μπορεί να προσφέρει καλύτερο επαγγελματικό προσανατολισμό στους μαθητές μας.

Τα Μεταλκειακά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, θεσμοθετημένη πλέον καινοτομία, προσαρμόζουν πλήρως τα προγράμματά τους στην αγορά εργασίας, ενώ εμπλουτίζονται σε ετήσια βάση με νέες κατευθύνσεις σπουδών.

Ενδεικτικό της άριστης διασύνδεσης με την αγορά εργασίας είναι το υψηλό ποσοστό εργοδότησης των αποφοίτων των ΜΙΕΕΚ, το οποίο ξεπερνά το 85%.

Σε πανεπιστημιακό επίπεδο, έχουν δημιουργηθεί γραφεία διασύνδεσης των πανεπιστημίων με την αγορά εργασίας, με κύριο στόχο την υποστήριξη φοιτητών και αποφοίτων των πανεπιστημίων στον σχεδιασμό της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας, καθώς και τη διασύνδεση των Πανεπιστημίων με τον κόσμο των επιχειρήσεων.

Ως υπουργείο αρμόδιο για θέματα εκπαίδευσης, κατανοούμε πλήρως ότι η διασύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας είναι μια συνεχής και επίπονη προσπάθεια, γι' αυτό θα συνεχίσουμε να καταβάλλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για αξιολόγηση και βελτιστοποίηση της διασύνδεσης αυτής.

Αγαπητοί νέες και νέοι,

θα ήθελα να σας διαβεβαιώσω ότι αποτελείτε την πρώτη μας προτεραιότητα. Το δικό σας συμφέρον, η δική σας ευημερία και πρόοδος αποτελούν πάντοτε σημαντικότερο παράμετρο που λαμβάνουμε υπόψη στη χάραξη και την υλοποίηση των πολιτικών μας, γιατί εσείς είστε το μέλλον του τόπου μας και η ψυχή της κοινωνίας μας.

Γι' αυτό, όλα τα πορίσματα και οι εισηγήσεις σας για τις θεματικές που έχετε επιλέξει, όπως θα προκύψουν από την 4^η Σύνοδο των Νέων Αντιπροσώπων, είναι ευπρόσδεκτες και θεωρώ ότι μπορούν να συμβάλουν στον εμπλουτισμό και στην περαιτέρω στόχευση των δράσεων και πολιτικών της Κυβέρνησης.

Το Υπουργείο μας, ως το αρμόδιο για θέματα νεολαίας, θέτει πάντα τους νέους στο επίκεντρο. Διαχρονικός στόχος των πολιτικών μας είναι η προετοιμασία και η στήριξη των νέων, ώστε να καταστούν ενεργοί δημοκρατικοί πολίτες, οι οποίοι να ευημερούν και να συμβάλλουν παραγωγικά στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή του τόπου. Θέλουμε τους νέους μας δραστήριους, δημιουργικούς και συνδιαμορφωτές του δικού τους παρόντος και μέλλοντος.

Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να λαμβάνεται, σε πολιτικό επίπεδο, καμιά απόφαση για τους νέους χωρίς τους νέους.

Δικό μας όραμα, ως υπουργείο αρμόδιο για θέματα νεολαίας, είναι να ενδυναμώσουμε τους νέους, έτσι ώστε να πετύχουν το μέγιστο των δυνατοτήτων τους και να συμμετάσχουν ενεργά σε όλες τις εκφάνσεις της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ζωής του τόπου μας.

Στο πλαίσιο αυτό, κατανοούμε παράλληλα και την υποχρέωσή μας να καλλιεργήσουμε τις ικανότητες, γνώσεις και δεξιότητες που η νεολαία μας χρειάζεται, για να διακριθεί και να ζήσει δημιουργικά, στη βάση των απαιτήσεων και προκλήσεων του διεθνούς περιβάλλοντος.

Επιθυμούμε να είστε πολίτες δημιουργικοί, κριτικοί, στοχαστικοί, ικανοί να σκέφτεστε θεωρητικά και να μπορείτε να μετατρέπετε τη θεωρία σε πράξη, να αναλύετε και να σχεδιάζετε μακροπρόθεσμα, να επινοείτε έννοιες, θεωρίες και λύσεις.

Παράλληλα, θέλουμε να είστε πολίτες που να μπορείτε να εργάζεστε ομαδικά και συλλογικά.

Πρώτιστα όμως, αναμένουμε να είστε πολίτες που θα χαρακτηρίζονται από δημοκρατικότητα, αγωνιστικότητα, παρρησία, κοινωνική υπευθυνότητα και κοινωνική δικαιοσύνη. Με αυτά τα δεδομένα, προσμένουμε η νεολαία μας να διακριθεί σε παγκόσμιο επίπεδο, δίνοντας μέλλον στον εαυτό της και στην πατρίδα μας.

Βέβαια, γνωρίζουμε ότι καμιά πρωτοβουλία, κυβερνητική ή ιδιωτική, που αφορά στους νέους, δεν είναι αρκούντως αποτελεσματική, αν δεν λάβει υπόψη τη δική σας άποψη, αν δεν έχει εσάς τους ίδιους τους νέους συνδιαμορφωτές της. Έχουμε την πεποίθηση ότι συγκεκριμένα βήματα έχουν γίνει προς την ορθή κατεύθυνση τα τελευταία χρόνια.

Θα ήθελα να σας διαβεβαιώσω, ότι η Κυβέρνηση έχοντας πλήρη συναίσθηση των δυναμικών αλλαγών και των αυξημένων προκλήσεων της εποχής μας, εφαρμόζει πολιτικές που έχουν ως στόχο τη στήριξη και την ενδυνάμωση όλων των κοινωνικών ομάδων, αλλά κυρίως των νέων. Προσπαθούμε να μετατρέψουμε τις προκλήσεις σε ευκαιρίες οι οποίες να έχουν θετικό αντίκτυπο για εσάς. Στρεφόμεστε προς τη νέα γενιά, προτείνοντας την επιχειρηματικότητα ως μια από τις πιο σπουδαίες προκλήσεις της εποχής μας, την αριστεία ως στάση ζωής και την καινοτομία ως καταλυτικό στοιχείο δημιουργικότητας.

Αγαπητοί νέες και νέοι,

ως πολιτικός προϊστάμενος του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, σας διαβεβαιώνω ότι θα παραμείνω σταθερός υποστηρικτής και συμπαραστάτης στην κοινή προσπάθεια για ενδυνάμωση, πρόοδο και ευημερία των νέων του τόπου μας.

Χαιρετίζοντας τις εργασίες της 4^{ης} Συνόδου της Βουλής των Νέων, θα ήθελα να συγχαρώ και να ευχαριστήσω θερμά το Συμβούλιο Νεολαίας Κύπρου, το οποίο, σε συνεργασία με το Cyprus Youth Diplomacy, ανέλαβαν την εξαιρετική αυτή πρωτοβουλία.

Εύχομαι τέτοιου είδους πρωτοβουλίες να λειτουργούν πολλαπλασιαστικά και να ενθαρρύνουν τους νέους να εκφράζονται, να συμμετέχουν και να παρεμβαίνουν στα κοινά.

Σας εύχομαι κάθε επιτυχία στις προκαθορισμένες εργασίες της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων και αναμένω να μελετήσω με ενδιαφέρον τα πορίσματά σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ,

Προχωρούμε τώρα με το τρίτο θέμα της ημερησίας διάταξης, καλώ στο βήμα τον πρόεδρο του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου, κ. Παναγιώτη Σεντώνα για το χαιρετισμό του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ:

(ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΕΝΤΩΝΑΣ)

Έντιμε κύριε Πρόεδρε,

Κύριε υπουργέ,

Κυρία και κύριοι βουλευτές,

Φίλε πρόεδρε του Συμβουλίου Νεολαίας,

Αγαπητή κ. πρόεδρε του Cyprus Youth Diplomacy, φίλοι και φίλες, νέοι και νέες βουλευτές, πρέπει να πω ότι είναι με ιδιαίτερη χαρά που είμαστε εδώ σήμερα ως Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου και που βλέπουμε τη Βουλή των Νέων Αντιπροσώπων να μεγαλώνει, είμαστε στη τέταρτη σύνοδο και, αγαπητέ Μάριε, αγαπητή Ιωάννα, επιτρέψτε μου στο πρόσωπό σας να ευχαριστήσω και να συγχαρώ το Συμβούλιο Νεολαίας και το Cyprus Youth Diplomacy που αυτά τα χρόνια δίνει πνοή σ' αυτό το θεσμό.

Θέλω επίσης να συγχαρώ τον καθένα και την κάθε μία από εσάς που είσαστε εδώ σήμερα και επιλέγετε το δρόμο της συμμετοχής, διότι αγαπητοί μου φίλοι η συμμετοχή σας εδώ είναι μια πολιτική πράξη με την πλατωνική έννοια του όρου, εμπλέκεστε δηλαδή στα της πόλεως, επιλέγετε την ενεργή εμπλοκή στο συλλογικό μας βίο και αυτό είναι ιδιαίτερος σημαντικό και θέλω σ' αυτή τη μικρή μου παρέμβαση, σ' αυτό ακριβώς να επικεντρωθώ και θέλω να το κάνω γιατί είναι κάποιοι που στήνουν στο τοίχο την νέα γενιά για το ότι είναι απαθής, για το ότι δεν παρεμβαίνει, δεν κρίνει, δεν επικρίνει, δεν προτείνει, οπότε πιστεύω ότι όλοι αυτοί έχουν άδικο και πρόκειται για μια εύκολη και απατηλή κατά την άποψη μου γενίκευση.

Θέλω επίσης να επικεντρωθώ στη συμμετοχή, γιατί πιστεύω ότι η συμμετοχή των νέων στη Κύπρο υπάρχει, συντελείται. Συμβαίνει όμως με ένα διαφορετικά τρόπο από κάποιες δεκαετίες προηγουμένως.

Και τρίτο, επιλέγω να επικεντρωθώ στο ζήτημα της συμμετοχής, γιατί βλέπω ότι και στην Κύπρο αλλά και στην Ευρώπη οι ανοικτές συμμετοχικές, προοδευτικές δημοκρατίες βάλλονται και αποκτούν όλο ένα και εχθρούς περισσότερους.

Έχουμε μπροστά μας ποικίλες έρευνες, αγαπητοί φίλοι, τόσο ακαδημαϊκές όσο και έρευνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που επιβεβαιώνουν αυτό που μας είπε ο Πλάτωνας αιώνες πριν, αλλά και μεταγενέστερα ο Εμπεδокλής ότι δηλαδή η Δημοκρατία οφείλεται περισσότερο όταν περισσότεροι συμμετέχουν.

Οι έρευνες μάλιστα τεκμηριώνουν τη θέση ότι κράτη στα οποία ο βαθμός συμμετοχής των πολιτών είναι αυξημένος είναι συνακόλουθα αυξημένη και η ποιότητα της διακυβέρνησης. Με άλλα λόγια μια καλή δημοκρατική διακυβέρνηση την κάνουν οι καλοί πολίτες που παρεμβαίνουν.

Λέγοντας αυτά θέλω να σημειώσω ακόμα κάτι το οποίο ονομάζω το παράδοξο της συμμετοχής των νέων, έτσι βρίσκουμε τον όρο και ευρύτερα στη βιβλιογραφία, το οποία αφορά στο εξής, η απομάκρυνση των νέων από τον παραδοσιακό τρόπο πολιτικής όπως τον συνηθίσαμε, δηλαδή τη συμμετοχή στις εκλογές, τη συμμετοχή στα πολιτικά κόμματα, στις συνδικαλιστικές ενώσεις κ.λπ δεν συνεπάγεται και την έλλειψη ενδιαφέροντος των νέων για τα πολιτικά ζητήματα.

Μάλιστα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποτυπώνει σε πρόσφατη έκθεσή της, με κρυστάλλινο τρόπο ότι σημαντικός αριθμός των νέων ευρωπαίων και εδώ στη Κύπρο επιλέγουν άλλες μορφές συμμετοχής, όπως είναι ο ακτιβισμός, τα ψηφιακά δίκτυα, το blocking, η χρήση της τέχνης, οι ηλεκτρονικές παρεμβάσεις και πολλά πολλά άλλα. Και νοιώθω την ανάγκη ότι η πολιτεία θα πρέπει να συνειδητοποιήσει αυτή την εναλλακτική

συμμετοχή και παρέμβαση των νέων ανθρώπων και να την αγκαλιάσει. Πρέπει μάλιστα να βρει τους τρόπους να δώσει οξυγόνο, χώρο και ευκαιρίες γι' αυτού του είδους τη συμμετοχή και αυτό διότι πιστεύω ότι η αποτυχία στο να ανταποκριθούμε σ' αυτή την πρόκληση ελλοχεύει κινδύνους όπως είναι η στροφή μερίδας των πολιτών σε λαϊκίστικα ή ακραία κινήματα που πρόσκαιρα και κατά τρόπο λαϊκίστικο τους προσφέρουν φωνή.

Για όλους αυτούς τους λόγους, αγαπητοί φίλοι, επειδή πιστεύουμε ακριβώς την αξία της συμμετοχής, παραμένουμε ως Οργανισμός Νεολαίας συμπαραστάτης σ' αυτό το θεσμό γι' αυτό και χρηματοδοτούμε εξ ολοκλήρου για δεύτερη φορά την Βουλή των Νέων Αντιπροσώπων και θα συνεχίσουμε να το πράττουμε και στο μέλλον και θέλω σ' αυτό το σημείο να συγχαρώ και το Κοινοβούλιο, ειδικότερα τον Πρόεδρο του σώματος που αγκάλιασε αυτό το θεσμό και τον οδηγεί πάρα πέρα.

Οπότε, αγαπητοί φίλοι, συγχαρητήρια ξανά που είσαστε εδώ, δυναμώστε τη φωνή σας γιατί είναι χρήσιμη για όλα αυτά που σας αφορούν και διαμορφώνουν το τώρα και το αύριο αυτού του τόπου, για την τεχνολογική επανάσταση, την κλιματική αλλαγή, τα ζητήματα της παιδείας, το κράτος δικαίου.

Και πρέπει να σας πω, ότι οι πόρτες του Οργανισμού είναι πάντοτε ανοικτές για εσάς και θα περιμένουμε έτσι με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για ακόμα μια φορά να κουβεντιάσουμε τα πορίσματα της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων.

Να 'στε καλά, κάθε επιτυχία στις εργασίες του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Σεντώνα για το χαιρετισμό του.

Καλώ τώρα στο βήμα τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Νεολαίας Κύπρου, τον κ. Μάριο Φιλίππου, για το δικό του χαιρετισμό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ:

(ΜΑΡΙΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ)

Εξοχότατε Πρόεδρε του Κοινοβουλίου, κ. Δημήτρη Συλλούρη, εξοχότατε Υπουργέ Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, κύριε Κώστα Χαμπιαούρη, φίλτατοι φίλοι βουλευτές,

Αξιότιμε πρόεδρε του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου, φίλε Παναγιώτη Σεντώνα, και αγαπητέ διευθυντή του ΟΝΕΚ, κύριε Μενέλαε Μενελάου,

Φίλτατε Επίτροπε Εθελοντισμού και Μ.Κ.Ο., φίλε Γιάννη Γιαννάκη,

Φίλη πρόεδρε της οργάνωσης Cyprus Youth Diplomacy, Ιωάννα Δημοσθένους,

Κυρίες και Κύριοι Νέοι Βουλευτές,

με ιδιαίτερη μου χαρά σας καλωσορίζω στην τελετή λήξης των εργασιών της 3^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων και στην τελετή έναρξης των εργασιών της Ολομέλειας της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων.

Είναι με μεγάλη μου ικανοποίηση αλλά και τιμή που βρισκόμαστε και πάλι σήμερα εδώ, για 4^η συνεχή χρονιά, πίσω από τα βουλευτικά έδρανα, σε μια προσπάθεια να δώσουμε στους νέους μας την δυνατότητα να εκφράζουν συλλογικά την άποψη τους επί συγκεκριμένων θεμάτων τα οποία τους απασχολούν.

Η χαρά μας σήμερα βέβαια είναι διπλή, αφού τιμούμε τους βουλευτές της 3^{ης} Βουλής των Νέων και δίνουμε τη σκυτάλη στην διετή θητεία της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων.

Ως Συμβούλιο Νεολαίας Κύπρου έχουμε πάντα ως ύψιστο στόχο μας τη προαγωγή του γόνιμου διαλόγου μεταξύ των νέων, αλλά και την παροχή ενός αντιπροσωπευτικού πλαισίου για προώθηση των προβληματισμών, των θέσεων και των επιδιώξεων της νέας γενιάς της πατρίδας μας.

Και είναι αυτό ακριβώς που επιτυγχάνει η προσομοίωση της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων. Μια πρωτοβουλία που αισίως έχει καταστεί θεσμός, διάγοντας τον 4^ο χρόνο λειτουργίας της αλλά και ένα σημαντικό εργαλείο στα χέρια του Συμβουλίου

Νεολαίας Κύπρου και του Cyprus Youth Diplomacy προκειμένου να μπορέσει να αφουγκραστεί τον παλμό, τα θέλω και τις ανησυχίες της νέας γενιάς της πατρίδας μας, κι εν συνέχεια να μεταφέρει με τρόπο συγκροτημένο και αποτελεσματικό, τις απαιτήσεις των νέων από την πολιτεία και τους θεσμούς.

Το Συμβούλιο Νεολαίας Κύπρου στα είκοσι και πλέον χρόνια λειτουργίας του, έχει πετύχει να φέρει μαζί σε μία κοινή πλατφόρμα, 63 οργανώσεις νεολαίας, από τον κομματικό πυλώνα αλλά και από τον πυλώνα των ΜΚΟ λειτουργώντας ως φορέας συντονισμού και αντιπροσώπευσής τους τόσο σε εθνικό, όσο και σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Για την οικογένεια του Συμβουλίου Νεολαίας Κύπρου έννοιες όπως, ενδυνάμωση των νέων, συμμετοχικότητα, ενεργός πολιτότητα, ουσιαστική αντιπροσώπευση της νεολαίας, διάλογος και συμμετοχή των νέων στα κέντρα λήψης αποφάσεων, αποτέλεσαν και συνεχίζουν να αποτελούν ύψιστη προτεραιότητα και επιδίωξή μας.

Στο πλαίσιο λοιπόν των στόχων και των προτεραιοτήτων μας αναπτύχθηκε από κοινού με το Cyprus Youth Diplomacy και η πρωτοποριακή για τα Κυπριακά δεδομένα, πρωτοβουλία της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων, η οποία τυγχάνει και αναγνώρισης σε ευρωπαϊκό επίπεδο και τυγχάνει επίσης και θερμού εναγκαλισμού από την Βουλή των Αντιπροσώπων.

Οι τρεις προηγούμενες χρονιές του προγράμματος της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων αποτέλεσαν για εμάς μεγάλες προκλήσεις, αλλά και μεγάλα στοιχεία τα οποία με πολύ κόπο και αγάπη έχουν κερδηθεί.

Η αναγνώριση και καταξίωση του θεσμού τόσο από τη συγκροτημένη πολιτεία, όσο και από τη νεολαία μας είναι ήδη γεγονός.

Η 4^η Βουλή των Νέων Αντιπροσώπων δεν είναι για εμάς μόνο η επιβεβαίωση της μεγάλης μας επιδίωξης την οποία θέσαμε ως γραμματεία του Συ.Ν.Κ., όπως αυτή

καταστεί ένας οικονομικά ανεξάρτητος και ευρέως αναγνωρίσιμος θεσμός, κάτι το οποίο πετύχαμε πριν δύο χρόνια, μέσω συγκεκριμένης απόφασης της εκτελεστικής εξουσίας, την οποία και ευχαριστούμε ξανά και θερμά.

Τις τελευταίες όμως δύο ημέρες οι νέοι αυτοί άνθρωποι τους οποίους έχετε σήμερα ενώπιόν σας, συνεργάστηκαν αφήνοντας κατά μέρος τις διαφορετικές αντιλήψεις, ιδεολογίες, βιώματα και με τρόπο συγκροτημένο μέσω της σύμπνοιας την οποία εν πολλοίς επέδειξαν, ξεπερνώντας μέσω του παραγωγικού διαλόγου τις όποιες διαφωνίες τους, κατάφεραν να βρισκόμαστε σήμερα όλοι εδώ, με κοινό στόχο την έγκριση των εκθέσεων κάθε μίας από τις πέντε κοινοβουλευτικές επιτροπές της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων.

Αξιότιμοι παριστάμενοι, αγαπητέ υπουργέ, φίλοι βουλευτές και λοιποί κρατικοί αξιωματούχοι και φορείς, μπροστά σας έχετε σήμερα μια ομάδα ανθρώπων που δεν συμβιβάζεται, δεν επαναπαύεται και δεν υποκύπτει στις επιταγές και τις επιβουλές των κοινωνικών και άλλων νορμών, ένα συνονθύλευμα χαρακτήρων που ενδιαφέρονται, αντιστέκονται και διεκδικούν, ένα κράμα νέων συμπολιτών μας, που αποτελούν εν πολλοίς το παρόν και το μέλλον αυτού του τόπου.

Σας καλούμε λοιπόν όπως τους ακούσετε με την δέουσα προσοχή και σοβαρότητα.

Αγαπητές και αγαπητοί βουλευτές, δεν μπορώ να γνωρίζω αν στο προσεχές μέλλον κάποιοι από εσάς καταφέρουν τελικά να βρίσκονται εν τέλει πίσω από τα έδρανα αυτά, όντας εκλεγμένοι αξιωματούχοι βουλευτές της χώρας μας, φρονώ όμως, ότι έχω απέναντί μου σήμερα 50 και πλέον νέους και νέες, οι οποίοι στο πλαίσιο του δημοκρατικού διαλόγου και του αμοιβαίου σεβασμού και της κατανόησης, ήρθαν με τις ιδέες τους, τις αντιλήψεις, τις απόψεις τους και τις γνώσεις τους να συνδράμουν παραγωγικά και εποικοδομητικά, ατομικά και συλλογικά, στις εργασίες της 4^{ης} Βουλής

των Νέων Αντιπροσώπων και κατάφεραν να τις μετουσιώσουν εντέλει σε θέσεις πολιτικής, τις οποίες και το Συμβούλιο Νεολαίας υιοθετεί.

Γι' αυτό τον λόγο είστε άξιοι συγχαρητηρίων και ως εκ τούτου θα ήθελα εκ μέρους των συνδιοργανωτών αυτού του θεσμού, να σας απευθύνω ένα τεράστιο ευχαριστώ αλλά κι ένα μεγάλο μπράβο, για τη συνέπεια και το ήθος που επιδείξατε σε αυτό το τριήμερο εργασιών της προσομοίωσης της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων.

Όπως έχω ήδη αναφέρει, έχω την ακράδαντη πεποίθηση ότι είστε το παρόν και το μέλλον αυτού του τόπου. Ένα παρόν γεμάτο όνειρα, στόχους, ιδέες, θέληση για ένα μέλλον που μοιάζει πολύ ελπιδοφόρο. Όπως τόνισε και ο φίλος πρόεδρος του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου, πολλοί θέλουν τους νέους να είναι απαθείς, να μην ασχολούνται, να είναι του καναπέ. Εδώ αποδεικνύεται ότι οι νέοι δρουν, συμμετέχουν και επιτελούν έργο.

Σήμερα είναι η δική σας μέρα φίλοι, νέες και νέοι και σας καλούμε να την χαρείτε, αλλά και να εργαστείτε παραγωγικά, ώστε όλοι μαζί να πάμε την νεολαία του τόπου μας ένα βήμα πιο μπροστά.

Όσο και αν ακούγεται τετριμμένο, το γεγονός παραμένει ένα, το μέλλον σας ανήκει. Θα πρέπει συλλογικά να το διεκδικήσετε και η Βουλή των Νέων Αντιπροσώπων είναι ένα σημαντικό βήμα προς την προσπάθειά σας αυτή.

Με σύνθημα μας «πάντα με τους νέους, για τους νέους», σας ευχαριστώ θερμά και εύχομαι πολύ καλές εργασίες στην σημερινή μας ολομέλεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ κ. Φιλίππου.

Καλώ τώρα στο βήμα την πρόεδρο του Cyprus Youth Diplomacy, κ. Ιωάννα Δημοσθένους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ CYPRUS YOUTH DIPLOMACY:

(ΙΩΑΝΝΑ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ)

Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε της Βουλής των Αντιπροσώπων,

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας,

Κύριοι και κυρίες Βουλευτές,

Κύριε Επίτροπε Εθελοντισμού και ΜΚΟ,

Κύριε Πρόεδρε του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου,

Κύριε Εκτελεστική Διευθυντή του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου,

Φίλε πρόεδρε του Συμβουλίου Νεολαίας Κύπρου,

Αγαπητοί κύριοι και κυρίες, νέοι και νέες βουλευτές,

Είναι μεγάλη μου χαρά και τιμή να απευθύνω ενώπιόν σας χαιρετισμό εκ μέρους του Cyprus Youth DiplomaCY, συνδιοργανωτή του Προγράμματος της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων. Ενός προγράμματος που έγινε θεσμός, ενός προγράμματος που αγκαλιάστηκε από τους νέους και τις νέες της Κύπρου, το κράτος και την ευρύτερη κοινωνία.

Είναι πολύ όμορφο να βλέπεις τους νέους και τις νέες της Κύπρου μας να λαμβάνουν θέσεις στα έδρανα της Βουλής των Αντιπροσώπων, έχοντας με σκληρή δουλειά κατακτήσει το βήμα λόγου που τους αξίζει και που τους αναλογεί, ως συνδιαμορφωτές πλέον της χάραξης πολιτικής στα κέντρα λήψης αποφάσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Από την πρώτη μέρα του Προγράμματος της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων, μαζί με το Συμβούλιο Νεολαίας Κύπρου, θέσαμε ως στόχο τη θεσμοθέτησή του, πιστεύοντας ακράδαντα πως αποτελεί το βήμα λόγου που οι νέοι και οι νέες της Κύπρου μας δικαιούνται.

Τέσσερα χρόνια μετά, το πρόγραμμά μας, αποτελεί πανευρωπαϊκή πρωτοτυπία και χρησιμοποιείται ως καλό παράδειγμα όσον αφορά στους τρόπους ένταξης των νέων

στα κέντρα λήψης αποφάσεων των κρατών, κάνοντας την Κύπρο μας παράδειγμα προς μίμηση.

Είναι αλήθεια, πως η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της Κυπριακής Δημοκρατίας τον Σεπτέμβριο του 2017, να θεσμοθετήσει και να χρηματοδοτήσει το πρόγραμμα της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων, έδωσε νέα ώθηση, σηματοδοτώντας μια καινούργια εποχή συνεργασίας Κράτους και Νεολαίας.

Κύριε Υπουργέ Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, για ακόμα μια φορά εκφράζουμε προς το Υπουργικό Συμβούλιο τις θερμότερες μας ευχαριστίες για την οικονομική και όχι μόνο στήριξη του προγράμματος.

Η 4^η Βουλή των Νέων Αντιπροσώπων έρχεται να προσθέσει στο εξαιρετικό έργο που αφήνει ως παρακαταθήκη η 3^η Βουλή των Νέων Αντιπροσώπων. Η συνεργασία με τα Υπουργεία Εξωτερικών, Εργασίας, Εσωτερικών, Παιδείας και Περιβάλλοντος, καθώς και με τη Βουλή των Αντιπροσώπων, που είχαμε κατά την προηγούμενη χρονιά, άνοιξε διάλους επικοινωνίας της νεολαίας με υπουργούς και τεχνοκράτες, κάτι για το οποίο είμαστε ευγνώμονες προς όλους τους υπουργούς αλλά και τους αρμόδιους λειτουργούς των ανωτέρω υπουργείων, για την συνεργασία, την καθοδήγηση και την συμπαράσταση στην προσπάθειά μας.

Συμπαραστάτης και αρωγός μας είναι πάντα ο Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου, ο οποίος μας στηρίζει όχι μόνο οικονομικά αλλά κυρίως πρακτικά, εκφράζοντας την εμπιστοσύνη του προς το Πρόγραμμα και την πρόθεσή του για ένταξη των εισηγήσεων του Προγράμματος στην Εθνική Στρατηγική για την Νεολαία, κάτι για το οποίο είμαστε ιδιαίτερα περήφανοι. Σας ευχαριστούμε θερμά, κ. πρόεδρε του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου, για την στήριξη και την εμπιστοσύνη σας.

Στο πλαίσιο λοιπόν αυτό, της νέας μας συνεργασίας με τα κέντρα λήψης αποφάσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας, μετά και από εισήγηση κρατικών

αξιωματούχων, υπουργείων και τεχνοκρατών, η θητεία των νέων βουλευτών της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων θα είναι πλέον διετής, με σκοπό να δοθεί περισσότερος χρόνος αξιοποίησης των απόψεων των νέων από τα κέντρα λήψης αποφάσεων της Δημοκρατίας.

Η 3^η Βουλή των Νέων Αντιπροσώπων άφησε ακόμα μια παρακαταθήκη, αφού εξέλεξε ως Πρόεδρό της την πρώτη γυναίκα Πρόεδρο της Βουλής των Νέων. Μετά από αυτή την εξέλιξη, ήταν απόφαση των συνδιοργανωτών, η 4^η Βουλή των Νέων Αντιπροσώπων να συμπεριλάβει και να αναδείξει την έμφυλη διάσταση σε όλες τις θεματικές προς συζήτηση, δείχνοντας τον δρόμο της ισότητας των φύλων και των ίσων ευκαιριών στην πολιτική ζωή του τόπου.

Έχουμε λοιπόν την τιμή να βρισκόμαστε σήμερα για τέταρτη χρονιά στους χώρους της Βουλής των Αντιπροσώπων, με σκοπό την πραγματοποίηση της ολομέλειας της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων, η οποία τελεί υπό την αιγίδα του Προέδρου της Βουλής κ. Δ. Συλλούρη. Σας εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας κ. Πρόεδρε για την υποστήριξη και την εμπιστοσύνη σας στο Πρόγραμμα που συνδιοργανώνουν το Συμβούλιο Νεολαίας Κύπρου και το Cyprus Youth Diplomacy.

Θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στο φίλο πρόεδρο του Συμβουλίου Νεολαίας Κύπρου και στα μέλη της εκτελεστικής γραμματείας, στους νέους λειτουργούς του Συμβουλίου, καθώς επίσης και στα μέλη του διοικητικού Συμβουλίου του Cyprus Youth Diplomacy, που εργασθήκαμε εντατικά, ως ομάδα, για να βρισκόμαστε και πάλι σήμερα εδώ, με σκοπό την επιτυχή διεκπεραίωση του φετινού προγράμματος. Θα ήταν παράλειψή μου σε αυτό το σημείο εάν δεν απηύθυνα ευχαριστίες προς τους πέντε και τις πέντε επικεφαλής των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών και τη δημοσιογραφική ομάδα που εργάσθηκαν εθελοντικά για την πραγμάτωση των σκοπών του Προγράμματος.

Επιτρέψτε μου, όμως να ευχαριστήσω εκ μέρους του Cyprus Youth DiplomaCY, τους απερχόμενους λειτουργούς του Συμβουλίου Νεολαίας Κύπρου τον κ. Νικόλα Χριστοφή, την κ. Χριστιάνα Ξενοφώντος και την κ. Άντρη Βουτουρή, με τους οποίους ξεκινήσαμε συλλογικά πριν 4 χρόνια με πολλή αγάπη, την προσπάθεια δημιουργίας του Προγράμματος της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων.

Πίσω από ένα πολύ πετυχημένο πρόγραμμα τεσσάρων ετών, να ξέρετε πως πάντοτε κρύβονται αμέτρητες ώρες εντατικής δουλειάς, πολύωρες συναντήσεις, αέναες συζητήσεις και κυρίως μεγάλες θυσίες. Συνήθως όμως αυτά είναι τα μυστικά της επιτυχίας.

Το να βλέπεις, όμως, το Πρόγραμμα της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων να αναπτύσσεται, να εξελίσσεται και να πραγματώνει τον μεγαλύτερό του στόχο, την ενδυνάμωση των νέων της Κύπρου μας, θα είναι πάντοτε για όλους εμάς που ζήσαμε το πρόγραμμα από την πρώτη ημέρα της γέννησής του, η μεγαλύτερη επιβράβευση.

Αγαπητοί νέοι και νέες βουλευτές,

Με τη σημερινή ολομέλεια της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων, ολοκληρώνεται ένα πολύ εντατικό τριήμερο, κατά το οποίο μάθατε να εργάζεστε και να συνεργάζεστε στο πλαίσιο του δημοκρατικού διαλόγου, του σεβασμού και της αλληλοκατανόησης, με το πάθος και την όρεξη που σας χαρακτηρίζει ως νέους και νέες, έχοντας ως τελικό στόχο να δώσετε φωνή στη νεολαία της Κύπρου μας.

Το βάρος της ευθύνης σας είναι μεγάλο, μην χάσετε την ευκαιρία που απλόχερα σας προσφέρεται, να γίνετε πρεσβευτές των δικαιωμάτων των νέων και να διεκδικήσετε όλα όσα οι νέοι και οι νέες της Κύπρου μας αξίζουν.

Βλέποντάς σας εδώ μπροστά μου, στο μυαλό μου έρχονται κάποιοι στίχοι του Κωνσταντίνου Καβάφη, «κι αν είσαι στο σκαλί το πρώτο, πρέπει να είσαι υπερήφανος κ' ευτυχισμένος. Εδώ που έφθασες, λίγο δεν είναι τόσο που έκαμες, μεγάλη δόξα. Κι

αυτό ακόμη το σκαλί το πρώτο πολύ από τον κοινό τον κόσμο απέχει. Εις το σκαλί για να πατήσεις τούτο, πρέπει με το δικαίωμά σου να σαι, πολίτης εις των ιδεών την πόλι».

Αγαπητοί νέοι και νέες βουλευτές, έχετε κατακτήσει το πρώτο σκαλί. Ας είναι λοιπόν αυτό το εφαλτήριο έναυσμα για την ενδυνάμωση όλων των νέων της Κύπρου μας.

Σας εύχομαι ολόθερμα μια καλή και παραγωγική διαετία.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ την κ. Δημοσθένους. Καλώ τώρα στο βήμα την κ. Νίκη Βικτώρια Φραγκέσκου Ράμος, απερχόμενη εκλεγμένη πρόεδρο της 3^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων, να καταθέσει το δικό της χαιρετισμό.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3^{ΗΣ} ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

(ΝΙΚΗ ΒΙΚΤΩΡΙΑ ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΟΥ ΡΑΜΟΣ)

Αξιότιμοι κύριοι υπουργοί,

Αξιότιμοι κύριοι επίτροποι,

Αξιότιμοι κύριοι βουλευτές και κυρίες βουλευτές,

Αγαπητοί φίλοι, νέες βουλευτές και βουλευτρίες της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων.

Δεν θα ήθελα να μακρηγορήσω, δεν θέλω να σας κουράσω επιτρέψετε μου να σας συγχαρώ για μια ακόμα φορά για τη συμμετοχή σας στην 4^η Βουλή των Νέων Αντιπροσώπων.

Όπως έχετε βιώσει και οι ίδιοι, το έργο που παράγεται και από τη Βουλή των Νέων Αντιπροσώπων κάθε χρόνο, δεν είναι μόνο αξιόλογο αλλά και βαρυσήμαντο για τη κυπριακή κοινωνία.

Το έργο αυτό παράγετε εσείς, χωρίς εσάς δεν υπάρχει Βουλή των Νέων Αντιπροσώπων.

Πέρσι, είπα στο σώμα των βουλευτών του οποίου ήμουν μέλος να στοχεύσει στο φεγγάρι γιατί μπορεί. Εμείς μπορούμε και μην αφήσετε κανένα να σας πει οτιδήποτε διαφορετικό. Στοχεύσετε λοιπόν όσο πιο ψηλά επιθυμείτε και δουλέψτε σκληρά για να φτάσετε εκεί και αν δεν φτάσετε στο φεγγάρι, θα φτάσετε στον ουρανό και αυτό είναι κατόρθωμα γιατί μετά άλλοι θα μπορέσουν να κτίσουν πάνω στο δικό σας έργο και να πετάξουν.

Εσείς είστε ο θεμέλιος λίθος της κοινωνίας μας, μην ξεχνάτε τις αξίες σας και προχωράτε με βήμα σταθερό. Έχετε μπροστά σας μια διαίτη για να ακουστείτε.

Ήταν τιμή μου να είμαι μαζί σας και να παρακολουθώ το έργο σας και με μεγάλη ανυπομονησία περιμένω να ακούσω την παρουσίαση των εκθέσεών σας.

Σας εύχομαι καλές εργασίες της ολομέλειας και καλή μετέπειτα θητεία.

Ευχαριστώ για όλη την υποστήριξη του προγράμματος της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων από όλους τους αρμόδιους και σας ευχαριστώ που με ακούσετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Κυρίες και κύριοι βουλευτές, εδώ έχει ολοκληρωθεί το πρώτο μέρος των εργασιών της συνόδου της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων.

Επειδή η Βουλή δυστυχώς δεν έχει τους απαραίτητους χώρους, θα κάνουμε την απονομή πιστοποιητικών συμμετοχής εδώ, κάτι που δεν γίνεται ποτέ, δεν πρέπει να γίνεται, αλλά δεν έχουμε άλλο χώρο, έτσι θα παρεκκλίνουμε και θα κάνουμε την απονομή αυτή.

Απονομή πιστοποιητικών συμμετοχής στους αποχωρούντες βουλευτές της 3ης Συνόδου της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων από τον Πρόεδρο της Βουλής

**των Αντιπροσώπων κ. Δημήτρη Συλλούρη και την απερχόμενη πρόεδρο της 3ης
Συνόδου.**

Ομαδική φωτογραφία.

**10.30 - 10.45 π.μ. Διάλειμμα / Αποχώρηση του Προέδρου της Βουλής και των
Επισήμων.**

(Ωρα επανέναρξης: 10.45 π.μ.)

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

(Ν. Β. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΟΥ-ΡΑΜΟΣ)

Κυρίες και κύριοι βουλευτές, κηρύσσεται η έναρξη της διαδικασίας εκλογής
προέδρου της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων. Ακολουθεί ονομαστική παρουσία
των νέων βουλευτών της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων.

Μετά την προσφώνηση του κάθε νέου και νέας βουλευτή παρακαλείστε, όπως
υψώνετε το χέρι σας και δηλώνετε την παρουσία σας με τη λέξη παρών ή παρούσα. Η
κλήση των βουλευτών θα γίνει ανά επιτροπή.

Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων: Ιωάννου Φίλιππος.

Φ. ΙΩΑΝΝΟΥ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Κιτρομηλίδης Αυγουστίνος.

Κ. ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Κολετζάκης Αριστείδης.

Α. ΚΟΛΕΤΖΑΚΗΣ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Κυπριανού Άντρεα.

Α. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Κυριάκου Αχιλλέας.

Α. ΚΥΡΙΑΚΟΥ:

Παρών

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Παναγιώτου Έλενα.

Ε. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Παπαλεξάνδρου Εμμανουήλ.

Ε. ΠΑΠΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Παπασάββα Βασιλική.

Β. ΠΑΠΑΣΑΒΒΑ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Τοτόρο Πρίσκα.

ΠΡ. ΤΟΤΟΡΟ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Χριστοδούλου Ρογήρος.

Ρ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Ζήνωνας Σωκράτους, Επικεφαλής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών
Υποθέσεων.

Ζ. ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων: Αποστόλου
Αλέξανδρος.

Α. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ:

Παρών.

ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ:

Ζήνωνας Σωκράτους.

Ζ. ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Αργυρού Μαρία.

Μ. ΑΡΓΥΡΟΥ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Γκαϊδατζή Χρυσή.

ΧΡ. ΓΚΑΪΔΑΤΖΗ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Ευρυπίδου Δημήτρης.

Δ. ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Καλογήρου Κατερίνα.

Κ. ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Κανάρης Γιάννης.

Γ. ΚΑΝΑΡΗΣ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Λαούρη Ελένη.

Ε. ΛΑΟΥΡΗ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Οικονομίδης Χρίστος.

ΧΡ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Χειρίδη Κατερίνα.

Κ. ΧΕΙΡΙΔΗ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Χριστόδουλος Χριστοδούλου.

ΧΡ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Χριστίνα Χρυσοστόμου, Επικεφαλής της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας,
Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΧΡ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Χριστοδούλου Αθανάσιος.

Α. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Χριστίνα Χρυσοστόμου, Επικεφαλής της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας,
Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΧΡ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Επιτροπή Εσωτερικών: Αλετράς Ραφαήλ.

Ρ. ΑΛΕΤΡΑΣ:

Παρών.

ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ:

Χριστίνα Χρυσοστόμου.

ΧΡ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Επιτροπή Εσωτερικών.

Βασιλείου Ιωάννης.

Ι. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Δημητρίου Αντρέας.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Ζηντίλη Χριστίνα.

ΧΡ. ΖΗΝΤΙΛΗ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Ηλιάδη Νάνσια.

Ν. ΗΛΙΑΔΗ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Καλαθά Γεωργία.

Γ. ΚΑΛΑΘΑ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Πολυκάρπου Νίκη.

Ν. ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Χαραλάμπους Ανδρέας.

Α. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Χαραλάμπους Μαρίνος.

Μ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Χαραλάμπους Σαλώμη, Επικεφαλής της Επιτροπής Εσωτερικών.

Σ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Επιτροπή Παιδείας: Ευαγγέλου Στάλω.

ΣΤ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Ηλία Ειρήνη.

ΕΙ. ΗΛΙΑ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Ησαΐας Γεώργιος.

Γ. ΗΣΑΪΑΣ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Ιωσήφ Φραντζέσκα.

ΦΡ. ΙΩΣΗΦ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Κυριακή Στυλιανού.

Κ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Κωνσταντίνου Λοΐζος.

Λ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Κωστή Ανδρέας.

Α. ΚΩΣΤΗ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Νεοκλέους Αντιγόνη.

Α. ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Πουλλάς Μάριος.

Μ. ΠΟΥΛΛΑΣ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Πούννας Σταύρος.

ΣΤ. ΠΟΥΝΝΑΣ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Ταμπούρας Αντώνης.

Α. ΤΑΜΠΟΥΡΑΣ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Θεόδωρος Μαυροσάββας, Επικεφαλής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας.

Θ. ΜΑΥΡΟΣΑΒΒΑΣ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Επιτροπή Περιβάλλοντος: Αβραάμ Αμαλία.

Α. ΑΒΡΑΑΜ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Αριστοτέλους Ζωή.

Ζ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Γεωργακόπουλος Γεώργιος.

Γ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Γλυκερίου Πολύμνια.

Π. ΓΛΥΚΕΡΙΟΥ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Διαμανταράς Κωνσταντίνος Ραφαήλ.

Κ.Ρ. ΔΙΑΜΑΝΤΑΡΑΣ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Καρσερά Κωνσταντίνος.

Κ. ΚΑΡΣΕΡΑΣ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Κωνσταντίνου Θεοφίλη.

Θ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Λοΐζου Κωνσταντίνος.

Κ. ΛΟΪΖΟΥ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Μαυρογιώργου Μερόπη.

Μ. ΜΑΥΡΟΓΙΩΡΓΟΥ:

Παρούσα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Μιχαήλ Νεόφυτος.

Ν. ΜΙΧΑΗΛ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Χατζηλοΐζου Στέλιος.

ΣΤ. ΧΑΤΖΗΛΟΪΖΟΥ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Κολετζάκης Αριστείδης.

Α. ΚΟΛΕΤΖΑΚΗΣ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Ορέστης Μάτσας, Επικεφαλής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος.

Ο. ΜΑΤΣΑΣ:

Παρών.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Διαπιστώνεται απαραίτια. Έχουν κατατεθεί εμπροθέσμως αλφαβητικά οι πιο κάτω υποψηφιότητες για τη θέση προέδρου της 4^{ης} Συνόδου των Νέων Αντιπροσώπων:

Οικονομίδης Χρίστος, Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Πουλλάς Μάριος, Επιτροπή Παιδείας.

Χαραλάμπους Ανδρέας, Επιτροπή Εσωτερικών.

Χριστοδούλου Ρογήρος, Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων.

Οι υποψήφιοι πρόεδροι θα παρουσιάσουν την υποψηφιότητά τους μπροστά στην ολομέλεια της Βουλής. Υπενθυμίζεται ότι κάθε υποψήφιος έχει τρία λεπτά στη διάθεσή του.

Καλείται στο βήμα ο κ. Χρίστος Οικονομίδης από την Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για να παρουσιάσει την υποψηφιότητά του.

Έχετε το λόγο για τρία λεπτά.

ΧΡ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ:

Αξιότιμοι πρόεδροι της 3^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων,

Αξιότιμη κυρία βουλευτή,

Αγαπητοί νέοι και νέες βουλευτές,

Μετά την ολοκλήρωση της συγγραφικής έκθεσης από κάθε κοινοβουλευτική ομάδα βρισκόμαστε σήμερα ενώπιον της ολομέλειας της Βουλής, για να εκλέξουμε τον πρόεδρο της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων. Όπως αντιλαμβάνεστε, ένας από τους υποψηφίους είμαι και εγώ. Είμαι πρωτοετής φοιτητής στο Τμήμα της Κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και κατά τη στρατιωτική μου θητεία είχα την ευχέρεια να εκδώσω και να τελειοποιήσω την πρώτη μου ποιητική συλλογή, το πρώτο μου βιβλίο με τίτλο «Ο παράδεισος της σκέψης». Στα δεκαεννιά μου πολλοί από εσάς

θα αναρωτιέστε «γιατί δε συμβιβάστηκε με τη θέση του νέου βουλευτή και διεκδικεί την προεδρία της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων». Η απάντηση είναι ξεκάθαρη.

Θέλω με αυτή μου την πράξη να περάσω το μήνυμα πως οι νέοι έχουμε δικαίωμα στο λόγο. Έχουμε δικαίωμα να λαμβάνουμε εμείς τις αποφάσεις για το μέλλον μας. Έχουμε το δικαίωμα να παλέψουμε αποφασιστικά και να κερδίσουμε αυτά που θέλουμε. Έχουμε το δικαίωμα να αποφασίσουμε εμείς για το μέλλον μας, έχουμε το δικαίωμα να τα θέλουμε όλα. Θέλουμε ψηλότερους μισθούς, καλύτερες συνθήκες εργασίας, αρκετά καλύτερη εκπαίδευση, μείωση της περιβαλλοντικής ρύπανσης, αύξηση της άδειας μητρότητας, που αν είναι δυνατό παρέχεται μόνο τέσσερις μήνες και το 72% του μισθού, παρακαλώ, αντί το 100%, εν αντιθέσει με άλλες χώρες που παρέχουν τρία χρόνια άδεια μητρότητας. Μέχρι και η Ελλάδα παρέχει ένα χρόνο άδεια μητρότητας.

Είμαι σήμερα εδώ αποφασισμένος να προωθήσω όλα τα σχέδια. Να ακούσω πραγματικά τα θέλω σας και να συνεχίσουμε μαζί. Μου έκαναν πραγματική εντύπωση τα βιογραφικά όλων σας που διάβασα. Θέλω να περάσουμε ένα μήνυμα. Ένα μήνυμα ότι αυτή η θέση που κατέχουμε δεν είναι θέση εφησυχασμού. Είναι θέση προώθησης της σκέψης των νέων. Ως φοιτητής στο Πανεπιστήμιο Κύπρου ακούω καθημερινά παράπονα από τους νέους. Έχουμε πολλά παράπονα και θα σας τα προωθήσουμε και δε θα διστάσουμε να τα προωθήσουμε. Θέλουμε αλλαγές, πολλές αλλαγές. Είμαστε πολύ πίσω σε πολλά θέματα.

Με την ευκαιρία της έκδοσης του βιβλίου μου είχα τη χαρά να βραβευτώ από τον Αρχηγό του ΓΕΕΦ, τον Υπουργό Άμυνας, τον Υπουργό Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, πρόσφατα τον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, τον Αρχιεπίσκοπο, γι' αυτό πιστεύω δε θα δυσκολευτούμε να βρούμε ανοικτές πόρτες να

προωθήσουμε τα αιτήματά μας και είμαι βέβαιος θα τα προωθήσουμε εκεί που πρέπει, ούτως ώστε να υλοποιηθούν και θα υλοποιηθούν -είμαι βέβαιος- επί τούτου.

Σας ευχαριστώ πολύ. Καλή επιτυχία στους ανθυποψήφιούς μας. Καλή δύναμη σε όλους μας.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Σας ευχαριστούμε, κύριε Οικονομίδη.

Καλείται στο βήμα ο κ. Μάριος Πουλλάς από την Επιτροπή Παιδείας, για να παρουσιάσει την υποψηφιότητά του.

Έχετε το λόγο για τρία λεπτά.

Μ. ΠΟΥΛΛΑΣ:

Αξιότιμοι και αξιότιμες βουλευτές της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων,

Αγαπητοί φίλοι και φίλες,

Ονομάζομαι Μάριος Πουλλάς και είμαι διδακτορικός επιστήμονας στον τομέα της Επιδημιολογίας και Βιοστατιστικής στο UCL του Λονδίνου. Είμαι επίσης κάτοχος πρώτου πτυχίου στον τομέα της βιοχημείας και γενετικής και μεταπτυχιακού στη βιοϊατρική από το Imperial College επίσης του Λονδίνου. Παράλληλα με τις σπουδές μου τα τελευταία τρία χρόνια κατέχω τον ρόλο του διευθυντή των διεθνών επιχειρήσεων ενός παγκόσμιου οργανισμού, όπου συντονίζω μια ομάδα εκατό πενήντα ατόμων ως προς τη διεκπεραίωση διαφόρων διοργανώσεων, προωθώντας νεανική επιχειρηματικότητα. Πρόσφατα ίδρυσα έναν νέο οργανισμό στην Κύπρο, ο οποίος αποσκοπεί στην προώθηση της καινοτομίας στην περιοχή που ταυτόχρονα προσφέρει στους νέους την ευκαιρία να δικτυωθούν και να αποκτήσουν εμπειρίες και δεξιότητες, ενισχύοντας έτσι την εργοδοτησιμότητά τους.

Είναι φανερό πως δε θέλω να εκλεγώ σήμερα πρόεδρος για να βάλω ακόμα ένα τίτλο στο βιογραφικό μου. Τίτλους έχω ήδη αρκετούς. Βρίσκομαι σήμερα εδώ, γιατί όντως θέλω να προσφέρω. Δεν είμαι άτομο που μιλά μόνο, χωρίς να κάνει πράξεις και δεν είμαι άτομο που υπόσχεται κάτι που δεν μπορεί να υλοποιήσει.

Ως εκ τούτου, κύριο μέλημά μου, εάν εκλεγώ σήμερα, θα είναι η άσκηση πιο ισχυρών πιέσεων και στους αρμόδιους φορείς, αλλά και στις επιτροπές μας, ώστε να υλοποιηθούν οι προτάσεις που θα υπερψηφιστούν ή έστω να χαραχτεί η πορεία προς την υλοποίησή τους και να μη μείνουμε μόνο στα λόγια. Επίσης, εάν εκλεγώ πρόεδρος, θα προχωρήσω με κάλεσμα των τριών ανθυποψηφίων μου, που προφανώς είναι εδώ γιατί όντως θέλουν να βοηθήσουν και να προσφέρουν στον θεσμό για τη σύσταση μίας ομάδας, που θα λειτουργεί βοηθητικά και ενισχυτικά στον ρόλο του προέδρου και αποσκοπώντας έτσι στην διεκπεραίωση εργασιών της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων. Τέσσερα άτομα άλλωστε είναι πολύ πιο παραγωγικά από ένα. Πιο έτοιμος από ποτέ ζητώ τη στήριξή σας, γιατί πιστεύω ότι μπορώ να συνεισφέρω στο έργο του θεσμού. Ζητώ τη στήριξή σας, γιατί πιστεύω ότι έχω τη γνώση και τις δεξιότητες που χρειάζονται, για να υποβοηθήσω το έργο. Ζητώ τη στήριξή σας, κυρίως, γιατί είμαι σίγουρος ότι έχω τη θέληση και το πείσμα που θα χρειαστεί για να εργαστώ σκληρά, όπως άλλωστε απαιτείται να εργαστεί ο νέος πρόεδρος της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων.

Καλές εργασίες της ολομέλειας και καλή ψήφο. Σας ευχαριστώ.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Σας ευχαριστούμε.

Καλείται στη βήμα ο κ. Ανδρέας Χαραλάμπους από την Επιτροπή Εσωτερικών, για να παρουσιάσει την υποψηφιότητά του.

Έχετε το λόγο για τρία λεπτά.

A. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ:

Αγαπητές νέες και αγαπητοί νέοι βουλευτές,

Στέκομαι σήμερα ενώπιόν σας με σοβαρότητα και αυτοπεποίθηση. Βρίσκομαι στην προκειμένη θέση ως γνώστης, θιασώτης, και πρεσβευτής των θεμάτων που άπτονται των επιτροπών σας και που τόσο εύστοχα έχετε θίξει στις εκθέσεις σας. Βρίσκομαι εδώ ως συνεργάτης διεθνών θεσμών, όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών και ως μεταπτυχιακός φοιτητής διεθνών σχέσεων. Ως ένθερμος περιβαλλοντιστής, ακτιβιστής και υποστηρικτής του Zita West, ως μέλος του εργατικού δυναμικού από την ηλικία των δεκατεσσάρων ετών, ως ακτιβιστής, αντισεξιστής, ως εκπρόσωπος της Κύπρου στο International Youth Economic Forum και ως νέος επιχειρηματίας. Ως φοιτητής στο δεύτερό μου μεταπτυχιακό, με ξεκάθαρες βλέψεις για διδακτορικό και εργασιακή εμπειρία σε σχολεία, ως εκπαιδευτής μη τυπικής μάθησης. Ως μέλος της Επιτροπής Εσωτερικών της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων επί τρία συναπτά έτη.

Αγαπητές, αγαπητοί,

Φιλοξενούμαστε σήμερα στα έδρανα της Βουλής των Αντιπροσώπων ως βουλευτές της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων. Έχουμε λάβει αυτό το χρίσμα, όχι μέσω ψήφου, αλλά μέσω επιλογής από τους συνδιοργανωτές της εξαιρετικής αυτής πρωτοβουλίας του Συμβουλίου Νεολαίας Κύπρου και του Cyprus Youth DiplomaCY, τους οποίους και υπερευχαριστούμε. Βρισκόμαστε εδώ ως ενεργοί και ευσυνείδητοι Κύπριοι πολίτες, ως νέοι που διεκδικούν καλύτερο μέλλον για τους εαυτούς τους, την κοινωνία στο σύνολό της και για τους μεταγενέστερους. Καλούμαστε εν προκειμένω να αδράξουμε την ευκαιρία που μας δίνεται, μέσω του θεσμού, πλέον, της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων και να φέρουμε απτά αποτελέσματα. Έχετε όλες και όλοι κάνει

εξαιρετική δουλειά τόσο κατά την προετοιμασία όσο και κατά το τριήμερο των εργασιών για τις τελικές εκθέσεις των επιτροπών σας. Η πραγματική δουλειά όμως τώρα ξεκινά. Δεν έχω να σας πω μεγάλα λόγια. Έχουν όλα ειπωθεί χίλιες φορές. Ο κόσμος δεν αλλάζει με κουβέντες, δεν άλλαξε ποτέ με προσευχές.

Βρίσκομαι, λοιπόν, ενώπιόν σας σήμερα και με βαθύ αίσθημα ευθύνης ζητώ την ψήφο σας, με τη δέσμευση να εργαστώ στο πλευρό όλων σας για τη βέλτιστη προώθηση των εκθέσεων και των επιμέρους προτάσεών σας στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Έχουμε δύο χρόνια μπροστά μας για να επιληφθούμε ενός μικρού, αλλά βαρυσήμαντου μεριδίου, αυτών που απαιτούμε από την πολιτεία να επιληφθεί για μας, για να πάψουμε να φοβόμαστε όλα αυτά που γίνονται για εμάς, χωρίς εμάς.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας και σας εύχομαι καλή ψήφο.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Σας ευχαριστούμε.

Καλείται στο βήμα ο κ. Ρογήρος Χριστοδούλου από την Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων.

Έχετε το λόγο για τρία λεπτά.

P. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ:

Καλημέρα. Για όσους δε με γνωρίζετε είμαι ο Ρογήρος Χριστοδούλου. Σπούδασα Ιστορία-Αρχαιολογία στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Στη συνέχεια έκαμα μεταπτυχιακό στην Ιστορία της Τέχνης με κατεύθυνση τη Μουσειολογία στο ΤΕΠΑΚ. Τώρα κάνω το διδακτορικό μου στο Πανεπιστήμιο Κύπρου στον τομέα της Αρχαιολογίας.

Να σας πω ότι γνωρίζω καλά τον θεσμό της Βουλής των Νέων, καθώς με την προηγούμενή μου συμμετοχή ως βουλευτής απέκτησα σημαντική εμπειρία και μπορώ να βοηθήσω και να εκπροσωπήσω επάξια το σώμα των νέων βουλευτών. Πιστεύω ότι

με την ακαδημαϊκή μου γνώση, αλλά και με τις διασυνδέσεις μου μπορώ να προωθήσω με «πρωτόδικο» τρόπο όλες τις εκθέσεις που θα ψηφιστούν. Επίσης έχω τον χρόνο και τη διάθεση να ενημερώσω όλους τους αρμόδιους φορείς για τις εκθέσεις και τέλος θέλω να συνεισφέρω στην προσπάθεια ενεργοποίησης των περισσότερων νέων και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, διαμόρφωσης κρατικής στρατηγικής για τη νεολαία.

Δεν ήθελα να πω κάτι άλλο, διότι απλά πιστεύω ότι δεν πρέπει να ψηφίζουμε με τις φιλίες, ψηφίζουμε αυτόν που πιστεύουμε ότι μπορεί να κάνει την καλύτερη δουλειά. Ευχαριστώ.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Ευχαριστούμε πολύ.

Ακολουθεί η ψηφοφορία της εκλογής προέδρου της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων. Να σας θυμίσω ότι φέτος θα γίνει ηλεκτρονική ψηφοφορία. Έτσι όταν δείτε το κουμπί νούμερο ένα να αναβοσβήνει, πρέπει να το πατήσετε για να ενεργοποιήσετε τη διαδικασία της ψηφοφορίας. Για κάθε έναν υποψήφιο η ψηφοφορία θα γίνει ξεχωριστά.

Για τον πρώτο υποψήφιο πρέπει όλοι να ψηφίσετε, ναι, όχι ή αποχή. Το «ναι» είναι το πρώτο κουμπί, το δύο κουμπί το «ναι», το «όχι» είναι το τρίτο κουμπί και η «αποχή» είναι το τέσσερα κουμπί, το κίτρινο. Πρόεδρος θα αναδειχθεί ο υποψήφιος που θα συγκεντρώσει τη σχετική πλειοψηφία. Θα υπάρξει μόνο ένας γύρος ψηφοφορίας για τον κάθε υποψήφιο.

(Στο σημείο αυτό υπάρχουν τεχνικές δυσκολίες για την ηλεκτρονική ψηφοφορία.)

Αγαπητοί βουλευτές, αγαπητές βουλευτρίες, παρακαλώ δώστε μου την προσοχή σας. Θα γίνει η ψηφοφορία με το χέρι, επειδή παρουσιάζονται τεχνικές δυσκολίες. Να υπενθυμίσω ότι ο κάθε ένας ψηφίζει μία φορά.

Ξεκινούμε την ψηφοφορία με τον υποψήφιο Οικονομίδα Χρίστο. Όσοι είναι υπέρ παρακαλώ να σηκώσετε το χέρι σας τώρα ψηλά.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Οκτώ.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Συνεχίζουμε την ψηφοφορία με τον επόμενο υποψήφιο κ. Πουλλά Μάριο. Όσοι είναι υπέρ, παρακαλώ να σηκώσουν ψηλά το χέρι.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκατέσσερις.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Συνεχίζουμε με τον υποψήφιο Χαραλάμπους Ανδρέα. Όσοι είναι υπέρ, παρακαλώ το χέρι ψηλά.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννιά.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Συνεχίζουμε με τον τελευταίο υποψήφιο Χριστοδούλου Ρογήρο. Όσοι είναι υπέρ παρακαλώ πάνω το χέρι σας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δέκα.

ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 3ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Έληξε η ψηφοφορία. Τελικά αποτελέσματα: Οικονομίδης Χρίστος, οκτώ υπέρ. Πουλλάς Μάριος, δεκατέσσερις υπέρ. Χαραλάμπους Ανδρέας, δεκαεννέα υπέρ. Χριστοδούλου Ρογήρος, δέκα υπέρ.

Συγχαρητήρια στον Χαραλάμπους Ανδρέα. Είναι ο επόμενος πρόεδρος της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων. Παρακαλώ, να έρθετε να πάρετε τη θέση σας.

ΕΚΛΕΛΕΓΜΕΝΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ 4^{ΗΣ} ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

(Α. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ)

Κυρίες και κύριοι, νέοι και νέες βουλευτές,

Είναι με μεγάλη τιμή που αναλαμβάνω τον ρόλο του τέταρτου προέδρου της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων. Θα εργαστώ με βάση τους κανόνες λειτουργίας της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων για την εύρυθμη και δημοκρατική λειτουργία της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων. Καλώ τους συναδέλφους, νέους και νέες βουλευτές, που είναι επίσης υποψήφιοι, όπως λάβουν τις θέσεις τους στα έδρανα της επιτροπής τους και τους ευχαριστώ ιδιαίτερα για τη συμμετοχή σε αυτή τη δημοκρατική διαδικασία.

Κηρύσσω την έναρξη της διαδικασίας κοινοβουλευτικού ελέγχου της 4^{ΗΣ} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων. Καλώ στο βήμα τους εκπροσώπους της Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων κ. Βασιλική Παπασάββα και κ. Εμμανουήλ Παπαλεξάνδρου για την παρουσίαση της έκθεσης της επιτροπής με θέμα **«Η Σύμβαση της Λευκωσίας ως εργαλείο Πολιτιστικής Διπλωματίας και ο ρόλος της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ενίσχυση της Προστασίας της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς»**. Έχετε δεκαπέντε λεπτά στη διάθεσή σας.

Ε. ΠΑΠΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ:

Κύριε πρόεδρε, να σας συγχαρώ για την εκλογή σας και καλή σταδιοδρομία στο έργο που αναλάβατε.

Αγαπητοί συνάδελφοι, σας χαιρετίζω από το βήμα της Βουλής και σας συγχαίρω όλους όσους συμμετέχουν στις επιτροπές σας και τη δουλειά που κάνετε. Το θέμα, λοιπόν, που πραγματευόμαστε φέτος ως Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων είναι η Σύμβαση της Λευκωσίας ως εργαλείο πολιτιστικής διπλωματίας και ο ρόλος της Κυπριακής Δημοκρατίας στην ενίσχυση της προστασίας της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Δύο βαρυσήμαντες έννοιες στο σύγχρονο κόσμο που χρειάζονται λεπτές συμβάσεις και προσοχή.

Η πολιτιστική διπλωματία χρησιμεύει εδώ και δεκαετίες από πολλές χώρες στον κόσμο. Στην Κύπρο έχουν γίνει κάποιες μεμονωμένες προσπάθειες προς την κατεύθυνση αυτή, χωρίς όμως να έχουμε φέρει ουσιαστικά αποτελέσματα. Η προστασία, η προώθηση και η αξιοποίηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς στο πλαίσιο της εφαρμογής, μεταξύ άλλων και της Σύμβασης της Λευκωσίας είναι ένα μέσο πολιτιστικής διπλωματίας, γι' αυτό στοχεύουμε στην προώθησή της για να δυναμώσουμε πολιτιστικά, αλλά και ως κράτος και εθνικά και διεθνώς.

Με τη Σύμβαση, λοιπόν, της Λευκωσίας είναι η πρώτη φορά που υπάρχει η δυνατότητα να προστατευθεί ο πολιτισμός σε όλα τα κράτη μέλη από παράνομες δραστηριότητες. Ένα νομοθέτημα, μία σύμβαση, μάλλον, που μας νοιάζει εμμέσως πλην σαφώς, διότι η Κύπρος είναι ένα κράτος που έχει ένα πάρα πολύ σημαντικό πολιτισμό, που καλό είναι να προστατεύεται, αλλά και οι γείτονες χώρες. Η πολιτιστική διπλωματία ταυτίζεται με μία από τις βασικές συνιστώσες της επικοινωνίας των λαών και αποτελεί μία ήπια μορφή εξωτερικής πολιτικής. Ερχόμαστε, δηλαδή, άμεσα σε επαφή μέσω του διαπολιτιστικού διαλόγου. Ο διαπολιτιστικός διάλογος είναι υγεία στη δημοκρατία και στον πολιτισμό. Και μπορούμε έτσι με αυτό τον τρόπο να οργανώσουμε μία γραμμή εξωτερικής πολιτικής που θα δυναμώσει σαν σύνολο την Κυπριακή

Δημοκρατία. Η πολιτιστική κληρονομία είναι ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία της χώρας μας, γι' αυτό και η προστασία της είναι χρέος μας, χρέος αυτού του σώματος, χρέος της κοινωνίας των πολιτών, χρέος όλων των ανθρώπων στο παγκόσμιο χωριό που λέγεται γη.

Διαμέσου, λοιπόν, των εισηγήσεων που θα αναλυθούν εν συνεχεία θα σας προτείνουμε πρακτικές προτάσεις για το πως τα παραπάνω μπορούν να εφαρμοστούν και γι' αυτό δίνω τώρα το λόγο στη συνάδελφο Βασιλική Παπασάββα.

B. ΠΑΠΑΣΑΒΒΑ:

Θα συνεχίσω, λέγοντας ότι κατά την περίοδο της εξάμηνης προεδρίας της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Συμβούλιο της Ευρώπης, οριστικοποιήθηκε η συγγραφή μίας νέας σύμβασης, της Σύμβασης της Λευκωσίας, η οποία αποτελεί την πρώτη διεθνή σύμβαση που προβλέπει ποινικοποίηση πράξεων κατά πολιτιστικών αγαθών.

Το Υπουργείο Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας θέτει ως προτεραιότητα, λοιπόν, της Κυπριακής Δημοκρατίας την προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Θα ήθελα να πω ότι τη Σύμβαση της Λευκωσίας έχουν υπογράψει δώδεκα κράτη μέλη, εκ των οποίων Κύπρος, Ελλάδα, Πορτογαλία, Σαν Μαρίνο, Αρμενία, Μεξικό, Σλοβακία, Ουκρανία, Ιταλία, Λετονία, Μαυροβούνιο και Ρωσική Ομοσπονδία, εκ των οποίων μόνο τα δύο την έχουν επικυρώσει, η Κύπρος και το Μεξικό.

Για να τεθεί σε ισχύ η Σύμβαση της Λευκωσίας πρέπει να την επικυρώσουν πέντε κράτη, τρία εκ των οποίων να είναι κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Η Σύμβαση της Λευκωσίας ειδικότερα ποινικοποιεί την παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών, την κλοπή, την παράνομη εκσκαφή, την καταστροφή ή λεηλασία πολιτιστικών αγαθών, την παραποίηση εγγράφων σχετικών με αυτά τα αγαθά. Και αυτό είναι σημαντικό ότι η Σύμβαση υποχρεώνει τα συμβαλλόμενα κράτη να

διασφαλίσουν ότι οι εγχώριες ποινικές νομοθεσίες τους καλύπτουν την ευθύνη τόσο φυσικών όσο και νομικών προσώπων.

Αποτελεί δηλαδή η σύμβαση ένα εργαλείο άσκησης πολιτιστικής διπλωματίας. Η πολιτιστική διπλωματία όμως, όπως είπαμε και πριν, αποτελεί ήπιο μέσο άσκησης εξωτερικής πολιτικής. Πιο συγκεκριμένα, η ανταλλαγή ιδεών, πληροφοριών και άλλων πτυχών του πολιτισμού ενός κράτους, όπως η ιστορία, η γλώσσα και τα πολιτιστικά του επιτεύγματα, είναι πολύ σημαντικά και πρέπει να προστατεύονται. Στόχος είναι να ενισχυθεί η αμοιβαία κατανόηση και η χρήση του πολιτισμού μιας χώρας.

Θα συνεχίσω λέγοντας ότι προτείνουμε την προώθηση της Σύμβασης της Λευκωσίας με τη δημιουργία μιας πολιτιστικής και πολιτισμικής στρατηγικής με ορίζοντα το 2030. Ορίζουμε το 2030, θα αναρωτηθείτε γιατί, γιατί είναι καλό να δημιουργούμε μακροχρόνιες στρατηγικές στοχευμένες και να δίνουμε χρόνο για την υλοποίησή τους. Επιτακτική ανάγκη για την Κυπριακή Δημοκρατία είναι ο εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση της πολιτιστικής διακυβέρνησης με αυτή την υλοποίηση του μακροχρόνιου σχεδίου στρατηγικής.

Θα συνεχίσω λέγοντας ότι προτείνουμε τη σύσταση ενός Υφυπουργείου Πολιτισμού, το οποίο θα συντονίζει πολλές υπηρεσίες. Η εμπλοκή πολλών υπηρεσιών, δύο κυρίως υπουργείων, του Υπουργείου Εξωτερικών και του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, καθιστά δύσκολη την προσπάθεια επικοινωνίας και του συντονισμού. Οπότε θεωρούμε ότι η άμεση υλοποίηση αυτού του σχεδίου θα είναι πολύ σημαντική, γιατί θα καταφέρουν όλα αυτά τα υπουργεία και οι υπηρεσίες να συντονιστούν. Στο υφυπουργείο μπορούν να μεταφερθούν αρμοδιότητες του Τμήματος Αρχαιοτήτων, των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, το κομμάτι της θεατρικής ανάπτυξης και μέρος των αρμοδιοτήτων του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών, εννοούμε αυτές που σχετίζονται

με τα οπτικοακουστικά μέσα για τη δημιουργία περαιτέρω ταινιών μικρού μήκους που αφορούν την πολιτιστική κληρονομιά, την προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς.

Επιπλέον, θεωρούμε ότι η προσπάθεια του Υπουργείου Εξωτερικών για σύσφιξη των σχέσεων και δράσεων μέσω των τριμερών συνεργασιών με τα γειτονικά κράτη απέδωσε καρπούς, γι' αυτό βαρύνουσας σημασίας κρίνεται η επέκτασή τους στις θεματικές του πολιτισμού. Σ' αυτό μπορεί να προστεθεί και το θέμα της υπογραφής και κύρωσης της Σύμβασης της Λευκωσίας σε όλες τις διμερείς συναντήσεις τόσο του Υπουργού όσο και του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εξωτερικών. Επίσης πολύ σημαντικό θα ήταν όλοι οι αρχηγοί των διπλωματικών μας αποστολών στο εξωτερικό σε κάθε συνάντησή τους με τους ομολόγους τους να αναφέρουν το θέμα της υπογραφής και επικύρωσης της Σύμβασης της Λευκωσίας.

Θα συνεχίσω λέγοντας ότι η Κύπρος ως νησί με πολύ σημαντική στρατηγική γεωγραφική θέση και τη συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση οπωσδήποτε, το ιδιαίτερο πολιτιστικό γίνεσθαι αυτό του νησιού μπορεί να δώσει στην Κύπρο την πρωτοβουλία να αναλάβει σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο διάφορες πρωτοβουλίες με στόχο τη μεγιστοποίηση της επικοινωνίας της Ευρώπης με άλλες ηπείρους, συγκεκριμένα της Ασίας και της Αφρικής. Με αυτό τον τρόπο μπορούμε να πραγματοποιήσουμε επαφές, συνεργασίες, να οργανώσουμε εκδηλώσεις πολιτιστικού χαρακτήρα. Έτσι θα συμβάλουμε σημαντικά στην καταπολέμηση και στην εξάλειψη στερεότυπων και διακρίσεων.

Στο πλαίσιο αυτό θα ήθελα να αναφέρω την πολύ σημαντική δημιουργία της Ομάδας Φίλων για την Προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, η οποία είναι πολύ ενθαρρυντική, που έγινε από την Ιταλία και την Κύπρο σε επίπεδο Ηνωμένων Εθνών το 2018, γι' αυτό η διεύρυνσή της με άλλα κράτη κρίνεται πολύ σημαντική.

ΕΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ:

(ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ)

Στο πλαίσιο αυτό λοιπόν, το θεωρητικό πλαίσιο, η Επιτροπή Εξωτερικών με τις συνεδρίες της έκρινε υλοποιήσιμες κάποιες πιο πρακτικές προτάσεις.

Οπότε μία από τις απαραίτητες κινήσεις που κρίνουμε ότι πρέπει να γίνει είναι η μετάφραση της Σύμβασης σε όλες τις επίσημες γλώσσες του Συμβουλίου της Ευρώπης. Με τον τρόπο αυτό θα ενισχυθεί η γνωστοποίηση και στη μητρική γλώσσα των εκάστοτε χωρών και να έχουν πιο άμεση πρόσβαση όλοι οι λαοί και οι επίσημοι φορείς.

Επιπροσθέτως, θα ήταν γόνιμο η προσπάθεια του Υπουργείου Εξωτερικών για τη σύσφιγξη των σχέσεων και των δράσεων μέσω τριμερών συνεργασιών με γειτονικά κράτη, η οποία στο παρελθόν έχει αποδώσει καρπούς και είναι βαρύνουσας σημασίας. Οπότε θα ήταν σωστό να γίνει μια επέκταση πολιτιστικού χαρακτήρα. Δηλαδή αυτές οι συμμαχίες να βάλουν θεματικές πολιτιστικού χαρακτήρα.

Ακόμα μπορεί να εντάξετε το θέμα υπογραφής κύρωσης της Σύμβασης σε όλες τις διμερείς συναντήσεις του Υπουργού και του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εξωτερικών όσο και των αρχηγών των διπλωματικών μας αποστολών, για να υπάρχει και μία πιο κατανοητή και ξεκάθαρη εγχώρια θέση που θα προωθεί τη σύμβαση και την αξία του πολιτισμού.

Επίσης ένας πάρα πολύ σημαντικός παράγοντας είναι η Σύμβαση της Λευκωσίας να αναδειχθεί από τα ακαδημαϊκά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Και εδώ είναι που κι εμείς έχουμε άμεσα ρόλο ως φοιτητές, ως νέοι να παλέψουμε για τον πολιτισμό, να παλέψουμε για την πολιτιστική μας κληρονομιά. Συγκεκριμένα, η προώθηση είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί με εισαγωγή ειδικών μαθημάτων πολιτιστικής κληρονομιάς και διπλωματίας και σημαντικό ρόλο μπορούν να διαδραματίσουν στοχευμένα άρθρα ακαδημαϊκών, οι οποίοι ειδικεύονται σε θέματα διπλωματίας και εξωτερικής πολιτικής.

Περαιτέρω, οι Κύπριοι του εξωτερικού, απόδημοι και πανεπιστημιακές κοινότητες που εδρεύουν στο εξωτερικό, να έχουν τη δυνατότητα να εντάξουν το θέμα της Σύμβασης της Λευκωσίας διαμέσου μίας συζήτησης που θα πραγματεύεται θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς σε ετήσιες συναντήσεις. Δηλαδή το φάσμα του πολιτισμού, πιο συγκεκριμένα, Σύμβαση της Λευκωσίας.

Προτείνεται η ενθάρρυνση κυπριακών οργανώσεων νεολαίας στη διοργάνωση προγραμμάτων ανταλλαγής νέων στο πλαίσιο Erasmus+. Με τον τρόπο αυτό νέοι και νέες από όλη την Ευρώπη θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίζουν τον πολιτισμό της Κύπρου και να ενημερωθούν για τη Σύμβαση της Λευκωσίας.

Η Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων προτείνει και τις παραπάνω προτάσεις.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΠΑΣΑΒΒΑ:

Θα ήθελα να προσθέσω ότι προτείνουμε να γίνει στοχευμένα ένα διεθνές συνέδριο για την πολιτιστική κληρονομιά, ταυτόχρονα σε επίπεδο Γενεύης, Νέας Υόρκης, Βρυξελλών, Βιέννης, Παρισιού και Στρασβούργου το 2020 με αφορμή τα εξηντάχρονα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Θα γίνουν θεωρούμε αρκετοί εορτασμοί για τα εξηντάχρονα της Κυπριακής Δημοκρατίας, οπότε θεωρούμε πολύ σημαντικό να γίνει ένα στοχευμένο διεθνές συνέδριο.

Επιπλέον, θα ήθελα να προσθέσω μία τελευταία εισήγηση που θεωρούμε πολύ σημαντική, την ίδρυση ενός παρατηρητηρίου της πολιτιστικής κληρονομιάς των κρατών της Μέσης Ανατολής. Θεωρούμε ότι η τεχνογνωσία, αλλά και η εμπειρία που έχει το προσωπικό της διεθνούς έδρας ΟΥΝΕΣΚΟ για την ψηφιακή πολιτιστική κληρονομιά του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, την οποία κέρδισαν σ' ένα διαγωνισμό, θα συμβάλει πολύ και θα βοηθήσει στη δημιουργία αυτού του παρατηρητηρίου. Το παρατηρητήριο αυτό θα στοχεύει στην

καταγραφή και ψηφιοποίηση των αρχαίων μνημείων, κινητών και ακινήτων, καθώς και σύγχρονων έργων τέχνης. Θα ζητηθούν κονδύλια γι' αυτό το παρατηρητήριο από την ΟΥΝΕΣΚΟ, από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, από το Συμβούλιο της Ευρώπης, καθώς επίσης και από το Υπουργείο Εξωτερικών.

Κρίνουμε πολύ σημαντική την υλοποίηση αυτών των παραπάνω εισηγήσεων που προτείνουμε, γιατί θα βοηθήσουν έτσι στην προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, που είναι κάτι που χαρακτηρίζει το κάθε κράτος ξεχωριστά.

ΕΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ:

Ακόμα η προώθηση της Σύμβασης της Λευκωσίας και η ταυτόχρονη άσκηση πολιτιστικής διπλωματίας αποτελεί ένα αξιόπιστο εργαλείο της Κυπριακής Δημοκρατίας το οποίο δεν έχει αξιοποιηθεί επαρκώς μέχρι στιγμής. Χώρες που ασκούν συστηματική και μεθοδική πολιτιστική διπλωματία έχουν αναδείξει και συγκεκριμένες και αποτελεσματικές πρακτικές έμμεσης ή άμεσης πολιτικής.

(Αυτούσια η έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων επισυνάπτεται ως Παράρτημα 1.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ)

Σας ευχαριστούμε, κυρία Παπασάββα και κύριε Παπαλεξάνδρου.

Η επιτροπή θα δεχθεί μια ερώτηση από κάθε επιτροπή.

Παρακαλείστε όπως όταν ακούσετε τον τίτλο της επιτροπής σας, αυτοί που είναι υπεύθυνοι για τις ερωτήσεις να σηκώνονται, να ενεργοποιούν το μικρόφωνό τους και να αναφέρουν όνομα και επιτροπή.

Πριν προχωρήσουμε στη διαδικασία, να υπενθυμίσουμε ότι πρέπει να ενημερώνετε όταν εξέρχεστε και όταν εισέρχεστε στην αίθουσα. Υπάρχει τρόπος, ένα χαρτάκι το οποίο δίνεται στους υπευθύνους προς ενημέρωση στον παρατηρητή για το

προεδρείο, για να ξέρουμε κι εμείς πόσους έχουμε παρόντες, ούτως ώστε να προχωρήσουμε στις ψηφοφορίες.

Παρακαλώ ξεκινούμε από την Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΝΑΡΗΣ:

(ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ)

Καλησπέρα σας!

Θα ήθελα να αναφερθώ στο γεγονός ότι στα πλαίσια της Συνθήκης αναφέρατε ότι έχει μέχρι στιγμής η Συνθήκη της Λευκωσίας έχει υπογραφεί από δώδεκα μέλη, από δώδεκα χώρες, όμως έχει υιοθετηθεί από μόλις δύο, την Κύπρο και το Μεξικό. Θα ήθελα να ρωτήσω κατά πόσο υπάρχουν κάποιες αδυναμίες της ίδιας της Συνθήκης, της ίδιας της Σύμβασης της Λευκωσίας που δεν επιτρέπουν τα εθνικά κοινοβούλια των κρατών τα οποία συνυπογράφουν τη Συνθήκη στο να την υιοθετήσουν.

Ευχαριστώ πολύ.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΠΑΣΑΒΒΑ:

Ευχαριστούμε.

Θα ήθελα να πω ότι η Σύμβαση της Λευκωσίας κυρώθηκε από δύο χώρες, την Κύπρο και το Μεξικό, αλλά έχει υπογραφεί όπως είπατε από δώδεκα κράτη μέλη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγγνώμη, κυρία Παπασάββα, θα έχετε στο τέλος χρόνο για να απαντήσετε στις ερωτήσεις.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΠΑΣΑΒΒΑ:

Εντάξει με συγχωρείτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα δεχθούμε τις ερωτήσεις από κάθε επιτροπή, ο κάθε εκπρόσωπος της κάθε επιτροπής θα έχει δύο λεπτά για την κάθε ερώτηση, αναφέρουμε όνομα και επιτροπή και στο τέλος οι εκπρόσωποι της Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων θα έχουν πέντε λεπτά για να απαντήσουν.

Προχωρούμε με την Επιτροπή Εσωτερικών.

Έχετε δύο λεπτά.

ΝΙΚΗ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ:

(ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ)

Γεια σας!

Καταρχάς, συγχαρητήρια για την έκθεσή σας.

Αναφέρεστε στη δημιουργία ενός παρατηρητηρίου με σκοπό την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς στη Μέση Ανατολή. Μπορείτε να μας επεξηγήσετε λίγο περισσότερο για τον ρόλο αυτού του παρατηρητηρίου, σε ποιο φορέα θα εμπίπτει και έτσι να υπάρχει μια εκτενής ανάλυση, να αντιληφθούμε περισσότερο το έργο του;

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζουμε με την Επιτροπή Παιδείας.

Έχετε δύο λεπτά.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΟΥΝΝΑΣ:

(ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ)

Καταρχάς, να σας συγχαρώ για μία ιδιαίτερα επεξηγηματική και κατατοπιστική έκθεση σ' ένα ομολογουμένως δυσεπίλυτο ζήτημα.

Κάτι το οποίο θεωρούμε ασαφές μελετώντας τις θέσεις σας είναι με ποιο τρόπο η καταπολέμηση και εξάλειψη στερεότυπων και διακρίσεων, σημείο που αναφέρεται στη

σελίδα 6 των αναλύσεών σας, συνδέεται με την προστασία και διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε, κύριε Πούννα.

Επιτροπή Περιβάλλοντος.

Έχετε δύο λεπτά.

ΑΜΑΛΙΑ ΑΒΡΑΑΜ:

(ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ)

Γεια σας!

Συγχαρητήρια σε όλους για τις εκθέσεις σας.

Θα ήθελα να αναφερθώ κι εγώ στην εισήγησή σας για το παρατηρητήριο. Συγκεκριμένα, υπό ποια αιγίδα θα υπάγεται; Δηλαδή Κυπριακής Δημοκρατίας συγκεκριμένα είτε στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή κάποιου άλλου διεθνούς οργανισμού; Και οικονομικά συγκεκριμένα από ποιους θα στηρίζεται;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε, κυρία Αβραάμ.

Κυρία και κύριε εκπρόσωπε, έχετε τον λόγο για πέντε λεπτά, για να απαντήσετε στο σύνολο των ερωτήσεων.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΠΑΣΑΒΒΑ:

Ευχαριστούμε πολύ για τις ερωτήσεις σας.

Θα απαντήσω την ερώτηση που θέσατε για το παρατηρητήριο σε δύο επιτροπές. Θα ήθελα να πω ότι το παρατηρητήριο που εισηγούμαστε θα είναι ουσιαστικά ένα κέντρο που θα έχει έδρα την Κύπρο. Σκοπός του θα είναι η στενή παρακολούθηση της

πολιτιστικής κληρονομιάς της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής. Θα παρακολουθεί και θα καταγράφει τα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς που βρίσκονται στα γειτονικά κράτη, θα τα ψηφιοποιεί και σε περίπτωση που αυτά τα πολιτιστικά αγαθά υποστούν καταστροφές, η Κύπρος θα βρίσκεται στην πολύ σημαντική θέση να μπορεί να δώσει τις φωτογραφίες, να αποδείξει ουσιαστικά το ότι αυτά τα πολιτιστικά αγαθά, με τις φωτογραφίες που θα έχει στο παρατηρητήριο που θα έχουν ψηφιοποιηθεί, ότι ανήκουν σ' αυτό το κράτος του οποίου τα κατάστρεψαν. Ουσιαστικά αυτό είναι. Η εισήγησή μας θα είναι αρχικά να είναι στην Κυπριακή Δημοκρατία και το εισηγούμαστε αυτό γιατί υπάρχουν ήδη τεχνοκράτες που ασχολούνται με την έδρα που έχει το ΤΕΠΑΚ, το Πανεπιστήμιο στη Λεμεσό. Οπότε η συμβολή τους και η βοήθειά τους για την ψηφιοποίηση και καταγραφή αυτών των πολιτιστικών αγαθών θα είναι πολύ σημαντική.

Θα ήθελα να προχωρήσω να απαντήσω στην Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την κύρωση και την υπογραφή της Συνθήκης. Έχει υπογραφεί από δώδεκα κράτη, έχει κυρωθεί από δύο, όπως είπατε. Για να επικυρωθεί η Σύμβαση πρέπει να γίνουν οι σχετικές αλλαγές στη νομοθεσία του κάθε κράτους μέλους. Δεν αντιμετωπίζει κάποια προβλήματα η Σύμβαση. Απλά ίσως καθυστερεί η επικύρωση από τα συγκεκριμένα κράτη, γιατί δε γίνονται, λόγω πολλών περιπτώσεων, γραφειοκρατίας κτλ., οι απαραίτητες αλλαγές στις νομοθεσίες του κάθε κράτους μέλους.

ΕΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Όσο για την Επιτροπή Παιδείας για την ερώτησή της, ο πολιτισμός είναι ένα ευρύ φάσμα που δεν είναι μόνο υλικό. Υπάρχει και το άυλο φάσμα, οι παραδόσεις και οι αξίες ενός πολιτισμού, που μέσω αυτού που ρωτήσατε, η απάντηση είναι ότι και αυτά πρέπει να προστατευτούν και οι άυλες αξίες, οι παραδόσεις του κάθε λαού, του κάθε έθνους.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΠΑΣΑΒΒΑ:

Θα ήθελα να προσθέσω ότι βοηθά πολύ σημαντικά στην καταπολέμηση και στην εξάλειψη των στερεοτύπων και διακρίσεων. Γιατί όμως μέσω του πολιτισμού; Γιατί ουσιαστικά ο πολιτισμός, εάν γνωρίσει το κάθε κράτος τον πολιτισμό του άλλου, θα υπάρχει μία πιο αντικειμενικότερη και αμοιβαία κατανόηση μεταξύ των κρατών. Οπότε αυτό βοηθάει αυτόματα και στην καταπολέμηση των διακρίσεων και στερεοτύπων.

Νομίζω απαντήσαμε σε όλες τις ερωτήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε, κυρία και κύριε εκπρόσωπε.

ΕΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ:

Εμείς ευχαριστούμε, κύριε Πρόεδρε.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΠΑΣΑΒΒΑ:

Ευχαριστούμε πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρίες και κύριοι βουλευτές, ακολουθεί η ψηφοφορία επί της εκθέσεως. Από τη στιγμή που έχουμε τρία μικρόφωνα τα οποία δε λειτουργούν, λογικά δεν έχετε όνομα στα μικρόφωνα σας ή αν ξέρετε για ποιους δε λειτουργούν τα μικρόφωνα σας, παρακαλώ ανοίξτε να βλέπετε το φωτάκι. Όσοι αντιλαμβάνεστε ότι δε λειτουργεί ο μηχανισμός σας, υπάρχουν δύο θέσεις ελεύθερες εδώ που λειτουργούν, για να μετακινηθείτε.

Παρακαλώ, κλείστε τα μικρόφωνα σας.

Ευχαριστώ.

Βεβαιωθείτε ότι αναβοσβήνει το λαμπάκι στον αριθμό 1, που ενεργοποιεί την παρουσία και προχωρούμε, όπως υποδείχθηκε νωρίτερα, 2 για υπέρ, 3 το κόκκινο για κατά και 4 κίτρινο για αποχή.

Υπενθυμίζετε πως οι εκθέσεις που θα υπερψηφισθούν με σχετική πλειοψηφία, θα αποτελούν τις επίσημες εκθέσεις της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων. Κάθε βουλευτής έχει μόνο μία ψήφο και μπορεί να ψηφίσει υπέρ ή κατά ή αποχή.

Ξεκινά η ψηφοφορία.

Οι βουλευτές που ψηφίζουν υπέρ της εκθέσεως, παρακαλούνται να το δηλώσουν τώρα.

Ολοκληρώθηκε η ψηφοφορία.

Έχουμε υπέρ σαράντα τέσσερις ψήφους και πέντε αποχές.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η έκθεση υπερψηφίζεται με σαράντα τέσσερις ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και πέντε αποχές.

Συγχαρητήρια στην Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων.

Συνεχίζουμε με την Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

**ΕΚΘΕΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ**

**Θέμα: «Πολιτικές επιτάχυνσης της διασφάλισης της ισότητας των φύλων στον
εργασιακό τομέα συμπεριλαμβανομένης της ίσης μεταχείρισης και αμοιβής
ανδρών και γυναικών στην εργασία»**

ΣΥΝΟΨΗ:

Η Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων καταπιάστηκε με το θέμα επιτάχυνσης της διασφάλισης της ισότητας ανδρών και γυναικών στην αγορά εργασίας και ανέλυσε τις προκλήσεις και τις αδυναμίες της κυπριακής κοινωνίας στο να επιτύχει την ίση μεταχείριση και την ίση αμοιβή μεταξύ των φύλων. Συζητήσαμε θέματα κοινωνικών δομών (π.χ. πατριαρχικό/σωβινιστικό μοντέλο), κοινωνικής ανισότητας, στερεοτύπων και σεξουαλικής παρενόχλησης στο εργασιακό περιβάλλον και

προσπαθήσαμε να βρούμε τις αιτίες τους. Προβληματιστήκαμε για τη χαμηλή θέση (20^η) που κατέχει η Κύπρος στον Δείκτη Ισότητας Φύλων μεταξύ των 28 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εντοπίσαμε και επισημάνσαμε προβλήματα και αδυναμίες που πηγάζουν από τις τρέχουσες νομοθεσίες σε ό,τι αφορά την οριζόντια ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές και συζητήθηκαν τρόποι επίλυσης των υφιστάμενων προβλημάτων.

Με την επιστράτευση των μεθόδων που θα αναλυθούν εν συνεχεία, προτείνονται πρακτικές προτάσεις και εισηγήσεις για την επίτευξη του στόχου της ίσης μεταχείρισης και ίσης αμοιβής των ανδρών και γυναικών στον εργασιακό τομέα άμεσα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Η επιτροπή δεσμεύτηκε να δημιουργήσει ένα πλάνο δράσης σε άξονα διετίας με συνεχείς ενημερώσεις, συναντήσεις και διαβουλεύσεις με αρμοδίους φορείς και φορείς χάραξης πολιτικής, προωθώντας τις πιο κάτω θέσεις και εισηγήσεις.

Εισαγωγή

Η ισότητα των φύλων ως θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα, θα πρέπει να λογίζεται ως οικουμενική αρχή και όχι ως ένα αμιγώς γυναικείο ζήτημα, όπως επιτάσσουν άλλωστε και οι διεκδικήσεις και οι αγώνες των ίδιων των γυναικών ανά τους αιώνες και ανά την υφήλιο. Η παράμετρος της ισότητας του φύλου αποτελεί τη βάση για την ανάλυση της σύγχρονης κοινωνικοοικονομικής πραγματικότητας και την εμβάθυνση στις δημοκρατικές λειτουργίες. Αποτελεί σημαντικό παράγοντα κοινωνικής συνοχής αλλά και διακηρυγμένο στόχο για την ανάπτυξη των ευρωπαϊκών κρατών. Η έμφυλη διάσταση απαιτεί εφαρμογή σε όλους τους τομείς της ζωής, ως έκφραση της ισότητας όλων των ατόμων ενώπιον του νόμου. Οι νόμοι της Κυπριακής Δημοκρατίας όμως αναγνωρίζουν τα δυο φύλα, άνδρα και γυναίκα, παρόλο που στη σύγχρονη κοινωνία

έχει αναγνωριστεί η ύπαρξη περισσότερων φύλων. Γι' αυτό το λόγο, η έκθεσή μας πραγματεύεται θέματα ισότητας στην εργασία μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Η Ισότητα Φύλου είναι ένα θέμα πολυσχιδές και πολυδιάστατο που επηρεάζει και διαμορφώνει πολλούς τομείς της σύγχρονης κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής πραγματικότητας. Οι διαστάσεις οι οποίες θα αναφερθούν και θα σχολιαστούν σχετίζονται με την ισοτιμία, την ίση αμοιβή, την ίση μεταχείριση και εν γένει τον τρόπο με τον οποίο γίνεται αντιληπτό το θέμα από πλευράς της σημερινής νεολαίας.

Ανάλυση

Η πρώτη επίσημη αναφορά για θέματα ισότητας στην Κύπρο σε νομοθετικό πλαίσιο πραγματοποιείται το 1976. Τα μέτρα που πάρθηκαν τότε αποσκοπούσαν στην επέκταση και βελτίωση των παρεχόμενων διευκολύνσεων για συμφιλίωση των ευθυνών οικογένειας και εργασίας, στη δημιουργία ενός νομοθετικού πλαισίου που να αντιμετωπίζει αποτελεσματικά το θέμα των διακρίσεων με βάση το φύλο και γενικότερα στην εδραίωση και βελτίωση της θέσης της γυναίκας στην οικονομική και κοινωνική ζωή. Με τον περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Απασχόληση και στην Επαγγελματική Εκπαίδευση Νόμο του 2002 (205(I)/2002) ενισχύεται σημαντικά η προστασία της ίσης μεταχείρισης σε όλα τα στάδια της επαγγελματικής πορείας ενός ατόμου.

Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση από το 1997 ως «gender mainstreaming» ορίζεται η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε κάθε στάδιο των πολιτικών διαδικασιών (σχεδιασμός, εφαρμογή παρακολούθηση, αξιολόγηση). Στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει αξιόλογες προσπάθειες προς αυτή την κατεύθυνση, όπως για παράδειγμα ο διορισμός Συμβούλου Φύλου στο Υπουργείο Εξωτερικών, όμως υπάρχουν ακόμα περιθώρια βελτίωσης. Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου θα

έπρεπε να αποτελεί εργαλείο και στρατηγική για την προώθηση της αρχής της ισότητας και των ίσων ευκαιριών στις πολιτικές του κράτους και σε όλους τους φορείς που εμπλέκονται στην άσκηση πολιτικών.

Η θέση της γυναίκας στην κυπριακή κοινωνία και εργασία

Η κοινωνία στην Κύπρο έχει διαχρονικά διαμορφωθεί με πατριαρχικά πρότυπα τα οποία έχουν αφήσει κατάλοιπα στον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί και σήμερα η μοντέρνα κυπριακή οικογένεια. Ο άνδρας θεωρείται «ανώτερος» και κατέχει κυρίαρχο ρόλο στην εργασία, ενώ αντιθέτως η γυναίκα παραδοσιακά, ασχολείται με θέματα οικιακής φύσεως και ανατροφής των παιδιών ως μια «φυσική υποχρέωση». Η συμμετοχή στην αγορά εργασίας από την γυναίκα θεωρείται από την κοινωνία ως συμπληρωματική της ανδρικής. Έτσι, οι γυναίκες ωθούνται στη μερική απασχόληση καταλαμβάνοντας θέσεις χαμηλόμισθες και χωρίς την προοπτική να αναλάβουν διευθυντικές θέσεις. Περίπου το 16% των γυναικών εργάζονται με μερική απασχόληση, σε σύγκριση με το 10% των ανδρών. Κατά μέσο όρο, οι γυναίκες εργάζονται 37 ώρες την εβδομάδα και οι άνδρες 41 ώρες.

Παρότι πολλές γυναίκες έχουν πλέον χειραφετηθεί και θέτουν ως προτεραιότητα την επαγγελματική τους ανέλιξη, εντούτοις τα επαγγέλματα τα οποία ακολουθούν σε μεγάλο ποσοστό είναι αυτά που παραδοσιακά επιβάλλονται από το κοινωνικό γίγνεσθαι ως «γυναικεία». Σύμφωνα με τις στερεοτυπικές αντιλήψεις που υπάρχουν, οι γυναίκες θεωρείται ότι είναι κατάλληλες για θέσεις της εκπαίδευσης ή θέσεις που δεν απαιτούν έντονη σωματική και πνευματική ενέργεια και έτσι μέσω της οικογένειας και του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος κατευθύνονται στην επιλογή συγκεκριμένων επαγγελμάτων. Επαγγέλματα που έχουν σχέση με τις θετικές επιστήμες για παράδειγμα, προωθούνται ως κατάλληλα για τον ανδρικό πληθυσμό. Περίπου το 19% των γυναικών εργάζονται στην εκπαίδευση, την υγεία και την κοινωνική εργασία, σε

σύγκριση με το 7% των ανδρών. Λιγότερες γυναίκες (4%) από τους άνδρες (27%) εργάζονται στα επαγγέλματα επιστήμης, τεχνολογίας, μηχανικής και μαθηματικών (STEM). Γενικά, οι αναλογίες γυναικών και ανδρών που εργάζονται στα επαγγέλματα STEM στην Κύπρο είναι από τις χαμηλότερες στην ΕΕ σύμφωνα με έρευνες του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων («EIGE»).

Επομένως, είναι προφανές, ότι η άνιση συγκέντρωση γυναικών και ανδρών σε διάφορους τομείς της αγοράς εργασίας παραμένει ζήτημα προς επίλυση.

Σεξουαλική Παρενόχληση

Η σεξουαλική παρενόχληση αποτελεί φαινόμενο που πλήττει γυναίκες και άντρες. Συνιστά μία υπαρκτή, διαδεδομένη αλλά δυστυχώς αθέατη κατάσταση, που πολλές φορές θεωρείται ένα θέμα ταμπού. Στους χώρους εργασίας, πολλές φορές, γυναίκες και άντρες αφενός υφίστανται μία άνιση μεταχείριση και αφετέρου αποσιωπούν το γεγονός. Το συγκεκριμένο φαινόμενο είναι σε μεγάλο βαθμό ένα πρόβλημα που οφείλεται κυρίως στην εκμετάλλευση της ισχύος που θεωρούν ότι διαθέτουν στον χώρο εργασίας οι ιεραρχικά ανώτεροι. Η ανταπόκριση του θύματος προτείνεται ως αντάλλαγμα της διατήρησης ή βελτίωσης των εργασιακών συνθηκών. Υπάρχουν ανασταλτικοί παράγοντες που αναγκάζουν τα θύματα να μην προβούν σε καταγγελία στις αρμόδιες αρχές, όπως η δυσκολία στην ανεύρεση μαρτύρων, η καχυποψία, η χρονοβόρα και αναποτελεσματική διαδικασία, ο στιγματισμός, η απόλυση, η δημοσιοποίηση του θέματος στον οικογενειακό και φιλικό κύκλο.

Στο δημόσιο τομέα λόγω σταθερότητας εργασίας, μονιμότητας, αυστηρότερου ελέγχου και τήρησης της νομοθεσίας υπάρχει μεγαλύτερος αριθμός γυναικών που καταγγέλλουν σεξουαλική παρενόχληση. Αντίθετα, στον ιδιωτικό τομέα η κατάσταση διαφέρει και εξ όσων γνωρίζουμε οι γυναίκες είναι διστακτικές στο να προβούν σε καταγγελίες (έχουμε πληροφορηθεί για μια μόνο καταγγελία που έχει γίνει επίσημα)

λόγω των δυσμενών συνεπειών που αυτό μπορεί να σημαίνει στη φήμη και υπόληψη, στη διατήρηση της εργασίας τους και της θέσης τους και τη συνύπαρξη με τους θύτες μέχρι την εξέταση του παραπόνου.

Θεωρούμε μεγάλο κενό ότι στο νόμο δεν καθορίζεται συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για την ετοιμασία της έκθεσης σχετικά με το καταγγελλθέν παράπονο, με αποτέλεσμα να αποθαρρύνονται τα θύματα, να αποσύρουν ή να μην προχωρούν με τις καταγγελίες τους και να μην επιλύονται άμεσα και γρήγορα τόσα σημαντικά θέματα.

Επιπρόσθετα, οι οργανωμένοι, συστηματικοί αυτεπάγγελτοι έλεγχοι στους χώρους εργασίας θα οδηγούσαν σε περαιτέρω έλεγχο των εργοδοτών και σε διασφάλιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων γυναικών σε τέτοια θέματα.

Ίση αμοιβή

Σύμφωνα με το EIGE, για το 2017, στην Κύπρο το 69% των γυναικών εργοδοτείται έναντι του 79% των ανδρών στην παραγωγική ηλικία των 20- 64 ετών. Αναφορικά με τις απολαβές, παρά τις αυξήσεις των μέσων μηνιαίων αποδοχών τόσο των γυναικών (+83%) όσο και των ανδρών (+ 67%) από το 2006 έως το 2014, το χάσμα της αμοιβής μεταξύ των φύλων εξακολουθεί να υφίσταται: οι γυναίκες κερδίζουν κατά 18% λιγότερο από τους άνδρες. Σε ζευγάρια με παιδιά, οι γυναίκες κερδίζουν 24% λιγότερο από τους άνδρες. Αυτό το χάσμα αμοιβής μεταξύ των φύλων είναι ακόμα μεγαλύτερο μεταξύ των ατόμων με χαμηλά επίπεδα εκπαίδευσης, με τις γυναίκες να κερδίζουν 36% λιγότερο από τους άνδρες. Σε πολλές περιπτώσεις το εισόδημα της γυναίκας θεωρείται βοηθητική πηγή εισοδήματος, γιατί σε μεγάλο ποσοστό ο οικογενειακός προϋπολογισμός βασίζεται κυρίως στις αποδοχές του άνδρα.

Με βάση τα τελευταία στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας για το 2017, το ποσοστό του χάσματος της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών στην Κύπρο είναι 13,7% σε σχέση με 14,9% που καταγράφηκε το 2013. Το 2010 η Κύπρος είχε ποσοστό χάσματος

υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ, ενώ το 2016 βρισκόταν στην 9η θέση και ανάμεσα στις χώρες με το χαμηλότερο ποσοστό, επιτυγχάνοντας να βρίσκεται αρκετά πιο κάτω από τον μέσο της ΕΕ, που ανέρχεται στο 16,2%.

Μια γυναίκα στην Κύπρο πρέπει να εργαστεί 52 ημέρες το χρόνο περισσότερες από ότι ένας άνδρας για εργασία ίσης αξίας για να κερδίσει τον ίδιο μισθό όπως ο άντρας. Παρά το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με την ίση αμοιβή μεταξύ ανδρών και γυναικών για ίση απασχόληση ή ισότιμη εργασία, η διαφορά των αμοιβών μεταξύ των φύλων εξακολουθεί να αποτελεί πραγματικότητα για πολλές γυναίκες.

Παρόλο που υπάρχει το νομοθετικό πλαίσιο για την ίση αμοιβή για εργασία ίσης αξίας και ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην απασχόληση και επαγγελματική κατάρτιση το οποίο βασίζεται στο διεθνές και κοινοτικό δίκαιο, στην πράξη η μισθολογική διαφορά μεταξύ των δυο φύλων παρουσιάζει μεγάλη απόκλιση γεγονός που υποδεικνύει ότι υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω βελτίωση της θέσης της γυναίκας.

Δεν υπάρχουν καταγγελίες για ίση αμοιβή. Υπάρχει ανάγκη νομολογίας των Κυπριακών Δικαστηρίων για θέσπιση ενός πλαισίου και ορίων που να αποτελούν αποτρεπτικό παράγοντα για τέτοιου είδους μεταχειρίσεις.

Όταν συγκρίνουμε τις συντάξεις, το χάσμα είναι ακόμη μεγαλύτερο, φτάνοντας το 37,2%. Όσο οι γυναίκες κατά τη διάρκεια της πιο παραγωγικής περιόδου της ζωής τους αμείβονται με χαμηλά εισοδήματα, το ίδιο χαμηλά θα αμείβονται και κατά την τρίτη ηλικία, κατά τρόπο αλυσιδωτό, καθιστώντας την ανισότητα αμοιβών σε ανισότητα συντάξεων. Με τον τρόπο αυτό συνεχίζεται η διατήρηση σχέσεων πλήρους οικονομικής εξάρτησης της γυναίκας. Με τον τρόπο αυτό συνεχίζεται η διατήρηση σχέσεων πλήρους οικονομικής εξάρτησης της γυναίκας από τους συζύγους και τους συντρόφους τους.

Η μισθολογική διαφορά μεταξύ των δύο φύλων είναι η διαφορά μεταξύ των μέσων ακαθάριστων ωριαίων αποδοχών μεταξύ ανδρών και γυναικών στο σύνολο της οικονομίας. Στην Κύπρο, η μισθολογική διαφορά μεταξύ των δύο φύλων αντιπροσωπεύει το 13,9%. (Η μέση μισθολογική διαφορά μεταξύ των δύο φύλων στην ΕΕ είναι 16,2%). Η διαφορά των συνολικών αποδοχών μεταξύ των δύο φύλων είναι η διαφορά μεταξύ των μέσων ετήσιων αποδοχών μεταξύ γυναικών και ανδρών. Λαμβάνει υπόψη τρία είδη μειονεκτημάτων που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες: α) χαμηλότερες ωριαίες αποδοχές β) λιγότερες ώρες εργασίας σε έμμισθες θέσεις εργασίας και γ) χαμηλότερα ποσοστά απασχόλησης (για παράδειγμα διακοπή σταδιοδρομίας για τη φροντίδα παιδιών ή συγγενικών προσώπων). Στην Κύπρο, η διαφορά των συνολικών αποδοχών μεταξύ των δύο φύλων αντιπροσωπεύει το 26,9%.

Ίση μεταχείριση στον εργασιακό χώρο

Ίση μεταχείριση σημαίνει την απουσία κάθε διακρίσεως λόγω φύλου, είτε άμεσης είτε έμμεσης, σε συσχετισμό ιδίως με την έγγαμη ή οικογενειακή κατάσταση, όσον αφορά οποιοδήποτε από τα ρυθμιζόμενα με την νομοθεσία μας θέματα.

Ίση μεταχείριση δεν υπάρχει σε θέματα προαγωγής, κριτήρια επιλογής σε εργασία και δεν επιλέγονται εύκολα γυναίκες σε διοικητικές θέσεις. Δεν θα έπρεπε στις προσλήψεις υπαλλήλων να θεωρείται βασική ιδιότητα το φύλο. Οι γυναίκες ακολουθώντας τα στερεότυπα που ήδη υπάρχουν στην κοινωνία μας αναλαμβάνουν σημαντικά άμισθα καθήκοντα που έχουν σχέση με την φροντίδα του νοικοκυριού και την ανατροφή του παιδιού. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να επηρεάζονται οι ώρες εργασίας, οι ωριαίες αποδοχές και οι γυναίκες να στρέφονται σε μορφές μερικής απασχόλησης ή να παίρνουν την απόφαση να μην δουλέψουν καθόλου.

Ένα από τα μέτρα που προωθεί τον ομαλό συνδυασμό επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής είναι η άδεια μητρότητας και πατρότητας. Πρόκειται για ένα

σημαντικό δικαίωμα των εργοδοτούμενων γονέων που επιτρέπει στην μητέρα όσο και στον πατέρα να απουσιάζουν από την εργασία τους με σκοπό τη φροντίδα του παιδιού στους πρώτους μήνες της ζωής του. Η άδεια μητρότητας θεσμοθετημένη το 2004 στη σημερινή της μορφή παρέχει το δικαίωμα στη μητέρα να απουσιάζει για 18 βδομάδες από την εργασία της ενώ αντιθέτως μόλις πριν 2 χρόνια, το 2017, διαμορφώνεται ο νόμος περί προστασίας της πατρότητας που δίνει το δικαίωμα στον πατέρα να απουσιάζει για μόλις 2 βδομάδες.

Συνάρτηση εκπαίδευσης-κατάρτισης των φύλων με την αγορά εργασίας

Το ποσοστό των γυναικών με τριτοβάθμια εκπαίδευση (37%) είναι υψηλότερο από το μερίδιο των ανδρών (31%). Το ποσοστό των τριτοβάθμιων αποφοίτων γυναικών είναι το υψηλότερο για τα άτομα ηλικίας 25-49 ετών (55%, έναντι 44% των ανδρών), ενώ το χάσμα μεταξύ των φύλων είναι το υψηλότερο για τα άτομα ηλικίας 15/16-24 ετών (26% των γυναικών, έναντι 7% των ανδρών). Η Κύπρος έχει ήδη επιτύχει τον εθνικό της στόχο για την Ευρώπη του 2020 να αποκτήσει το 46% των ατόμων ηλικίας 30-34 ετών τριτοβάθμια εκπαίδευση. Όπως αποδεικνύεται, αν και οι γυναίκες σημειώνουν μεγαλύτερα ποσοστά επιτυχίας και συμμετοχής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση εντούτοις αυτό δεν αντικατοπτρίζεται στη συμμετοχή τους στον εργασιακό χώρο. Η άνιση συγκέντρωση γυναικών και ανδρών σε διαφορετικούς τομείς σπουδών εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση για την Κύπρο η οποία κατατάσσεται στην 27η θέση στην ΕΕ σε αυτόν τον τομέα.

Συμμετοχή γυναικών στην πολιτική

Στον τομέα της πολιτικής εξουσίας, το μερίδιο των γυναικών αυξήθηκε από τους υπουργούς από 0% σε 15%, μεταξύ 2005 και 2018. Το ποσοστό των γυναικών βουλευτών αυξήθηκε επίσης από 16% σε 18%. Η εκπροσώπηση των γυναικών στα τοπικά συμβούλια αυξήθηκε ελαφρά, από 13% το 2010 σε 15% το 2018. Οι γυναίκες

αποτελούν το 25% των μελών των διοικητικών συμβουλίων οργανισμών που χρηματοδοτούν την έρευνα, το 33% των μελών του διοικητικού συμβουλίου δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και μόνο το 5% των μελών των ανώτατων οργάνων λήψης αποφάσεων των Εθνικών Ολυμπιακών Αθλητικών Οργανώσεων. Ο γυναικείος εργαζόμενος πληθυσμός υποεκπροσωπείται σε θέσεις ευθύνης και υπάρχει δυσκολία στην πρόσβαση σε οικονομικά και πολιτικά κέντρα λήψης αποφάσεων. Σύμφωνα με την πληθυσμιακή απογραφή που πραγματοποιήθηκε το 2015, το ποσοστό των γυναικών ανήλθε στο 51% με την εργασιακή παραγωγική ηλικία των 25- 40 να αντιστοιχεί σε ένα ποσοστό περίπου 33%. Επομένως, θα μπορούσε να θεωρηθεί λογικό και κατ' επέκταση αναγκαίο οι γυναίκες να εκπροσωπούνται στην πολιτική αρένα και να συμμετέχουν στη διαμόρφωση πολιτικών που τις αφορούν άμεσα.

Συμπεράσματα

Είναι προφανές ότι υπάρχει ανισότητα στο χώρο εργασίας βασισμένη σε έμφυλη διάκριση και βλέπουμε ξεκάθαρα ότι με την αλλαγή παραδείγματος και την αλλαγή νοοτροπίας και ιδιοσυγκρασίας σε θέματα φύλου θα υπάρχουν σοβαρά πλεονεκτήματα για όλο το φάσμα της κυπριακής κοινωνίας.

Παρόλο που η ισότητα έχει επιτευχθεί νομοθετικά, σε πρακτικό επίπεδο υπάρχουν ακόμα κοινωνικά κατάλοιπα και στερεότυπα που θεωρούν τη γυναίκα υποδεέστερη, αν και σίγουρα σε μικρότερο ποσοστό από παλαιότερα. Η εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου πρέπει να εξασφαλιστεί καθώς και να τροποποιηθούν οι πτυχές του οι οποίες θα το βελτιώσουν. Αυτό που πρέπει να γίνει κατανοητό είναι ότι η ισότιμη συμμετοχή και των δύο φύλων στην αγορά εργασίας αποτελεί και το μοχλό ανάπτυξης του κράτους.

Η σωστή αξιοποίηση όλου του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου θα βοηθήσει στην καλύτερη συνοχή της κοινωνίας, στην οικονομική ανάπτυξη και ευημερία του τόπου.

Υπάρχει ακόμα χώρος βελτίωσης στην ίση κατανομή των οικογενειακών βαρών ούτως ώστε να μην επηρεάζουν αρνητικά την επαγγελματική ανέλιξη τόσο των ανδρών όσο και των γυναικών. Οι προτάσεις που έχουμε προτείνει πιστεύουμε ότι μπορούν να υλοποιηθούν με πολιτική βούληση, συντονισμό των κοινωνικών εταίρων με την κυβέρνηση και την εξεύρεση πόρων από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Εν κατακλείδι οι εργαζόμενοι και από τα δυο φύλα χρειάζονται ενημέρωση για τα δικαιώματά τους, ενθάρρυνση για την αποτροπή οποιωνδήποτε φαινομένων διάκρισης στην εργασία και το Κράτος θα πρέπει να επικροτεί και να ενθαρρύνει τις καλές πρακτικές από τους εργοδότες.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ/ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

ΓΕΝΙΚΑ

- Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές (gendermainstreaming) ως οριζόντιο θέμα
- Ο διορισμός συμβούλων/ειδικών φύλου σε όλα τα Υπουργεία της Κυπριακής Δημοκρατίας - Απαραίτητη προϋπόθεση και ο μεταξύ τους συντονισμός
- Ο Κρατικός προϋπολογισμός να προετοιμάζεται λαμβάνοντας υπόψη την έμφυλη διάσταση, όπου αυτό κρίνεται χρήσιμο.

ΙΣΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ/ΙΣΗ ΑΜΟΙΒΗ

- Δημιουργία ομάδας εμπειρογνώμων (Pooloftrainers) από την ΑνΑΔ για θέματα ίσης μεταχείρισης οι οποίοι θα είναι στη διάθεση νομικών προσώπων ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου για παροχή συμβουλών και κατάρτισης του προσωπικού/εργατικού δυναμικού.

- Ενίσχυση του ρόλου του Γραφείου της Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων και διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της, συμπεριλαμβανομένου της παρακολούθησης καταγγελιών και της δυνατότητας της επιβολής προστίμων/κυρώσεων.
- Δημιουργία δομών υποστήριξης καταγγελλόντων σεξουαλική παρενόχληση (νομική/ψυχολογική υποστήριξη).
- Δημιουργία συγκεκριμένου και αυστηρού χρονικού πλαισίου εξέτασης παραπόνων και εκπόνηση εκθέσεων από τους αρμόδιους φορείς/Τμήμα Εργασίας για να μην αποθαρρύνονται οι Αιτητές.
- Υποχρεωτική παρακολούθηση από εργοδότες ή/και HRmangers σεμιναρίων εκπαίδευσης σε θέματα ίσης μεταχείρισης σε ετήσια βάση.
- Σύσταση ομάδας επιθεωρητών στο Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων που θα έχει την ευθύνη της επιθεώρησης για θέματα ίσης αμοιβής και ίσης μεταχείρισης, αλλά και του χειρισμού των περιστατικών σεξουαλικής παρενόχλησης στην εργασία.
- Επιβράβευση των επιχειρήσεων που διαθέτουν πιστοποίηση “Καλής Πρακτικής” και “Εργοδότης Ισότητας” από τον Εθνικό Φορέα Πιστοποίησης Επιχειρήσεων, με την παροχή διακριτικού σήματος και περαιτέρω προβολή τους.

ΑΔΕΙΕΣ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ/ΠΑΤΡΟΤΗΤΑΣ

- Σταδιακή αύξηση της άδειας πατρότητας από 2 βδομάδες σε 6 μήνες. Αύξηση της άδειας μητρότητας τουλάχιστον σε 6 μήνες.
- Η άδεια μητρότητας και πατρότητας να ανέρχεται συνολικά στους 12 μήνες και να υπάρχει η επιλογή να δίδεται ευέλικτα στον πατέρα και στην μητέρα π.χ. να μπορεί να μεταφερθεί από τον ένα γονέα στον άλλο.
- Τροποποίηση του θεσμού της γονικής άδειας, η οποία θα πρέπει να είναι υποχρεωτικά πληρωμένη και να ισχύει και για τους 2 γονείς.
- Επίδομα φροντίδας νηπίου για τις ηλικίες από 2 ετών μέχρι την ηλικία της προσχολικής εκπαίδευσης.

- Ενθάρρυνση δημιουργίας χώρων φύλαξης βρεφών και νηπίων στους ίδιους χώρους εργασίας μέσω κινήτρων.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

- Εφαρμογή (app) με σκοπό την κατανόηση της υφιστάμενης νομοθεσίας που να επεξηγεί τα δικαιώματα στην εργασία, τις νομοθετικές πρόνοιες σε απλή γλώσσα, να παρέχει δυνατότητα υποβολής παραπόνου/καταγγελίας και συμβουλευτικής αρωγής από ειδικούς.
- Δημιουργία/ανάπτυξη των αναλυτικών προγραμμάτων του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας στην καλλιέργεια της ισότητας μεταξύ των δυο φύλων στα σχολεία.
- Ενθάρρυνση ανάπτυξης προγραμμάτων για περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση γυναικών και νέων ανδρών και γυναικών σε ανδροκρατούμενα επαγγέλματα (αγροτικής φύσεως, STEM).
- Παροχή περισσότερων κινήτρων για την ενίσχυση της γυναικείας επιχειρηματικότητας (π.χ. να χρειάζονται μικρότερο κεφάλαιο).
- Ενθάρρυνση και εκπαίδευση γυναικών για την συμμετοχή τους στην πολιτική ζωή του τόπου/κέντρα λήψης αποφάσεων.
- Προώθηση νομοσχεδίων για Ενιαία Υπηρεσία Επιθεωρητών του Τμήματος Εργασίας, το οποίο να καλύπτει ισότιμα όλες τις επαρχίες και να επιτρέπει περισσότερους αυτεπάγγελτους ελέγχους.
- Εταιρείες οι οποίες εργοδοτούν πέραν των 25 εργαζομένων, θα πρέπει να προβαίνουν υποχρεωτικά στη σύσταση ειδικής επιτροπής η οποία να χειρίζεται ενδοεταιρικά θέματα ίσης αμοιβής και μεταχείρισης.

(Αυτούσια η έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και

Κοινωνικών Ασφαλίσεων επισυνάπτεται ως Παράρτημα 2.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ στο βήμα τους εκπροσώπους της Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Κατερίνα Καλογήρου και κ. Αλέξανδρο Αποστόλου για παρουσίαση της έκθεσης της επιτροπής με θέμα «Πολιτικές επιτάχυνσης της διασφάλισης της ισότητας των φύλων στον εργασιακό τομέα συμπεριλαμβανομένης της ίσης μεταχείρισης και αμοιβής ανδρών και γυναικών στην εργασία».

Έχετε δεκαπέντε λεπτά στη διάθεσή σας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ:

(ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ)

Κύριε Πρόεδρε, καταρχάς να σας συγχαρούμε και να σας ευχηθούμε καλή σταδιοδρομία στο έργο που αναλάβατε.

Αγαπητοί νέοι και νέες βουλευτές,

Καταρχάς, για μας η Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει συμβολικό χαρακτήρα και θέλουμε να το τονίζουμε τούτο, το ότι ενώπιόν σας είναι μια κοπέλα και ένας άντρας, γιατί ακριβώς το θέμα μας πραγματεύεται την ισότητα των φύλων.

Ο τίτλος μας είναι «Πολιτικές επιτάχυνσης της διασφάλισης της ισότητας των φύλων στον εργασιακό τομέα συμπεριλαμβανομένης της ίσης αμοιβής και της ίσης μεταχείρισης στην εργασία». Είναι ένα πολυδιάστατο θέμα, όπως αντιλαμβάνεστε, που δεν άπτεται μόνο θεμάτων εργασίας. Εμπίπτει και στο Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας πιθανόν, πιθανόν στο Υπουργείο Οικονομικών κ.λπ. Είναι ένα αρκετά ευρύ θέμα το οποίο αναλύσαμε, χωρίσαμε τη θεματική μας σε ενότητες και λόγω χρόνου καταφέραμε να το μοιράσουμε. Χωριστήκαμε σε ομάδες, το

αναλύσαμε και καταθέσαμε ενώπιόν σας την έκθεση. Και λόγω περιορισμένου χρόνου πιθανόν να αφήσαμε και κάποια πράγμα πίσω, γιατί μιλούμε για ένα πολύ μεγάλο και φλέγον ζήτημα, το θέμα της ισότητας.

Καταρχάς, θέλουμε να αναφέρουμε ότι η Κύπρος έχει κάμει μεγάλα βήματα στα θέματα ισότητας. Είναι μεγάλη η διαφορά. Και είμαστε κι εμείς νέοι εδώ, είμαστε οι επόμενες γενιές, με αυτά που βλέπουμε και αυτά που ζούμε όλοι μας αντιλαμβανόμαστε ότι μπορεί να γίνει ακόμα καλύτερο το μέλλον σε θέματα ισότητας. Εμείς όμως πιστεύουμε ότι υπάρχουν ακόμα πάρα πολλά πράγματα που μπορούν να γίνουν, αρκετά πράγματα που μπορούν να γίνουν και πολλές βελτιώσεις.

Χωρίσαμε το θέμα και ξεκινήσαμε πρώτα από τα στερεότυπα σαν ιστορική αναδρομή, διότι στην κοινωνία μας, καλώς ή κακώς, λόγω μιας πατριαρχικής κοινωνίας, η οποία ανέκαθεν θεωρούσε τον άντρα ανώτερο από τη γυναίκα, ενώ η γυναίκα είχε τον ρόλο της ανατροφής και του νοικοκυριού. Συνήθως ο ρόλος της γυναίκας στην εργασία ήταν συμπληρωματικός του άντρα. Ο άντρας πάντα θεωρείτο ανώτερος, η γυναίκα συνήθως ακριβώς γιατί είχε και ακόμα έχει την ευθύνη του νοικοκυριού, τις περισσότερες φορές επωμίζεται εκείνη το μεγαλύτερο βάρος, καταφεύγει σε μερική απασχόληση. Δηλαδή το θέμα του νοικοκυριού και το στερεότυπο τούτο το οποίο καταφεύγει στο ότι η γυναίκα πρέπει να ασχολείται με το νοικοκυριό και με την ανατροφή των παιδιών περισσότερο παρά ο άντρας, την αναγκάζει να κάμνει δουλειές οι οποίες να πρέπει να της αφήνουν χρόνο και για το νοικοκυριό, για το σπίτι. Οπότε τούτο, πέραν του ότι ο μισθός είναι χαμηλότερος, επηρεάζει πάρα πολύ και στη σύνταξη αργότερα, γιατί ο μισθός επηρεάζει και τη σύνταξη και εξακολουθεί να είναι πάλι υποδεέστερη η γυναίκα από τον άντρα. Με τη χειραφέτηση των γυναικών βλέπουμε ότι γίνονται επιλογές επαγγελματιών γυναικείων παρά τόσο αμιγώς αντρικών. Και τούτο το πράγμα είναι κάτι που πάλι προκύπτει από το στερεότυπο που έχουμε σαν κοινωνία

που εξακολουθεί να υπάρχει. Υπάρχει μια άνιση συγκέντρωση αντρών και γυναικών σε επαγγέλματα και είναι ένα ζήτημα προς επίλυση το συγκεκριμένο.

Όλα αυτά τα στερεότυπα προτείνουμε ότι πρέπει να καταρριφθούν από την παιδική ηλικία. Πρέπει μέσα από το εκπαιδευτικό μας σύστημα να μάθουμε στα παιδιά ότι είμαστε ίσοι ο άντρας με τη γυναίκα. Να ξεπεραστεί εντελώς και πλήρως στην Κύπρο το στερεότυπο ότι η γυναίκα είναι κατώτερη από τον άντρα ή ότι πρέπει να επωμιστεί εξ ολοκλήρου τις περισσότερες φορές το νοικοκυριό. Οπότε πρέπει να αναπτυχθούν προγράμματα στα σχολεία για καλλιέργεια της ισότητας.

Να ενθαρρύνουμε τις γυναίκες και στη γυναικεία επιχειρηματικότητα, που τούτο μπορούμε να το προωθήσουμε πιθανόν με κάποια κίνητρα για ενίσχυση από τον κρατικό προϋπολογισμό και επίσης να ενθαρρύνουμε τις γυναίκες να ασχοληθούν με κάποια επαγγέλματα τα οποία είναι αντροκρατούμενα. Να μην υπάρχει το ταμπού ότι δεν μπορούν να ασχοληθούν με εκείνα τα επαγγέλματα.

Ακολουθώς, είδαμε το θέμα της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου, γιατί είναι πάρα πολύ σημαντικό σε κάθε στάδιο των πολιτικών διαδικασιών, σε κάθε απόφαση πάντα να παίρνουμε και να λαμβάνουμε υπόψη μας τη διάσταση των φύλων. Ένα πολλά καλό παράδειγμα είναι το Υπουργείο Εξωτερικών, το οποίο έχει λειτουργό που συμβουλεύει για τα συγκεκριμένα θέματα. Και μια πρότασή μας είναι να μπει σε όλα τα υπουργεία μια τέτοια επιτροπή ή κάποιος λειτουργός και να έχουν και συντονισμό μεταξύ τους, ούτως ώστε σε οποιαδήποτε απόφαση που επηρεάζει την κοινωνία μας να υπάρχει και η διάσταση του φύλου. Ξέρετε και καταλαβαίνετε όλοι ότι οι γυναίκες είναι το 50% του πληθυσμού μας, αν όχι και παραπάνω και δε γίνεται στα κέντρα λήψης αποφάσεων να μην υπάρχουν γυναίκες, γιατί και οι αποφάσεις τούτες αφορούν και τις γυναίκες.

Ένα άλλο θέμα που συζητήσαμε, πριν παραδώσω τον λόγο στη φίλη Κατερίνα είναι για τη σεξουαλική παρενόχληση το οποίο έχει να κάνει με την ίση μεταχείριση. Είναι ένα θέμα πολλά σημαντικό, πολλά σοβαρό, πολλά λεπτό. Είναι κάτι που δεν το μαθαίνουμε πολλές φορές λόγω κάποιων διαδικασιών, κυρίως η αποθάρρυνση των θυμάτων να καταγγέλλουν τη σεξουαλική παρενόχληση. Συνήθως γίνεται από προϊστάμενο σε υφιστάμενο η σεξουαλική παρενόχληση ακριβώς λόγω της εξουσίας, το κίνητρο της εξουσίας ή το ότι έχεις κάποια εξουσία σε κάποιον. Επίσης, για να το διαχωρίσουμε, υπάρχει στη νομοθεσία μπορεί να γίνει και σεξουαλική παρενόχληση από γυναίκα σε άντρα. Γιατί ο προηγούμενος νόμος δεν το ανέφερε τούτο το πράγμα.

Θεωρούσε ξεκάθαρα ότι η μόνη σεξουαλική παρενόχληση που μπορεί να γίνει είναι από άνδρα σε γυναίκα, κάτι το οποίο άλλαξε ευτυχώς! Τούτο για πάρα πολύ κόσμο, για τις κοπέλες κυρίως, που είναι και νεαρές συνήθως, οι οποίες υποβάλλονται σε τούτη τη δοκιμασία, θεωρείται ένα ταμπού, πολλές φορές φταίει και η οικογένεια, πολλές φορές θεωρούν ότι θα χάσουν τη δουλειά τους, υπάρχει μια τρομοκρατία ότι θα χάσουν τη δουλειά τους, ότι είναι ο προϊστάμενός τους ή ότι είναι κάποιο θέμα που θα στιγματιστούν και γι' αυτό δεν καταγγέλλονται συνήθως αυτές οι καταστάσεις.

Θέλουμε να πούμε εδώ πως στο δημόσιο τομέα υπάρχει μεγάλη διαφορά απ' ό,τι στον ιδιωτικό τομέα. Στον ιδιωτικό τομέα υπάρχει μόνο μία καταγγελία για παρενόχληση και δεν έχει προχωρήσει καν σε δικαστική απόφαση. Δηλαδή, δεν έχει παρθεί καν κάποιο μέτρο, που να αποτρέπει και να φοβίζει αυτούς που έχουν στο μυαλό τους να κάνουν κάτι τέτοιο, γιατί ακριβώς δεν υπάρχει διοικητική απόφαση που να τους αποτρέπει, να τους φοβίζει ότι «μπορεί να χάσω τη δουλειά μου, υπάρχει ένα προηγούμενο, το οποίο θα μπορεί να με αποτρέψει».

Με αυτό τον τρόπο εμείς, επειδή συνήθως στη σεξουαλική παρενόχληση η πρόληψη βαραίνει τον εργοδότη, προτείνουμε να υπάρχει κατ' αρχάς ένα συγκεκριμένο

χρονοδιάγραμμα, όταν θα εξεταστεί μια τέτοια περίπτωση, να υπάρχει, γιατί είναι πολύ σημαντικό να γίνει η έκθεση από το Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων άμεσα, έτσι ώστε να μπορεί να προχωρήσει. Αυτή η καθυστέρηση είναι που πολλές φορές αποθαρρύνει τα θύματα και υπάρχουν και περιπτώσεις όπου καθυστέρησε η έκθεση και έτσι δεν προχώρησε η διαδικασία. Είναι το πρώτο μας η προτροπή, η πρόταση. Θέλουμε να λάβουμε μέτρα για ενθάρρυνση των γυναικών ως επί το πλείστον που μπαίνουν σε τούτη τη διαδικασία, να υπάρχουν δομές υποστήριξης των θυμάτων είτε ψυχολογικές, συμβουλευτικές και οτιδήποτε άλλο. Και σεμινάρια θέλουμε με κάποιο τρόπο να γίνει υποχρεωτικό, να γίνονται σεμινάρια στους εργοδότες και στον ίδιο τον ιδιοκτήτη, αλλά και στο Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού, ούτως ώστε να συμβουλεύουν και να ενημερώνουν, να υπάρχει και κώδικας πρόληψης σεξουαλικής παρενόχλησης και παρενόχλησης, ούτως ώστε με τούτο τον τρόπο να ενημερώνουν, να ξέρουν οι υπάλληλοι ότι αυτό το πράγμα είναι απαγορευτικό σε μια εταιρεία και δεν πρόκειται να δείξει καμιά ενοχή ο εργοδότης και έτσι με τούτο τον τρόπο να γνωρίζουν και να είναι ένα μεγάλο αποτρεπτικό μέτρο για κάτι τέτοιο.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ:

Θα συνεχίσω αναλύοντας το θέμα της ίσης αμοιβής. Μέσα από τις έρευνές μας διαπιστώσαμε ότι υπάρχει ακόμη και σήμερα ένα χάσμα αμοιβών μεταξύ των γυναικών και των ανδρών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά και στην Κύπρο. Χαρακτηριστικά στην Κύπρο το χάσμα αμοιβής ανήλθε στο ποσοστό του 13,7% το 2017. Επίσης μια γυναίκα στην Κύπρο πρέπει να εργαστεί πενήντα δύο μέρες περισσότερες σε ένα χρόνο απ' ό,τι ο άνδρας σε εργασία ίσης αξίας, για να κερδίσει τον ίδιο μισθό με τον άνδρα. Παρ' όλο που υπάρχει το νομοθετικό πλαίσιο, καταλήξαμε στο ότι υπάρχει μια μεγάλη απόκλιση στη μισθολογική διαφορά μεταξύ των δύο φύλων.

Αυτό δε που μας προβληματίσε είναι το γεγονός ότι δεν υπάρχουν καταγγελίες περί μη ίσης αμοιβής. Ταυτόχρονα διαπιστώσαμε ότι υπάρχει ανάγκη νομολογίας των κυπριακών δικαστηρίων για θέσπιση ενός πλαισίου και ορίων, που να αποτελούν ανατρεπτικό παράγοντα για τέτοιου είδους μεταχειρίσεις και θα θέλαμε να τονίσουμε ότι, για να γίνει λίγο πιο ξεκάθαρο, όταν μιλάμε για τη διαφορά των συνολικών αποδοχών μεταξύ των δύο φύλων, λαμβάνονται υπόψη οι χαμηλότερες ωριαίες αποδοχές, οι λιγότερες ώρες εργασίας σε έμμισθες θέσεις εργασίας και τα χαμηλότερα ποσοστά απασχόλησης, όπως π.χ. η διακοπή καριέρας της γυναίκας για τις ανάγκες της μητρότητας. Η διαφορά αυτή αγγίζει το 26,9%.

Όσον αφορά τώρα την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών, να διευκρινίσουμε αρχικά ότι με αυτό τον όρο εννοούμε την απουσία κάθε διακρίσεως, άμεσης και έμμεσης, λόγω φύλου σε συσχετισμό ιδίως με την έγγαμη κατάσταση και οικογενειακή κατάσταση. Διαπιστώσαμε ότι ίση μεταχείριση δεν υπάρχει σε θέματα προαγωγής, στα κριτήρια επιλογής σε εργασία, στην επιλογή γυναικών σε διοικητικές θέσεις. Το μεγάλο πρόβλημα δε είναι ότι οι γυναίκες κατά τη διάρκεια της περιόδου μητρότητας στρέφονται σε μορφή μερικής απασχόλησης και πολλές μάλιστα αναγκάζονται να σταματήσουν και την καριέρα τους και την απασχόλησή τους. Όλα αυτά έχουν ως αποτέλεσμα σε βάθος χρόνου τη χαμηλή σύνταξη και την εξάρτηση της γυναίκας από τον άνδρα σε όλα τα στάδια της ζωής της.

Για όλα τα πιο πάνω λοιπόν προτείνουμε τα εξής: **Μια δημιουργία ομάδας εμπειρογνομόνων από την ANAD για θέματα ίσης μεταχείρισης, οι οποίοι θα είναι στη διάθεση νομικών προσώπων ιδιωτικού και δημόσιου δικαίου, για παροχή συμβουλών και κατάρτιση στο προσωπικό εργατικού δυναμικού. Κρίναμε αναγκαία τη δημιουργία δομών υποστήριξης καταγγελλόντων σεξουαλικής παρενόχλησης νομικής και ψυχολογικής υποστήριξης, κάτι που δεν**

υπάρχει. Επίσης πολύ σημαντικό κομμάτι είναι η δημιουργία συγκεκριμένου και αυστηρού χρονικού πλαισίου εξέτασης παραπόνων και εκπόνησης εκθέσεων από τους αρμόδιους φορείς, για να μην αποθαρρύνονται οι αιτητές, γιατί στη συνάντηση που είχαμε με κάποιο λειτουργό μάς ενημέρωσε ότι πολλοί αιτητές αναγκάζονται στο τέλος να αποσύρουν και τις καταγγελίες τους λόγω αυτής της καθυστέρησης.

Όσον αφορά τη μητρότητα, προτείνουμε **σταδιακή αύξηση της άδειας πατρότητας από δύο βδομάδες σε έξι μήνες και αύξηση της άδειας μητρότητας τουλάχιστον σε έξι μήνες μακροπρόθεσμα**. Επίσης όσον αφορά την εκπαίδευση και την κατάρτιση, η Κύπρος κατέχει την εικοστή έβδομη θέση πανευρωπαϊκά **στην άνιση συγκέντρωση των δύο φύλων σε διαφορετικούς τομείς σπουδών**. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο σχεδόν καμία έφηβη δε σκέφτεται να ασχοληθεί με τον τομέα της τεχνολογίας. Όλα αυτά οφείλονται φυσικά στα στερεότυπα ανδρών και γυναικών, στην επιλογή επαγγελματιών και σε γενικότερο σύνολο έχουν ως αποτέλεσμα οι γυναίκες να καταλήγουν να ακολουθούν επαγγέλματα που προσφέρουν χαμηλότερες αμοιβές σε σχέση με αυτά των ανδρών.

Όσον αφορά αυτά τα προβλήματα, έχουμε προτείνει την εφαρμογή ενός application, με σκοπό την κατανόηση της υφιστάμενης νομοθεσίας, που να επεξηγεί τα δικαιώματα στην εργασία, τις νομοθετικές πρόνοιες σε απλή γλώσσα, να παρέχει δυνατότητα υποβολής παραπόνου, καταγγελίας και συμβουλευτικής αρωγής από ειδικούς και επίσης ενθάρρυνση ανάπτυξης προγραμμάτων για περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση γυναικών σε ανδροκρατούμενα επαγγέλματα, αγροτικής φύσεως και STEM. Τα υπόλοιπα λόγω χρόνου, θα μπορείτε να τα δείτε στην έκθεσή μας.

Εν κατακλείδι θεωρούμε ότι οι εργαζόμενοι και από τα δύο φύλα χρειάζονται ενημέρωση για τα δικαιώματά τους, ενθάρρυνση και για την αποτροπή οποιωνδήποτε φαινομένων μη ισότητας των δύο φύλων.

Σας ευχαριστούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε κυρία Καλογήρου, κύριε Αποστόλου.

Η επιτροπή θα δεχθεί μία ερώτηση από κάθε επιτροπή.

Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ:

Κατ' αρχάς θα ήθελα να συγχαρώ όλες τις επιτροπές για τις εκθέσεις σας και για την ποιότητά σας. Η ερώτηση που θα ήθελα να κάνω εγώ εκ μέρους της επιτροπής μου είναι με ποια μέτρα πιστεύετε ότι θα μπορούσε να επιτευχθεί ο κύριος στόχος σας, δηλαδή η διασφάλιση της ισότητας ανδρών και γυναικών στην αγορά εργασίας μέσω του κρατικού προϋπολογισμού, εισηγήση την οποία αναφέρετε στις γενικές προτάσεις σας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπενθυμίζω ότι αναφέρουμε όνομα και επιτροπή κατά τη διατύπωση της ερώτησης.

Συνεχίζουμε με την Επιτροπή Εσωτερικών. Έχετε το λόγο για δύο λεπτά.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΖΗΝΤΙΛΗ:

Ονομάζομαι Χριστίνα Ζηντίλη, επιτροπή Εσωτερικών. Θα ήθελα να συγχαρώ όλες τις επιτροπές για τις εκθέσεις τους. Εγώ θα ήθελα να αναφέρω ότι η παραπομπή στην αυθεντία δεν αποτελεί κανονιστικό κανόνα για ρύθμιση του ζητήματος των

αμοιβών. Η ερώτησή μου είναι κατά πόσο θεωρείτε ότι ο μη καθορισμός ενός ρυθμιστικού πλαισίου αποτελεί πρόσφορο έδαφος για αντίκρουση ενός άλλου μέρους, όπως σε μια πιθανή δικαστική διαδικασία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε. Τα μικρόφωνα μας, όταν τα ενεργοποιούμε, αναβοσβήνει πράσινο φωτάκι. Μέχρι να ανάψει το κόκκινο, σημαίνει ότι δε λειτουργεί. Όταν ανάψει το κόκκινο, ακουγόμαστε κανονικά.

Συνεχίζουμε με την Επιτροπή Παιδείας, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

ΛΟΪΖΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Είμαι ο Λοΐζος Κωνσταντίνου από την Επιτροπή Παιδείας. Κατ' αρχήν συγχαρητήρια για την έκθεσή σας. Αναφορικά με την ερώτηση, στις προτάσεις σας αναφέρεστε στη δυσανάλογη συμμετοχή γυναικών στις δημόσιες πολιτικές. Προτείνετε την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές ως οριζόντιο θέμα. Μπορείτε να δώσετε λίγο περισσότερες διευκρινίσεις σχετικά με το πώς μπορεί να υλοποιηθεί η συγκεκριμένη πρόταση;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε, κύριε Κωνσταντίνου.

Συνεχίζουμε με την Επιτροπή Περιβάλλοντος, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

ΖΩΗ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ:

Καλησπέρα σας. Ονομάζομαι Ζωή Αριστοτέλους από την Επιτροπή Περιβάλλοντος. Εγώ θα ήθελα να αναφερθώ στο σημείο που αναφέρεται για την ίση αμοιβή μεταξύ ανδρών και γυναικών, ότι μία γυναίκα χρειάζεται πενήντα δύο ημέρες τον χρόνο περισσότερες από έναν άνδρα, για να αμειφθεί με το ίδιο ποσό για εργασία

ίσης αξίας. Αν μπορούσατε να μου εξηγήσετε περίπου πώς έχουν προκύψει αυτές οι μέρες, δηλαδή με ποιο τρόπο έχουν προκύψει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε, κυρία Αριστοτέλους.

Κύριε και κυρία εκπρόσωπε, έχετε τον λόγο για πέντε λεπτά, για να απαντήσετε στις ερωτήσεις.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ:

Θα πάρω εγώ τον λόγο πρώτα. Όσον αφορά την ερώτηση της Επιτροπής Εσωτερικών και της Επιτροπής Παιδείας, μας είπατε λίγο, πολύ για τον καθορισμό νόμου πλαίσιο και για το πώς θα ενθαρρύνουμε εμείς την περισσότερη συμμετοχή των γυναικών. Ένα από τα πράγματα που προτείνουμε είναι οι ποσοτώσεις. Δηλαδή, να οριστεί κάποιο ποσοστό υποχρεωτικό, που να συμμετέχουν γυναίκες και στα κέντρα λήψης αποφάσεων και στα υπόλοιπα, στους βουλευτές, σε κάποιο διοικητικό συμβούλιο, που ήδη υπάρχει στα διοικητικά συμβούλια ένα τέτοιο παράδειγμα. Με αυτό τον τρόπο μπορεί να μην είναι η δυναμική λύση να καθορίζουμε, αν το πιάσουμε και από την άλλη πλευρά, να καθορίζουμε ποσοστό συγκεκριμένα για γυναίκες, μπορεί να υπάρχουν περισσότερες, αλλά είναι μια καλή πρώτη λύση, πιστεύουμε, για να καλλιεργήσουμε κουλτούρα όσον αφορά το ότι πρέπει να συμμετέχουν και οι γυναίκες.

Δυστυχώς ή ευτυχώς στην Κύπρο πρέπει πρώτα να το κάνουμε αναγκαστικά κάτι, για να μπορεί να προχωρήσει μετά, οπότε με αυτό τον τρόπο, θεωρούμε ότι θα καταρρίψουμε ακόμα ένα στερεότυπο, για να συμμετέχουν περισσότερο οι γυναίκες. Τώρα, όσον αφορά τον καθορισμό ότι δεν υπάρχει κάποια νομολογία, κάποια τροπολογία στο δικαστήριο, ακριβώς επειδή οι περισσότερες διαδικασίες, για να καταλήξει μια υπόθεση σε ένα δικαστήριο όσον αφορά αυτά τα θέματα, που άπτονται,

είναι κάτω από το Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, πρέπει να γίνουν εκθέσεις από τους επιθεωρητές. Υπάρχει έλλειψη στους επιθεωρητές. Έχουν πάρα πολλές ευθύνες και το ότι χρειάζεται τόσος χρόνος, για να φθάσουμε μέχρι το δικαστήριο, είναι κάτι που αποθαρρύνει τον κόσμο.

Αντιλαμβάνεστε ότι μια κοπέλα, πέραν του ψυχολογικού που περνά και πρέπει να ξαναπεράσει, για να καταγγείλει και να φθάσει στο δικαστήριο για κάτι τέτοιο, θα δεχθεί και πιέσεις και πιέσεις εξωτερικές, όπως όλοι ξέρουμε τι εννοώ, οπότε δεν είναι εύκολο. Θεωρούμε ότι μπορούμε να βοηθήσουμε και με το ότι θα υπάρχουν σε κάθε υπουργείο, στα κέντρα λήψεως αποφάσεων να υπάρχει επιτροπή με γυναίκες, για να προωθούν την ισότητα των φύλων, αλλά με το να καταφέρουμε να εξαλείψουμε τη χρονοτριβή που υπάρχει γι' αυτά τα θέματα, θα ενθαρρύνεται και ο κόσμος να προχωρά στις καταγγελίες και να φθάσουμε επιτέλους στο δικαστήριο, να παρθεί μία απόφαση, έτσι ώστε να είναι και εκείνο αποτρεπτικός παράγοντας για τούτο.

Θέλεις να πεις την τελευταία; Νομίζω το ξέρεις καλύτερα εσύ όσον αφορά την ίση αμοιβή και τις μέρες.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ:

Ναι, αυτό προκύπτει σαν σύνολο. Συνολικά, υπάρχει λιγότερη αμοιβή λόγω του ότι υπάρχουν λιγότερες ώρες εργασίας, γιατί οι γυναίκες αναγκάζονται να σταματήσουν την καριέρα τους ή να βρουν μερικής απασχόλησης εργασία, οπότε μειώνονται οι ώρες, μειώνονται οι αμοιβές, οι εργασίες τις οποίες καταλήγουν να κάνουν...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ:

Έχει αντίκτυπο και στη σύνταξη πολλές φορές, που πάλι η σύνταξη συνήθως είναι της νοικοκυράς, δηλαδή κάπου στα €400, οπότε πάλι είναι εξαρτώμενη του άνδρα, αν μπορούμε να το πούμε, και στη σύνταξη.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ:

Είναι και το πρόβλημα που είχαμε αναφέρει, που ξεκινά από την εκπαίδευση, ότι καταλήγουν να διαλέγουν «πιο γυναικεία επαγγέλματα», τα οποία φέρουν πιο λίγες αμοιβές απ' ό,τι αυτά που είναι ανδροκρατούμενα επαγγέλματα, γι' αυτό υπάρχει αυτή η διαφορά.

Ευχαριστούμε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ:

Ευχαριστούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε κυρία και κύριε εκπρόσωπε.

Κυρίες και κύριοι βουλευτές, ακολουθεί η ψηφοφορία επί της εκθέσεως. Υπενθυμίζετε πως οι εκθέσεις που θα υπερψηφιστούν με σχετική πλειοψηφία θα αποτελέσουν τις επίσημες εκθέσεις της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων. Κάθε νέος και νέα βουλευτής έχει μόνο μία ψήφο και μπορεί να ψηφίσει υπέρ, κατά ή αποχή.

Ξεκινά η ψηφοφορία. Ξαναενεργοποιούμε τα μικρόφωνα μας, όπως ήταν η προηγούμενη διαδικασία, και προχωρούμε. Οι νέοι και νέες βουλευτές που ψηφίζουν υπέρ, κατά ή αποχή, παρακαλώ να το δηλώσουν τώρα. Χρειαζόμαστε ακόμα δύο παρουσίες. Δύο μικρόφωνα είναι απενεργοποιημένα. Ακόμα ένα.

Ολοκληρώθηκε η ψηφοφορία. Έχουμε τριάντα πέντε ψήφους υπέρ, τέσσερις κατά, δέκα αποχές.

Η έκθεση υπερψηφίζεται. Συγχαρητήρια στην επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Συνεχίζουμε με την Επιτροπή Εσωτερικών. Καλώ στο βήμα τους εκπροσώπους της Επιτροπής Εσωτερικών, κ. Ανδρέα Δημητρίου και κ. Νάνσια Ηλιάδη για

παρουσίαση της έκθεσης της επιτροπής θέμα **«Η πρόκληση της στέγασης για τους νέους και τις νέες της Κύπρου»**. Έχετε δεκαπέντε λεπτά στη διάθεσή σας.

NANΣΙΑ ΗΛΙΑΔΗ:

Κατ' αρχήν θα ήθελα να συγχαρώ όλους όσους δούλεψαν γι' αυτό το έργο, αλλά και όλους όσους υποστήριξαν αυτό το έργο. Η ομάδα μας, η Επιτροπή Εσωτερικών ασχολήθηκε με την πρόκληση της στέγασης για τους νέους της Κύπρου. Σίγουρα είναι αδιαμφισβήτητο ότι υπάρχει πρόβλημα στέγασης των νέων στην Κύπρο και είναι ανθρώπινο δικαίωμα του κάθε νέου να έχει δικαίωμα στη στέγαση.

Κατ' αρχήν αναλύσαμε το πρόβλημα σε βάθος με βάση τρεις πυλώνες, τρεις πτυχές, την οικονομική, την κοινωνική και τη θεσμική. Εγώ θα σας μιλήσω για την κοινωνική πτυχή.

Τώρα, να περάσω στο θέμα της μεταβίβασης και αγοράς ακινήτων, όπου βλέπουμε ότι διάφορες κρατικές υπηρεσίες δεν συντονίζονται μεταξύ τους. Μπορεί να έχουν ίδιες αρμοδιότητες, μπορεί να μην ξέρουν η μία ποια είναι η δουλειά της άλλης, με αποτέλεσμα να δυσκολεύεται και πάλι ο υποψήφιος αγοραστής. Εμείς προτείνουμε εκτός του να γίνει μια συμπλεγματοποίηση των διαφόρων υπηρεσιών να δημιουργηθεί και μια ψηφιακή πλατφόρμα που θα έχει ως σκοπό να κάνει πιο εύκολη την όλη διαδικασία. Π.χ. η πρόσφατη δημιουργία του δικτύου «Αριάδνη» είναι ένα παρόμοιο και καλό βήμα.

Να περάσουμε στο πρόβλημα της αξιοποίησης κατοικιών οι οποίες είναι εγκαταλελειμμένες. Βλέπουμε σε διάφορους χώρους παλιά σπίτια τα οποία προφανώς είναι άδεια εδώ και δεκαετίες. Πολλές φορές ο λόγος για αυτή την κατάσταση είναι ότι το κράτος αδυνατεί να βρει τους νόμιμους ιδιοκτήτες. Υπάρχει νομικό βέλος, αν θέλετε, στη φαρέτρα του κράτους, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιήσει για να αξιοποιήσει τα εν λόγω ακίνητα. Το συγκεκριμένο είναι η περιορισμένη διαχείριση, με την οποία μπορούν

να τεθούν τα εν λόγω ακίνητα κάτω από περιορισμένη διαχείριση και να τύχουν εκμετάλλευσης από το κράτος. Παρομοίως μπορούν να γίνουν απαλλοτριώσεις. Κάτι παρόμοιο είχε γίνει στην Ολλανδία, π.χ. γραφειακών κτιρίων που έχουν εγκαταλειφθεί, για να μετατραπούν σε οικισμούς.

Να περάσω τώρα στα γενικά συμπεράσματά μας. Όπως έχει αναφερθεί θεωρούμε ότι το πρόβλημα της στέγασης είναι ένα τεράστιο πρόβλημα. Προσπαθήσαμε να το προσεγγίσουμε από διάφορες πλευρές, οι οποίες συγχέονται και μεταξύ τους. Κοινωνικές, οικονομικές, θεσμικές. Με βάση τα προβλήματα που αντιμετωπίσαμε προτείναμε τις λύσεις και προτάσεις που ακούσατε σήμερα. Ελπίζουμε να καταφέρουν να επιφέρουν ουσιαστική αλλαγή σε ένα τεράστιο οικονομικό πρόβλημα για την κυπριακή νεολαία.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

(Αυτούσια η έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών επισυνάπτεται ως
Παράρτημα 3.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε, κύριε Δημητρίου και κυρία Ηλιάδη.

Υπενθυμίζεται η διαδικασία κατά την έξοδό σας και κατά την είσοδό σας πίσω στη Βουλή. Ο κ. Αποστόλου και ο κ. Κορράς είναι πίσω, δίπλα από την πόρτα. Να αναφέρεστε εκεί, από τη στιγμή που είμαστε και paper free, να μην κάνουμε χαρτάκια. Απλά χρειάζεται να ξέρουμε ότι είμαστε όλοι παρόντες για να ξεκινούν οι ψηφοφορίες.

Συνεχίζουμε κανονικά με ερωτήσεις. Η επιτροπή θα δεχθεί μία ερώτηση από κάθε επιτροπή.

Ξεκινούμε με την επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων. Έχετε το λόγο για δύο λεπτά. Αναφέρουμε όνομα και επιτροπή.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ:

(Α. ΚΙΤΡΟΜΗΛΙΔΗΣ)

Καλησπέρα σας. Ονομάζομαι Αυγουστίνος Κιτρομηλίδης και είμαι Νέος Βουλευτής της επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων.

Συγχαρητήρια για την έκθεσή σας. Πώς πιστεύετε ότι με την επιβολή φόρου για αγορά ή ακόμα και ιδιοκτησία ακίνητης περιουσίας σε ιδιώτες, πέραν της πρώτης κατοικίας, θα βοηθήσει στη μείωση των τιμών των ακινήτων; Για παράδειγμα, εγώ θέλω να αγοράσω πέντε οικόπεδα να χτίσω πέντε σπίτια. Πληρώνω φόρο για το εισόδημά μου, με το οποίο αγοράζω το οικόπεδο. Πληρώνω φόρο στους μάστορες, στα υλικά και στις άδειες και σε οτιδήποτε άλλο για να χτίσω σπίτι. Και έρχεστε τώρα να μου επιβάλετε ακόμη ένα υψηλό φόρο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε.

Συνεχίζουμε με την επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Έχετε το λόγο για δύο λεπτά.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ:

(Θ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ)

Ονομάζομαι Θάνος Χριστοδούλου, είμαι μέλος στην επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Καταρχάς συγχαρητήρια για τις προτάσεις σας, οι περισσότερες ήταν πολύ εποικοδομητικές μπορώ να πω. Με κάποιες διαφωνώ και θα ήθελα να μου ξεκαθαρίσετε κάτι παρόμοιο με αυτό που ανέφερε ο συνάδελφος στην ερώτησή του. Σε μία από τις εισηγήσεις σας προτείνετε την επιβολή υψηλού φόρου αγοράς ή και ιδιοκτησίας ακινήτου πέραν της πρώτης κατοικίας σε αστική περιοχή. Συνήθως, όπως εφαρμόζεται σήμερα στην Κύπρο, ο φόρος όταν αγοράζει κάποιος δεν

πληρώνεται από τον ίδιο αλλά από τον πωλητή. Πώς μπορούμε να έρθουμε να επιβάλουμε έναν επιπλέον φόρο στην αγορά του ακινήτου; Και πώς, αφού απώτερος σκοπός είναι να μειωθούν με αυτό το μέτρο οι τιμές των ακινήτων, ποιος μπορεί να μας εγγυηθεί ότι η μείωση των τιμών δε θα οδηγήσει σε αγορά των περισσότερων ακινήτων από τους developers;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το τελευταίο κομμάτι είναι η ερώτησή σας;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ:

(Θ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ)

Επειδή είναι σχεδόν η ίδια η ερώτηση με αυτή του συναδέλφου, ένα επιπλέον ερώτημα, ποιος μπορεί να μας εγγυηθεί ότι με τη μείωση των τιμών δε θα αγοραστούν όλα τα ακίνητα από developers.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε.

Η ερώτηση διατυπώνεται μία φορά και θα έχετε το χρόνο στο τέλος για να απαντήσετε ή να μη δεχθείτε την ερώτηση, αναλόγως. Εννοείται ότι δεν υπάρχει διάλογος κατά τη διατύπωση των ερωτήσεων.

Συνεχίζουμε με την επιτροπή Παιδείας. Έχετε το λόγο για δύο λεπτά.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:

(Α. ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ)

Γεια σας.

Είμαι η Αντιγόνη Νεοκλέους από την επιτροπή Παιδείας. Συγχαρητήρια για την έκθεσή σας. Αναφέρεστε στη μεταφορά συγκεκριμένων σχολών από αστικές σε ορεινές

περιοχές και συγκεκριμένα δίνετε το παράδειγμα της κοινότητας Λόφου και του Τμήματος Γεωπονικών Σπουδών του ΤΕΠΑΚ, που ήταν μία χρονοβόρα διαδικασία.

Θεωρείτε εφικτή την άμεση επίτευξη του στόχου σας, της πρότασης που δίνετε;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε.

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος έχει το λόγο για δύο λεπτά.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ:

(Θ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ)

Γεια σας. Είμαι η Θεοφίλη Κωνσταντίνου από την Επιτροπή Περιβάλλοντος. Συγχαρητήρια για την έκθεσή σας. Εγώ θέλω να ρωτήσω πώς θα διασφαλιστεί η μη μετακύλιση του συγκεκριμένου φόρου στους ενοικιαστές, με συνέπεια την αύξηση των ενοικίων; Κάτι το οποίο συνηθίζεται να συμβαίνει σε όλους τους κλάδους της οικονομίας με κάθε αύξηση του κόστους, είτε αυτό οφείλεται σε φόρο είτε σε κάποια άλλη αιτία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε.

Κυρία και κύριε εκπρόσωπε, έχετε το λόγο για πέντε λεπτά, για να απαντήσετε στο σύνολο των ερωτήσεων.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ:

(Α. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Να ξεκαθαρίσω ότι όσον αφορά το φόρο που αναφέραμε είναι φόρος που αφορά την ιδιοκτησία πέραν του πρώτου ακίνητου σε αστική περιοχή. Ο τρόπος, ο μηχανισμός με τον οποίο μειώνονται οι τιμές είναι ακριβώς διότι το ακίνητο αποτελεί την

πρώτη επιλογή επένδυσης του μέσου κυπριακού νοικοκυριού, μπαίνουν πάρα πολλά λεφτά στον τομέα των ακινήτων, υπάρχουν άνθρωποι που περιμένουν να έχουν απόδοση για αυτά τα λεφτά και σκοπός ακριβώς αυτής της φορολόγησης είναι εάν κάποιος κρατά ένα ακίνητο ως μορφή επένδυσης των αποταμιεύσεών του να φορολογείται αυστηρά κάθε χρόνο, έτσι ώστε να ενθαρρυνθεί να μεταπωλήσει το συγκεκριμένο ακίνητο, πιθανότατα σε πιο χαμηλή τιμή από αυτή την οποία θα το πωλούσε έχοντας την πολυτέλεια να περιμένει οι συνθήκες της αγοράς να γίνουν ιδανικές για μέγιστη απόδοση της επένδυσής του. Ιδανικά το τί θέλουμε είναι εξαρχής να μην πάνε τα λεφτά στο ακίνητο. Δηλαδή κάποιος να παραδειγματιστεί και εξαρχής να αποφασίσει να βάλει τα λεφτά του σε άλλο είδος επένδυσης, σε επιχειρήσεις, σε κάποιου είδους παραγωγική επένδυση για την οικονομία και όχι σε πέτρες και χώμα, όπως αναφέρουμε στην έκθεσή μας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ:

(Η. ΗΛΙΑΔΗ)

Σχετικά με την ερώτηση της επιτροπής Παιδείας, που είπε για τη μεταφορά σε ορεινές περιοχές, ότι είναι χρονοβόρα διαδικασία, συμφωνούμε ότι είναι χρονοβόρα διαδικασία και ότι θα υπάρχουν σίγουρα κάποιες δυσκολίες, αφού δεν θα υπάρχουν τόσες ευκολίες στην ύπαιθρο σε σχέση με την πόλη, όμως με αυτό τον τρόπο θα προωθηθεί η ανάπτυξη και δε θα μαζεύονται όλοι στις πόλεις. Ίσως θα είναι και ένα καλό κίνητρο για τους νέους, διότι ίσως οι τιμές ενοικίων εκτός από το να είναι πιο χαμηλές και θα δημιουργηθούν νέες δουλειές, διότι όταν πάνε τα πανεπιστήμια εκεί θα υπάρχει περισσότερη εργοδότηση νέων, οπότε θα είναι αλυσιδωτά τα ωφελήματα. Άρα σίγουρα θα είναι μια καλή λύση. Δηλαδή, να προχωρούμε και λίγο παραπέρα και όχι να μαζευόμαστε όλοι στην πόλη. Όσο είναι εφικτό και όταν υπάρχουν οι κατάλληλες υποδομές, να βγαίνουμε και λίγο εκτός, όπως γίνεται και στην Ελλάδα.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ:

(Α. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Αναφορικά με την ερώτηση του κ. Χριστοδούλου από την επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα των developers, απλά να ξεκαθαρίσω ότι δεν είναι πάντα θεμιτό κάποιες επιχειρήσεις να προσπαθούν να αναπτύξουν γη έχοντας και πιο καλούς παραγωγικούς πόρους στη διάθεσή τους, για να διαθέσουν στέγαση στην αγορά εργασίας, δεδομένου πάντα ότι υπάρχει θεμιτός ανταγωνισμός μέσα στην αγορά ακινήτων και την αγορά των developers. Δηλαδή, παρά να αγοράσει κάποιος ένα ακίνητο που δεν έχει τους παραγωγικούς πόρους μιας εταιρείας που αναπτύσσει γη και να θέλει μετά να το μεταπουλήσει για πιο μεγάλη αξία εις βάρος και της κυπριακής οικονομίας και της κυπριακής νεολαίας, εμείς λέμε καλύτερα να το πάρει ένας developer που έχει ήδη τους πόρους και το προσωπικό και θα δημιουργήσει πιο φτηνή στέγαση ανά τετραγωνικό μέτρο απ' ό,τι ένας ιδιώτης και να τη διαθέσει στην αγορά στέγασης. Είναι λίγο αναχρονιστικό να θεωρούμε ότι πλέον όλοι έχουμε τις γνώσεις να χτίσουμε ένα σπίτι. Ο τομέας της ανοικοδόμησης είναι λογικό σταδιακά να περάσει σε επαγγελματίες.

Όσον αφορά την ερώτηση της κ. Κωνσταντίνου από την επιτροπή Περιβάλλοντος για τους φόρους ενοικίασης, να ξεκαθαρίσουμε ότι, ναι, μπορεί να μεταφερθούν αλλά ήδη είναι αρκετά ψηλοί και σαν αντίβαρο εμείς προτείνουμε τη δημιουργία συγκεκριμένου πακέτου που υπάρχει εισήγηση στην έκθεσή μας, απλώς για να αντισταθμίσει. Ξέρουμε ότι είναι πιθανόν να υπάρξει πρόβλημα. Θεωρούμε ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να μην είναι λόγω του ύψους των τιμών, αλλά το πακέτο θα βοηθήσει την κατάσταση.

Ευχαριστούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε, κύριε Δημητρίου, κυρία Ηλιάδη.

Κυρίες και κύριοι βουλευτές, ακολουθεί η ψηφοφορία επί της εκθέσεως. Υπενθυμίζετε πως οι εκθέσεις που θα υπερψηφιστούν με σχετική πλειοψηφία θα αποτελούν τις επίσημες εκθέσεις της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων. Κάθε νέος και νέα βουλευτής έχει μόνο μία ψήφο και μπορεί να ψηφίσει υπέρ ή κατά ή αποχή. Η ψηφοφορία ξεκινά όταν το λέμε από το προεδρείο, για να είμαστε σίγουροι ότι υπάρχει απαρτία.

Ολοκληρώθηκε η ψηφοφορία. Έχουμε είκοσι τρεις ψήφους υπέρ, δεκαεννέα κατά και επτά αποχές.

Η έκθεση υπερψηφίζεται, συγχαρητήρια στην επιτροπή Εσωτερικών.

Συνεχίζουμε με την επιτροπή Παιδείας. Καλώ στο βήμα τους εκπροσώπους της επιτροπής Παιδείας, κ. Αντώνη Ταμπούρα και κ. Γιώργο Ησαΐα, για την παρουσίαση της Έκθεσης της Επιτροπής με θέμα **«Πώς μπορεί να γίνει καλύτερη η διασύνδεση του σχολείου με την αγορά εργασίας;»**.

Έχετε δεκαπέντε λεπτά στη διάθεσή σας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:

(Γ. ΗΣΑΪΑΣ)

Ευχαριστούμε, κύριε Πρόεδρε, και συγχαρητήρια για την εκλογή σας.

Αγαπητές και αγαπητοί νέες και νέοι βουλευτές,

Σήμερα, περισσότερο από ποτέ άλλοτε, τα προβλήματα που πρέπει να επιλυθούν, είτε είναι οικονομικά είτε οικολογικά είτε θρησκευτικά ή πολιτικά, είναι παγκόσμιας και ευρείας κλίμακας. Επομένως, τα σχολεία μέσω της παρεχόμενης εκπαίδευσης έχουν ένα τεράστιο και επείγον έργο: να βοηθήσουν τα παιδιά να αποκτήσουν γνώσεις, να αναπτύξουν δεξιότητες, να καλλιεργήσουν τα ενδιαφέροντά τους, καθώς επίσης και να προετοιμαστούν για τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την ενήλικη ζωή τους.

Η σχέση ωστόσο σχολείου και αγοράς εργασίας έχει παρατηρηθεί ότι δεν είναι εναρμονισμένη. Ένας εύλογος προβληματισμός που δημιουργείται είναι αν τελικά οι σκοποί της εκπαίδευσης ανταποκρίνονται στις πρακτικές που εφαρμόζονται στο σχολικό περιβάλλον και κατ' επέκταση στη διασύνδεσή του με την αγορά εργασίας. Πέραν από τις γνώσεις, την επιμόρφωση και τις εμπειρίες που αποκτούν οι νέοι και οι νέες κατά την διάρκεια της σχολικής τους ζωής, κρίνεται απαραίτητη η διασύνδεση του σχολείου με την αγορά εργασίας. Μόνον όταν ο/η νέος/α καταλήξει σε ορθολογιστικές αποφάσεις που αφορούν εκπαιδευτικά, επαγγελματικά ή και προσωπικά τους θέματα, θα μπορέσουν να εναρμονιστούν και να συμμετέχουν με αποτελεσματικότητα στην αγορά εργασίας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:

(Α. ΤΑΜΠΟΥΡΑΣ)

Η επιτροπή Παιδείας κατά τις εργασίες της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων συζήτησε το πώς μπορεί να βελτιωθεί η διασύνδεση του σχολείου με την αγορά εργασίας. Η επιτροπή μας εστίασε σε δύο πυλώνες: **«Αναλυτικό Πρόγραμμα και Κατάρτιση»** και **«Επαγγελματικός Προσανατολισμός»**. Ακολούθως, μετά από ενδελεχή ανάλυση και συζήτηση, η επιτροπή μας αποφάσισε να διαχωρίσει το σύνθετο αυτό θέμα σε εννέα κύριες θεματικές, τις οποίες θα παρουσιάσουμε στη συνέχεια.

Οι προτάσεις μας είναι στοχοπροσηλωμένες στα κυπριακά δεδομένα και συνυφασμένες με τα σχέδια δράσης που αναφέρθηκαν και προηγουμένως από τον Υπουργό Παιδείας, Πολιτισμού και Νεολαίας. Επιθυμούμε να αλλάξουμε πεπαλαιωμένες νοοτροπίες και αντιλήψεις όσον αφορά τον επαγγελματικό προσανατολισμό, καθώς και τον εκσυγχρονισμό του ρόλου των φορέων και συμβούλων, που επηρεάζουν την μελλοντική επαγγελματική σταδιοδρομία των μαθητών και των σπουδαστών.

Προχωρούμε στην ανάλυση και στα συμπεράσματα που προέκυψαν μέσα από την ανάλυση του δικού μας θέματος.

Θέμα 1: Εισαγωγή μαθήματος “Επαγγελματικής Αγωγής”

Με τα σημερινά δεδομένα παρατηρείται ότι στα ωρολόγια προγράμματα του γυμνασίου και του λυκείου δεν υπάρχει κάποιο μάθημα που να στοχεύει στην προώθηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και στην ενίσχυση της μάθησης στο χώρο εργασίας. Ως αποτέλεσμα οι μαθητές και μαθήτριες δεν έχουν την απαραίτητη καθοδήγηση στην επιλογή του μελλοντικού τους επαγγέλματος.

Προτείνουμε την εισαγωγή μαθήματος επαγγελματικής αγωγής. Στόχος του συγκεκριμένου μαθήματος είναι να συνδέσει στενότερα την εκπαίδευση με την εργασία, να αναβαθμίσει την επαγγελματική εκπαίδευση, να ενισχύσει τη μαθητεία και να διευρύνει τις δυνατότητες επαγγελματικού προσανατολισμού για τους νέους και τις νέες. Απώτερος σκοπός είναι η αντιμετώπιση των υψηλών ποσοστών ανεργίας της νεολαίας και συναφών ανισορροπιών της αγοράς εργασίας.

Η εισαγωγή του συγκεκριμένου μαθήματος προτείνεται να γίνει από την προδημοτική μέχρι και την Γ΄ λυκείου. Για να πραγματοποιηθεί η συγκεκριμένη πρόταση συστήνεται να γίνει συγγραφή αντίστοιχου αναλυτικού προγράμματος και να υπάρχει διαβάθμιση στα ζητήματα που θα απασχολήσουν την κάθε τάξη.

Το συγκεκριμένο μάθημα θα μπορεί να πραγματοποιείται από καταρτισμένους εκπαιδευτικούς. Προτείνουμε τους εκπαιδευτικούς Συμβουλευτικής Αγωγής που ήδη υπάρχουν στο σχολείο, ωστόσο θα πρέπει να έχουν την κατάλληλη κατάρτιση και επιμόρφωση.

Θέμα 2: Μετατροπή Θεσμού “Εβδομάδας Εργασίας” σε “Εμπειρική Γνωριμία Επαγγελματών”

Η «Εβδομάδα Εργασίας» ήταν θεσμός ο οποίος υπήρχε παλαιότερα σε ισχύ στα εκπαιδευτικά δρώμενα. **Εισηγούμαστε την επαναφορά του και την τροποποίησή του με τη μορφή «Εμπειρικής Γνωριμίας με Επαγγέλματα».** Συγκεκριμένα προτείνουμε να πραγματοποιείται στο τέλος του γυμνασίου μέχρι και τη Β΄ λυκείου, όπου οι μαθητές και μαθήτριες επιλέγουν κατευθύνσεις για επαγγέλματα. Προτείνουμε την αύξηση σε συχνότητα ή και διάρκεια, ώστε οι μαθητές να μπορούν να γνωρίσουν μεγαλύτερο εύρος επαγγελμαμάτων που τους ενδιαφέρουν.

Θέμα 3: Χρήση πολυμέσων για επαγγελματικό προσανατολισμό

Οι νέες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ) έχουν αλλάξει σημαντικά τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνουμε, εργαζόμαστε και επικοινωνούμε. Οι τεχνολογίες αυτές, προσφέρουν τεράστιες δυνατότητες για μάθηση και επικοινωνία, οι οποίες παραμένουν όμως στις πλείστες των περιπτώσεων ανεκμετάλλευτες, λόγω της απουσίας ενός επαρκούς θεωρητικού, παιδαγωγικού και τεχνολογικού πεδίου.

Πρότασή μας είναι η **δημιουργία και η αξιοποίηση βιντεογραφημένου υλικού που να προωθεί και να παρουσιάζει διάφορα επαγγέλματα, με σκοπό ο νέος και η νέα να αποκτά μια εκ των έσω εργασιακή εικόνα του δυνητικού τους επαγγέλματος.**

Θέμα 4: Εφαρμογή Εκπαιδευτικού Προγράμματος “Κινητές Μονάδες Εκπαίδευσης”

Η χρήση της τεχνολογίας στις μεθόδους μη τυπικής μάθησης στην κυπριακή εκπαιδευτική πραγματικότητα είναι ακόμα περιορισμένη. Προς την κατεύθυνση αυτή προτείνουμε την εισαγωγή εκπαιδευτικού προγράμματος που θα φέρει τον τίτλο **“Κινητές Μονάδες Εκπαίδευσης” (ΚΜΕ)** και να ενταχθούν πιλοτικά στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Σε μετέπειτα στάδιο το πρόγραμμα μπορεί να ενταχθεί και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Σκοποί των μονάδων είναι η παροχή γνώσεων και πληροφοριών που σχετίζονται με θεματικές ενότητες που αφορούν την γνωριμία με τα επαγγέλματα, την απόκτηση δεξιοτήτων, την ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και την ανάπτυξη δημιουργικής και κριτικής σκέψης στους νέους και στις νέες. Η τεχνολογία της μονάδας τοποθετεί τον μαθητή και τη μαθήτριά και ακόμη και τον εκπαιδευτή ή την εκπαιδευτριά σε ψηφιακά, αλληλεπιδραστικά και πολυαισθητηριακά περιβάλλοντα.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:

(Γ. ΗΣΑΪΑΣ)

Θέμα 5: “Επαγγελματική Πρακτική Αγωγή” στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Αναγνωρίζουμε την υφιστάμενη ανάγκη για επαγγελματικά καταρτισμένο εργατικό δυναμικό, το οποίο να καλύψει τις ανάγκες του επιχειρηματικού τομέα. Επίσης λαμβάνουμε υπόψη την επιθυμία των φοιτητών για άμεση επαγγελματική αποκατάσταση με το πέρας των σπουδών τους. Συνεπώς, αυτή η έλλειψη διασύνδεσης των επιθυμιών των φοιτητών και φοιτητριών καθώς και των αναγκών των εργοδοτών, δε βοηθούν στην παροχή ενός εξειδικευμένα καταρτισμένου προσωπικού. Ως εκ τούτου, προτείνουμε τη δημιουργία ενός προγράμματος που να υποβοηθά στην κάλυψη των συγκεκριμένων αναγκών.

Η στήριξη ενός προγράμματος κατά το οποίο οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα εργάζονται προαιρετικά στον ελεύθερο τους χρόνο και κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, θα λειτουργήσει καταλυτικά στη διασύνδεση τόσο των επιθυμιών των φοιτητών όσο και των αναγκών των εργοδοτών. Το πρόγραμμα αυτό μεταξύ άλλων θα δίνει την ευκαιρία στους φοιτητές να εργάζονται υπό μορφή μαθητείας σε μία ομάδα και ανάλογα με το πεδίο τους.

Θέμα 6: Προώθηση έρευνας για τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και συνεργασία φορέων

Παρατηρείται η απουσία στοχευμένων ερευνών στους τομείς εργασίας, που θα έχουν ζήτηση στο μέλλον στην Κύπρο. Επιπρόσθετα, παρατηρείται δυσανάλογη στελέχωση σε κάποια επαγγέλματα αναλογικά με τη ζήτηση και υπερβολική προσφορά επαγγελματιών σε τομείς που δεν μπορούν να τους απορροφήσουν. Για αυτούς τους λόγους συστήνεται να πραγματοποιείται τακτική έρευνα με πολυδιάστατη και διατομεακή προσέγγιση από τη Στατιστική Υπηρεσία, με σκοπό τον εντοπισμό των τρεχουσών και μελλοντικών αναγκών της αγοράς εργασίας, για την καλύτερη συνεργασία μεταξύ των κλάδων και των επιχειρήσεων. Βάσει των αποτελεσμάτων της έρευνας προτείνεται το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας να δημιουργήσει προγράμματα πρακτικής άσκησης, που να ενθαρρύνουν τους μαθητές να εμπλακούν σε τομείς όπου θα υπάρχει ζήτηση ανθρώπινου δυναμικού στο μέλλον.

Θέμα 7: Επιμόρφωση Συμβούλων Επαγγελματικής και Συμβουλευτικής Αγωγής

Αναγνωρίζοντας την ανάγκη των νέων για επαρκή καθοδήγηση επαγγελματικού προσανατολισμού, προτείνουμε την συνεχή επιμόρφωση των συμβούλων για τα νέα επαγγελματικά πεδία, τα προσφερόμενα προγράμματα και τα ευρωπαϊκά εργαλεία και πλατφόρμες. Η επιμόρφωσή τους μπορεί να γίνει μέσω σεμιναρίων, συνεδρίων, βιωματικών εργαστηρίων τόσο εντός όσο και εκτός Κύπρου.

Θέμα 8: Προώθηση και ενημέρωση για Ευρωπαϊκά και Εθνικά προγράμματα

Η Κύπρος προσφέρει στους νέους και στις νέες αρκετές ευκαιρίες ανέλιξης και κατάρτισης. Το ζήτημα ωστόσο είναι πως τα υφιστάμενα προγράμματα δεν αξιοποιούνται στον επιθυμητό βαθμό από τη νεολαία και τον εκπαιδευτικό τομέα και ο λόγος δεν είναι άλλος παρά το γεγονός ότι αρκετοί νέοι και νέες δεν γνωρίζουν γι' αυτά τα προγράμματα. Προτείνεται όπως υπάρξει μια πιο αποτελεσματική ενημέρωση σχετικά με τα εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα. Σκοπός είναι να αυξηθεί το ποσοστό των συμμετεχόντων, έτσι ώστε οι νέοι και οι νέες να αποκτούν δεξιότητες

απαραίτητες για τον σύγχρονο εργασιακό χώρο. Μία από τις εισηγήσεις μας είναι η προώθηση των εν λόγω προγραμμάτων μέσω βιντεογραφημένου υλικού.

Θέμα 9: Γεφύρωση Ειδικής Εκπαίδευσης με την Αγορά Εργασίας

Με το νόμο του 1999 «περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες», εξασφαλίστηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το δικαίωμα για ίσες ευκαιρίες όλων των ανθρώπων στην απασχόληση και στο επάγγελμα. Σύμφωνα με το σχετικό νόμο, στο παιδί με ειδικές εκπαιδευτικές και μαθησιακές ανάγκες χορηγείται συνηθισμένο απολυτήριο με τις κατάλληλες παρατηρήσεις όπου χρειάζεται. Νοείται όμως ότι σε περιπτώσεις που το παιδί δεν ανταποκρίνεται στην απαιτούμενη εξέταση, του χορηγείται πιστοποιητικό παρακολούθησης.

Προτείνεται αναδιοργάνωση της υφιστάμενης επιτροπής, με την ένταξη εξειδικευμένων επαγγελματιών του χώρου. Ο ρόλος της αναβαθμισμένης επιτροπής δε θα είναι μόνο η αξιολόγηση της κάθε περίπτωσης μαθητή ή μαθήτριας ξεχωριστά, αλλά και η παρέμβαση για καθοδήγηση, στήριξη και προώθηση του μαθητή ή μαθήτριας στην αγορά εργασίας.

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας.

(Αυτούσια η έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας ως Παράρτημα 4.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε, κύριε Ταμπούρα και κύριε Ησαΐα.

Η επιτροπή θα δεχθεί μία ερώτηση από κάθε επιτροπή.

Η επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων έχει το λόγο για δύο λεπτά.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ:

(Φ. ΙΩΑΝΝΟΥ)

Καλησπέρα.

Ονομάζομαι Φίλιππος Ιωάννου, εκ μέρους της Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων. Αρχικά να σας συγχαρώ για την έκθεσή σας. Η ερώτησή μου αφορά την έβδομη θεματική ενότητά σας, που αφορά την επιμόρφωση συμβούλων επαγγελματικής αγωγής. Συγκεκριμένα αυτό που θέλω να ρωτήσω είναι τι συμβαίνει σε περίπτωση που κάποιοι από τους συμβούλους που ήδη εργάζονται με αυτή την ιδιότητα αδυνατούν να κατανοήσουν τα νέα δεδομένα της εποχής, συγκεκριμένα όσον αφορά τα ευρωπαϊκά εργαλεία και προγράμματα και κατ' επέκταση αδυνατούν με τη σειρά τους να παρέχουν στοχευμένες συμβουλές στους νέους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε, κύριε Ιωάννου.

Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, έχετε το λόγο για δύο λεπτά.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ:

(Δ. ΕΥΡΥΠΙΔΟΥ)

Χαίρεται.

Είμαι ο Δημήτρης Ευρυπίδου από την επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Από τη δική μας πλευρά θέλουμε να ρωτήσουμε γιατί θεωρείτε ότι είναι τόσο σημαντική η κατάρτιση του διευθύνοντα σχετικά με το μάθημα της επαγγελματικής αγωγής που προαναφέρατε. Διευκρινιστικά, με τον όρο «διευθύνοντα» αναφέρεστε στο διευθυντή, στη διευθύντρια ή και στο βοηθό διευθυντή; Και κατά πόσο αυτή η κατάρτιση σε πρακτικό επίπεδο μπορεί να γίνει και πώς;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε.

Η Επιτροπή Εσωτερικών έχει το λόγο για δύο λεπτά.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ:

(Ι. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ)

Χαίρεται.

Ιωάννης Βασιλείου εκ μέρους της επιτροπής Εσωτερικών. Συγχαρητήρια για την έρευνα που έχετε κάνει. Ένα μικρό ερώτημα όσον αφορά το ποιο είναι το όφελος της επαναφοράς της εβδομάδας εργασίας στα σχολεία; Αφού είναι γνωστό ότι σε μια εβδομάδα κάποιος δεν μπορεί να δει πολλά πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε, κύριε Βασιλείου.

Η επιτροπή Περιβάλλοντος έχει το λόγο για δύο λεπτά.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ:

(Κ. ΚΑΡΣΕΡΑΣ)

Χαίρεται.

Είμαι ο Κωνσταντίνος Καρσεράς της Επιτροπής Περιβάλλοντος. Ήθελα να αναφερθώ στο πρώτο θέμα, για την εισαγωγή του μαθήματος της επαγγελματικής αγωγής στα ωρολόγια προγράμματα από την προδημοτική μέχρι το λύκειο. Αν θα είναι εφικτό, λαμβάνοντας υπόψη τη διεκπεραίωση, υλοποίηση και την αξιολόγηση κάθε ακαδημαϊκού έτους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε, κύριε Καρσερά.

Κύριοι εκπρόσωποι, έχετε το λόγο για πέντε λεπτά, για να απαντήσετε στο σύνολο των ερωτήσεων.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΑΜΠΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΗΣΑΪΑ:

Θα απαντήσουμε με τη σειρά τις ερωτήσεις.

Όσον αφορά την επιμόρφωση των συμβούλων, κάθε εκπαιδευτικός που εργάζεται στην εκπαίδευση πρέπει να επιμορφώνεται, να μαθαίνει συνεχώς, να έχει συνεχή επιμόρφωση γενικά για τα διάφορα θέματα που υπάρχουν γενικότερα στον τομέα του. Οπότε, από τη στιγμή που είναι αναπόσπαστο κομμάτι τα διάφορα εργαλεία όσον αφορά τον Σύμβουλο Επαγγελματικού Προσανατολισμού, θα πρέπει αντίστοιχα να επιμορφωθεί και στο συγκεκριμένο. Γι' αυτό προτείνουμε να είναι υποχρεωτική η επιμόρφωσή του, τόσο εντός όσο και εκτός Κύπρου. Η επιμόρφωσή του μπορεί να χορηγείται και μέσω ευρωπαϊκών προγραμμάτων, οπότε θα πηγαίνει στο εξωτερικό και θα επιμορφώνεται για τα διάφορα εργαλεία που υπάρχουν ή για αντίστοιχα ευρωπαϊκά προγράμματα που μπορεί να προωθήσει αργότερα στους μαθητές και μαθήτριες.

Όσον αφορά την ερώτηση της Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σχετικά με την κατάρτιση του Διευθυντή, ο Διευθυντής είναι το κύριο στέλεχος σε ένα σχολείο. Μπορεί να είναι κάπως παρεμφερές, αλλά αν ο ίδιος ο Διευθυντής έχει την τεχνογνωσία να προωθήσει αυτή τη διασύνδεση του σχολείου με την αγορά εργασίας, τότε το πράγμα και το όλο πρόγραμμα θα κυλήσει πολύ πιο εύκολα, παρά ο Διευθυντής να μείνει σε μία άγνοια και να μείνει επικεντρωμένος στο δικό του δυνητικό πρόγραμμα που θέλει να ακολουθήσει. Αν το βάλουμε σαν κριτήριο της αξιολόγησής του όπου ο Διευθυντής θα πρέπει να μεριμνά για τη διασύνδεση του σχολείου με την αγορά εργασίας, τότε καταλαβαίνετε πως είναι ακόμα ένας μοχλός πίεσης για να επιτύχουμε το στόχο μας.

Για την ερώτηση της Επιτροπής Εσωτερικών, όσον αφορά την εβδομάδα εργασίας. Εμείς τονίσαμε σε έκθεσή μας ότι διαφωνούμε, όπως εφαρμοζόταν ο θεσμός, γι' αυτό προτείναμε να αυξηθεί σε συχνότητα και διάρκεια. Οπότε, και με βάση

τις δικές μας εμπειρίες, μια εβδομάδα δεν είναι αρκετή για να γνωρίσει ένας νέος ή μία νέα ένα επάγγελμα που τον ενδιαφέρει. Προτείνουμε να επανέλθει με κάποια αναβάθμιση ή τροποποίηση, ώστε ο νέος και η νέα να έχουν ευκαιρία να γνωρίσουν το επάγγελμα ή τα επαγγέλματα που τους ενδιαφέρουν και για μεγαλύτερη διάρκεια.

Και τέλος για την ερώτηση της Επιτροπής Περιβάλλοντος που αφορούσε την επαγγελματική αγωγή, κατά πόσο είναι εφικτό. Ίσως να μην είναι άμεσα εφικτό, αλλά μπορεί να γίνει και διαθεματικά μέσω διαφόρων μαθημάτων. Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση είναι πολύ πιο εύκολο να γίνει. Για παράδειγμα στην προδημοτική μπορεί να γίνει μέσω θεατρικών, παιχνιδιών με ρόλους, έτσι τα παιδιά από μικρή ηλικία να μάθουν για τα νέα επαγγέλματα. Στο δημοτικό μπορεί μέσω του μαθήματος των ελληνικών να έρχονται σε επαφή με διάφορα επαγγέλματα. Υπάρχουν συγκεκριμένες ενότητες στα ελληνικά που αναφέρονται σε επαγγέλματα, οπότε μπορεί να γίνουν διάφορες δράσεις εκεί. Οπότε, θεωρούμε να γίνει έμμεσα εφικτό ακόμα και από αύριο.

Και κάτι γενικό για όλες τις ερωτήσεις. Εφικτό ή όχι εφικτό. Όλες οι προτάσεις, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι είτε εφικτές είτε μη εφικτές. Εμείς δεν είμαστε εδώ ως απόλυτοι νομοθέτες, ως «απόλυτοι τροποποιητές». Είμαστε εδώ σαν μοχλοί πίεσης. Τώρα αν θα γίνουν εφικτές ή όχι οι προτάσεις μας, εξαρτάται δε θα πω μόνο από εμάς, γιατί θα είναι ψέμα, αλλά κατά ένα τεράστιο ποσοστό από εμάς. Και εμείς εδώ, ως Επιτροπή Παιδείας, όπως και εσείς οι υπόλοιπες επιτροπές, είμαστε εδώ για να υλοποιήσουμε τα προγράμματά μας. Και εμείς αυτό θα προσπαθήσουμε και σας θέλουμε και βοηθούς. Η παιδεία είναι ένα ζήτημα που δεν έχει στεγανά. Μας αφορά όλους. Με τη βοήθεια όλων θα πετύχουμε όλους τους στόχους μας.

Ευχαριστούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε κύριε Ησαΐα, κύριε Ταμπούρα.

Κυρίες και κύριοι βουλευτές, ακολουθεί η ψηφοφορία επί της έκθεσης.

Υπενθυμίζετε ότι οι εκθέσεις που θα υπερψηφιστούν με σχετική πλειοψηφία, θα αποτελούν τις επίσημες εκθέσεις της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων. Κάθε βουλευτής έχει μόνο μία ψήφο και μπορεί να ψηφίσει, υπέρ, κατά ή αποχή.

Αρχίζει η ψηφοφορία. Το σύνολο των παρόντων πρέπει να είναι σαράντα οκτώ. Βλέπω σαράντα επτά. Ένα μικρόφωνο δεν είναι ενεργοποιημένο. Όμως η διαφορά είναι μεγάλη, οπότε συνεχίζουμε.

Οι ψήφοι υπέρ της έκθεσης είναι σαράντα ένας, οι ψήφοι εναντίον είναι τέσσερις και οι αποχές είναι δύο.

Η έκθεση υπερψηφίζεται.

Συγχαρητήρια στην Επιτροπή Παιδείας.

Συνεχίζουμε με την έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος.

Καλώ στο βήμα τους εκπροσώπους της Επιτροπής Περιβάλλοντος κ. Πολύμνια Γλυκερίου και κ. Κωνσταντίνο Λοΐζου για παρουσίαση της έκθεσης με θέμα **«Πώς μπορεί να επιτευχθεί το κλείσιμο του κύκλου πλαστικών στην Κύπρο και να αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά η ρύπανση του θαλάσσιου περιβάλλοντος από πλαστικά αντικείμενα»**. Έχετε δεκαπέντε λεπτά στη διάθεσή σας.

ΠΟΛΥΜΝΙΑ ΓΛΥΚΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΟΪΖΟΥ:

Η παρούσα έκθεση εκφράζει τον προβληματισμό των νέων βουλευτών της 4ης Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων πάνω στο μείζον θέμα της χρήσης των πλαστικών και της ρύπανσης που δημιουργούν στο περιβάλλον. Για πολύ καιρό πάγια τακτική ήταν η απόθεση των απορριμμάτων που δημιουργούνταν από την χρήση πλαστικού, και όχι μόνο, αντί να επιδιώκεται η επαναχρησιμοποίησή τους. Αυτό οδήγησε σε πολλά προβλήματα για την ανθρωπότητα, από περιβαλλοντικά μέχρι και προβλήματα υγείας.

Για να αντιμετωπίσει αυτή τη λαίλαπα ρύπανσης, η ΕΕ το 2015 παρουσίασε ένα νέο οικονομικό μοντέλο, το οποίο ονομάστηκε Κυκλική Οικονομία. Αυτό το νέο μοντέλο, θα οδηγήσει σε βιομηχανική και οικονομική ανάπτυξη, με σεβασμό προς το περιβάλλον και παράλληλα ύπαρξη κοινωνικής ευημερίας, ένα τρίπτυχο στο οποίο βασίζεται η Οικολογία σαν σύνολο. Κινούμενη προς αυτή τη κατεύθυνση, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει θεσπίσει Οδηγίες και Κανονισμούς -με ειδική μνεία στα πλαστικά μιας χρήσης και στις συσκευασίες- και υποχρεώνει τα Κράτη-Μέλη να εναρμονιστούν θέτοντας χρονοδιαγράμματα, στόχους, ακόμα και κυρώσεις.

Η Κυπριακή Δημοκρατία, με την ιδιότητα του Κράτους-Μέλους της ΕΕ, προσπαθεί να εναρμονιστεί, ως οφείλει, με τη Κοινοτική Νομοθεσία, θεσπίζοντας νόμους που ακολουθούν τις ευρωπαϊκές οδηγίες. Παρ' όλη τη προσπάθεια που γίνεται από διάφορους φορείς, κρατικούς και μη, ακόμα και σήμερα υπάρχει πρόβλημα στην υλοποίηση των νομοθεσιών με αποτέλεσμα η Κύπρος να είναι ουραγός στα περιβαλλοντικά θέματα και να χάνει τα τεθέντα χρονοδιαγράμματα, σε σημείο να δεχτεί και πρόστιμο από την ΕΕ.

Επιπρόσθετα, στην έκθεση αναφέρεται και το θέμα της πλαστικής θάλασσας ρύπανσης. Μεγάλο μέρος των θαλάσσιων αποβλήτων είναι πλαστικά δημιουργώντας μεγάλο περιβαλλοντικό πρόβλημα, καθώς το θαλάσσιο οικοσύστημα επηρεάζεται και αποσταθεροποιείται. Η ρύπανση της θάλασσας δεν οφείλεται μόνο στα απόβλητα που προέρχονται από ανθρώπινες ασχολίες που συμβαίνουν στις θάλασσες και τις ακτές αλλά και από κακή διαχείριση των αποβλήτων στη στεριά καθώς, μέσω των ποταμών, μικροπλαστικά και άλλα απόβλητα, καταλήγουν στη θάλασσα.

2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είναι ευρέως γνωστό ότι η αλόγιστη χρήση του πλαστικού και κατ' επέκταση η αυξημένη παραγωγή του, μας φέρνει αντιμέτωπους με ένα από τα σοβαρότερα

περιβαλλοντικά ζητήματα του 21ου αιώνα, την διαχείριση των αποβλήτων και την θαλάσσια ρύπανση. Ο τεράστιος όγκος υπερ-κατανάλωσης πλαστικού, σε συνδυασμό με την συνεχή αύξηση του πληθυσμού, έχουν οικοδομήσει –πλην αρκετών άλλων αναγκών- την ανάγκη διαχείρισης των πλαστικών απορριμμάτων. Τόσο το χαμηλό κόστος, όσο και η δυνατότητα εύκολης και ευρείας χρήσης του πλαστικού, καθιστούν αποτρεπτικούς παράγοντες για την αντικατάστασή του.

Η απουσία ενός αποτελεσματικού κρατικού μηχανισμού και η γενικότερη έλλειψη συστημάτων διαχείρισης απορριμμάτων έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία μη ελεγχόμενων χωματερών, καθώς και μικρών ή μεγάλων σκουπιδοτόπων. Η ανεξέλεγκτη απόθεση στερεών αποβλήτων αποτελεί σημαντική αιτία περιβαλλοντικών καταστροφών και κινδύνου της δημόσιας υγείας. Ωστόσο, η κοινωνία των πολιτών, κινητοποιείται, σε μικρό χαμηλό επίπεδο, σχετικά με τις διαδικασίες κατανάλωσης και απόρριψης πρώτων υλών, προϊόντων και απορριμμάτων. Η σοβαρότητα όμως της κατάστασης, δεν διαφαίνεται μόνο στη διευρυμένη ύπαρξη κακών πρακτικών, αλλά και στα πολύ χαμηλά ποσοστά ανακύκλωσης σε διεθνές και εθνικό επίπεδο. Ενδεικτικά, σύμφωνα με τη Eurostat, η Κύπρος κατατάσσεται 3η από το τέλος στον τομέα της ανακύκλωσης αστικών αποβλήτων, καθώς, το 2016 μόνο το 17% των ανακυκλώσιμων αποβλήτων κατέληγε να ανακυκλώνεται.

Όλα τα παραπάνω συντελούν στην ύπαρξη ενός μείζονος περιβαλλοντικού ζητήματος, όπως είναι αυτό της θαλάσσιας ρύπανσης, η οποία φαίνεται, μεταξύ άλλων, να έχει επιπτώσεις και στην τροφική μας αλυσίδα. Χαρακτηριστικό είναι άλλωστε το γεγονός ότι η ανισορροπία που επήλθε στο θαλάσσιο οικοσύστημα από την πλαστική ρύπανση, απειλεί αρκετά είδη προς εξαφάνιση. Πλέον υπάρχουν πολλές σημαντικές - και με αξιοσημείωτα αποτελέσματα- διεθνούς εμβέλειας πρωτοβουλίες, για την αντιμετώπισή της πλαστικής ρύπανσης.

Καταληκτικά, λόγω της κακής διαχείρισης των πλαστικών, υπάρχει υποχώρηση της προσφοράς πρώτων υλών, ενώ η ζήτηση αυξάνεται, οδηγώντας έτσι και στην αύξηση του κόστους.

3. ΑΝΑΛΥΣΗ

3.1 Η Κυκλική Οικονομία ως μέσο αντιμετώπισης της πλαστικής ρύπανσης

Η σύγχρονη οικονομία του δυτικού ευρωπαϊκού κόσμου, η οποία εδραιώθηκε την περίοδο μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, βασίζεται στις παραμέτρους της προσφοράς και της ζήτησης που καθορίζουν και την παραγωγή. Το μοντέλο αυτό που περιγράφεται ως γραμμική οικονομία, αποτελεί ένα βραχυπρόθεσμο βιομηχανικό μοντέλο του οποίου οι επιπτώσεις επιβαρύνουν το φυσικό περιβάλλον, όπως την εξάντληση των φυσικών πόρων καθώς επίσης τη χερσαία και τη θαλάσσια ρύπανση.

Επιτακτική είναι η ανάγκη της στροφής προς ένα αειφόρο μοντέλο ανάπτυξης. Η αειφόρος ανάπτυξη εκτείνεται σε τρεις πυλώνες την οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον, στους οποίους δίνεται ισότιμη βαρύτητα. Για την επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης προτάθηκε το κυκλικό μοντέλο οικονομίας, το οποίο εδραιώνεται σταδιακά με πρωτοβουλία της ΕΕ και έρχεται να αντικαταστήσει το γραμμικό. Το κυκλικό μοντέλο βασίζεται στην αρχή της μέγιστης αξιοποίησης φυσικών πόρων και πρώτων υλών οι οποίες επαναχρησιμοποιούνται μέχρι τέλους και ανακτάται οποιαδήποτε μορφή ενέργειας από αυτές.

Το μοντέλο της κυκλικής οικονομίας είναι συνυφασμένο με την ορθή διαχείριση απορριμμάτων, σημείο κλειδί της οποίας είναι η ιεράρχηση προτεραιοτήτων. Αρχικά, προτεραιότητα αποτελεί η αποφυγή δημιουργίας απορριμμάτων, προωθώντας την υπεύθυνη κατανάλωση και την βελτιστοποίηση σχεδιασμού προϊόντων, η οποία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ευθύνη του παραγωγού. Έπειτα, ακολουθεί η επαναχρησιμοποίηση, τόσο σε επίπεδο παραγωγής όσο και σε επίπεδο κατανάλωσης.

Επόμενη σε σειρά έρχεται η ανακύκλωση, για την οποία απαραίτητη είναι, τόσο η συνεργασία της κοινωνίας των πολιτών, όσο και του κρατικού μηχανισμού. Στη συνέχεια, ακολουθεί η ανάκτηση ενέργειας μέσω της καύσης από τα μη ανακυκλώσιμα υλικά. Τέλος, πραγματοποιείται η τελική απόθεση των απορριμμάτων σε χώρους υγειονομικής ταφής.

Η νομοθετική κατοχύρωση της κυκλικής οικονομίας και της ορθής διαχείρισης αποβλήτων από την ΕΕ αποτελεί το θεμέλιο λίθο για τον τερματισμό του φαύλου κύκλου του πλαστικού και θέτει το πλαίσιο επίλυσης του προβλήματος της ρυπανσης, δίνοντας την ευκαιρία για την εφαρμογή ενός νεοσύστατου αειφόρου οικονομικού μοντέλου.

3.2 Νομοθετικό Πλαίσιο ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή από το 2015 με στόχο το κλείσιμο του κύκλου του πλαστικού προωθεί σχέδιο δράσης με επίκεντρο την κυκλική οικονομία. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνει μια ολοκληρωμένη σειρά δεσμεύσεων πάνω στον οικολογικό σχεδιασμό και την ανάπτυξη στρατηγικών προσεγγίσεων για τις πλαστικές ύλες και τα χημικά προϊόντα. Στη συνέχεια παρατίθενται το κανονιστικό πλαίσιο καθώς και σχετικές οδηγίες προς την επίτευξη της μετάβασης στην κυκλική οικονομία.

Οδηγία 2008/56/ΕΚ – δράση της ΕΕ στο πεδίο της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον. Με την Οδηγία αυτή η ΕΕ απαιτεί από τα κράτη μέλη της να αναπτύξουν στρατηγικές για την επίτευξη ‘καλής περιβαλλοντικής κατάστασης’ με προθεσμία ως το 2020. Στόχος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας είναι ιδιαίτερα σε μακροχρόνιες οικονομικές δραστηριότητες που συνδέονται με το περιβάλλον να είναι αειφόρες. Επιπρόσθετα, υπογραμμίζει την ανάγκη συνεργασίας των ευρωπαϊκών χωρών με τα γειτονικά τους κράτη για χάραξη κοινής θαλάσσιας στρατηγικής. Οι χώρες που δραστηριοποιούνται στην ίδια θαλάσσια περιφέρεια οφείλουν να συντονίζουν τις δράσεις τους. Στην Κύπρο

τον Ιούλιο του 2008 τέθηκε σε ισχύ η προαναφερόμενη Οδηγία. Ωστόσο, η ενσωμάτωση αυτή αποτελεί περισσότερο διακήρυξη παρά πραγματικότητα.

Οδηγία 2018/852/ΕΚ για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας.

Η εφαρμογή αυτής της Οδηγίας στοχεύει στη προώθηση της μείωσης της κατανάλωσης, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης και άλλων τρόπων ανάκτησης των πρώτων υλών, αντί της τελικής τους απόθεσης, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στη μετάβαση προς την κυκλική οικονομία. Η εν λόγω Οδηγία εφαρμόζεται από τις 4 Ιουλίου 2018 και πρέπει να θεσπιστεί νομοθετικά στις χώρες της ΕΕ έως τις 5 Ιουλίου 2020. Η Κυπριακή Δημοκρατία δυστυχώς είναι εναρμονισμένη μέχρι σήμερα με την προηγούμενη έκδοση της Οδηγίας, την Οδηγία 94/62/ΕΚ, και όχι με την τροποποιημένη κινδυνεύοντας να υποστεί τις συνέπειες για ακόμη μία φορά. Μέχρι και την 18η Ιουλίου 2013, η Κυπριακή Δημοκρατία δεν είχε συμμορφωθεί με τις διατάξεις του άρθρου 14 της Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας 1999/31/ΕΚ περί υγειονομικής ταφής αποβλήτων, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την Οδηγία 2011/97/ΕΕ. Έτσι, στις 23 Μαΐου 2011 ξεκίνησε διαδικασία επί παραβάσει εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας για τη μη συμμόρφωση της με τις παραπάνω διατάξεις. Οριστικά, τέθηκαν εκτός λειτουργίας οι χωματερές ανεξέλεγκτης διάθεσης αποβλήτων τον Φεβρουάριο του 2019. Επισημαίνεται η αναγκαιότητα αλλαγής κατεύθυνσης της Κύπρου σε αντίστοιχα ζητήματα προς αποφυγή παρόμοιων ποινών από την ΕΕ.

Οδηγία 2018/0172/ΕΕ σχετικά με τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον. Πρόσφατα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε με την Οδηγία αυτή την απαγόρευση πλαστικών μιας χρήσης μέχρι το 2021. Συγκεκριμένα στην απαγόρευση εμπίπτουν μπουκάλια και καπάκια, αποτσίγαρα, μπατονέτες, πακέτα και περιτυλίγματα από σνάκς, υγειονομικές εφαρμογές, μαχαιροπήρουνα, καλαμάκια και αναδευτήρες, πλαστικά ποτήρια, μπαλόνια, δοχεία

τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων και των συσκευασιών γρήγορου φαγητού. Προσθέτοντας, η πολιτική της ΕΕ επιβάλλει την περαιτέρω ευθύνη του παραγωγού της ρύθμισης των κρατών μελών να διασφαλίσουν ότι οι εταιρείες καπνού θα καλύπτουν το κόστος συλλογής των αποβλήτων από τα εν λόγω προϊόντα, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς, επεξεργασίας και συλλογής απορριμμάτων. Το ίδιο ισχύει και για τους παραγωγούς αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστικό, οι οποίοι θα πρέπει να συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου ανακύκλωσης. Επεκτείνεται ακόμη και στον καταναλωτή με την προώθηση του συστήματος «ο ρυπαίνων πληρώνει». Η Κυπριακή Δημοκρατία ως υπέρμετρος καταναλωτής των προϊόντων αυτών βρίσκεται στη κρίσιμη θέση διευθέτησης σταδιακής ενσωμάτωσης της Οδηγίας πριν την παρέλευση της προθεσμίας.

3.3 Εθνικό Νομοθετικό Πλαίσιο - Εφαρμογή

Η Κυπριακή Δημοκρατία θέλοντας να εναρμονιστεί με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ της ΕΕ καθώς και με τις τροποποιήσεις της (Κανονισμός (ΕΕ) 1357/2014 και Οδηγία (ΕΕ) 2015/1127) υιοθέτησε τον νόμο (Ν.185(Ι)/2011) λεγόμενο και ως «Ο περί Αποβλήτων Νόμος του 2011», καθώς και τις τροποποιήσεις του έως την τελευταία (Ν.120(Ι)/2016). Ο νόμος αυτός προνοεί την πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων, καθώς και τη διαχείρισή τους, ιεραρχώντας τα βάσει του μοντέλου της Κυκλικής Οικονομίας. Στο άρθρο 10 του ίδιου Νόμου, υπάρχει πρόνοια για διαχείριση των αποβλήτων με σεβασμό στην ανθρώπινη υγεία, καθώς και στο περιβάλλον αποφεύγοντας την ρύπανση ζωτικών αγαθών, όπως το νερό και ο αέρας. Παράλληλα, στο άρθρο 11 δίνεται η δυνατότητα στο Υπουργικό Συμβούλιο να θεσπίσει μέτρα τα οποία εναποθέτουν διευρυμένη ευθύνη στους παραγωγούς προϊόντων για την καλύτερη ποιότητα των πλαστικών έτσι ώστε να ευνοείται η επαναχρησιμοποίησή τους.

Σε τοπικό επίπεδο, η εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας και η υιοθέτηση από τις εταιρείες της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης παρόλο που εξυπηρετεί τους 17 Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, γίνεται πολύ περιορισμένα.

Τα δεδομένα για την Κύπρο είναι αποκαρδιωτικά με τα ποσοστά της ανακύκλωσης, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Ενεργειακό Γραφείο (ΕΕΓ) να φτάνουν από το 4% το 2004, στο 17% το 2015, ποσοστό χαμηλότερο με τον μέσο όρο των ευρωπαϊκών κρατών. Τη δεδομένη στιγμή έχει τεθεί σε εφαρμογή το σύστημα διαχείρισης αποβλήτων, το οποίο εντάσσεται στην Εθνική Στρατηγική Διαχείρισης 2015-2021. Η στρατηγική αυτή αφορά γενικότερα τα απόβλητα χωρίς να υπάρχει συγκεκριμένο σχέδιο για την διαχείριση των πλαστικών. Η Κυπριακή Δημοκρατία είναι το μοναδικό κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεν έχει καταθέσει σχέδιο στρατηγικής στο ΕΕΓ το οποίο ηγείται στην χάραξη περιβαλλοντικής πολιτικής. Το παρόν σύστημα διαχείρισης αποβλήτων κρίνεται ανεπαρκές σε σχέση με τα πρότυπα της ΕΕ. Θετικό βήμα ήταν η μετάθεση της αρμοδιότητας διαχείρισης των απορριμμάτων από το Υπουργείο Εσωτερικών, στο Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, εμπλέκοντας πιο ενεργά την τοπική αυτοδιοίκηση, όσον αφορά την διαλογή των αποβλήτων και τη διαχείριση των πράσινων σημείων. Η διαχείριση των μη ανακυκλώσιμων πλαστικών γίνεται από τους δύο ενεργούς ΟΕΔΑ (Ολοκληρωμένη Εγκατάσταση Διάθεσης Απορριμμάτων), ενώ τα απορρίμματα τα οποία δεν μπορούν να τύχουν περαιτέρω ενεργειακής ανάκτησης καταλήγουν στους χώρους υγειονομικής ταφής.

3.4 Το ζήτημα της θαλάσσιας ρύπανσης

Η πλαστική ρύπανση έχει αναγνωριστεί ως μία από τις κυριότερες εστίες ρύπανσης των ωκεανών στη διεθνή διάσκεψη «Our Ocean Conference» που

φιλοξένησε η ΕΕ το 2017. Εκτιμάται ότι το πλαστικό αντιπροσωπεύει πάνω από το 80% των απορριμμάτων παγκόσμια, και η ζημιά στο θαλάσσιο οικοσύστημα ανέρχεται σε τουλάχιστον 8 δισεκατομμύρια δολάρια ετησίως. Πολλές φορές τα απορρίμματα αποτίθενται παράνομα σε χώρους υγειονομικής ταφής ή σε παράνομες χωματερές, με αποτέλεσμα να αυξάνονται οι πιθανότητες να διαρρεύσουν σε ποτάμια και επομένως στη θάλασσα. Ο φόβος επιμόλυνσης της τροφικής αλυσίδας, άρα και της ανθρώπινης υγείας, λόγω της κατάποσής τους από ζωντανούς οργανισμούς είναι πλέον ορατός αφού, με το χρόνο και την έκθεση στο ηλιακό φως, τα πλαστικά αποδομούνται όλο και σε μικρότερα κομμάτια. Αποτέλεσμα αυτού είναι ότι στη Μεσόγειο υπάρχουν 1,25 εκατομμύρια μικροπλαστικά ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο.

Σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε στα βόρεια παράλια της Καρπασίας, βρέθηκαν ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά μικροπλαστικών σε βάθος 60cm, σε οικολογικά σημαντικές παραλίες όπου αναπαράγονται χελώνες.

3.5 Ρύπανση από άλλες χώρες μέσω θαλάσσιων ρευμάτων

Σύμφωνα με μελέτη της οργάνωσης World Wildlife Fund σχετικά με την ρύπανση της Μεσογείου από τα πλαστικά, παρατηρήθηκε ότι η ρύπανση αυτή προέρχεται κυρίως από την Τουρκία και την Ισπανία, και σε μικρότερο βαθμό, από την Ιταλία, την Αίγυπτο, τη Γαλλία και την Ελλάδα. Ο ποταμός Νείλος της Αιγύπτου, καθώς και τα ποτάμια Τσεϊχάν και Σεϊχάν στην Τουρκία, τα οποία διασχίζουν πυκνοκατοικημένες περιοχές, παρασέρνουν πλαστικά απόβλητα με αποτέλεσμα να καταλήγουν στη θάλασσα της Μεσογείου. Σύμφωνα με άρθρο του BBC στις ακτές του Λιβάνου έχουν βρεθεί διάφορα πλαστικά απόβλητα όπως μπουκαλάκια νερού, παιχνίδια, πλαστικές σακούλες μιας χρήσης, τα οποία επίσης καταλήγουν στην Μεσόγειο επηρεάζοντας έτσι και τις γειτονικές χώρες περιλαμβανομένης της Κύπρου, εφόσον τα απόβλητα αυτά παρασύρονται από τα θαλάσσια ρεύματα.

3.6 Δίκτυο αποχέτευσης και όμβρια ύδατα, καταλήγουν στη θάλασσα

Τα μικροπλαστικά έχουν εισχωρήσει για τα καλά στο εμπόριο. Εμπεριέχονται σε μία ευρεία γκάμα προϊόντων καθημερινής χρήσης, όπως οδοντόκρεμες, σαμπουάν, και καλλυντικά.

Το αποτέλεσμα είναι ότι έχουν ανιχνευθεί ήδη μικρο και νάνοπλαστικά στα αποχετευτικά μας συστήματα. Αν και οι προηγμένες μονάδες επεξεργασίας λυμάτων δύναται να φιλτράρουν περισσότερο από το 90% αυτών των σωματιδίων, δεν τα εκμηδενίζει. Η υπόλοιπη λάσπη εξαπλώνεται στη στεριά και σε περίπτωση πλημμυρών ή ισχυρών βροχοπτώσεων καταλήγει σε υδάτινους αποδέκτες.

Όπως προκύπτει και από έρευνες σε άλλα μέρη του κόσμου έχουν ανιχνευθεί μικροπλαστικά ακόμα και στο σύστημα ομβρίων υδάτων. Αυτά τα μικροπλαστικά προέρχονται από 2 πηγές. Βασική πηγή είναι τα ελαστικά αυτοκινήτων. Η άλλη πηγή είναι οι μπογιές που χρησιμοποιούνται για τη σήμανση των δρόμων όπου με τη βροχόπτωση αυτά τα πλαστικά εισχωρούν στο δίκτυο ομβρίων υδάτων και στη συνέχεια στη Μεσόγειο.

3.7 Τουρισμός

Ο τουρισμός είναι μία από τις πιο κερδοφόρες βιομηχανίες του νησιού, ωστόσο έχει σημαντικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο με την αύξηση των απορριμμάτων που καταλήγουν στη Μεσόγειο να είναι ραγδαία και να αγγίζει το 40%.

Σύμφωνα με την Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου τον χρόνο που πέρασε επισκέφτηκαν την Κύπρο 3.938.625 τουρίστες από ολόκληρο τον κόσμο. Το γεγονός αυτό επιβαρύνει τις παράκτιες περιοχές του νησιού, αφού αυξάνεται αρκετά τόσο η κατανάλωση πλαστικού όσο και η θαλάσσια πλαστική ρύπανση, ενώ ταυτόχρονα παρουσιάζονται χαμηλά ποσοστά ανακύκλωσης.

Ο Βιώσιμος ή Αειφόρος Τουρισμός (Sustainable Tourism) λαμβάνει πλήρως υπόψη του, τις υφιστάμενες και μελλοντικές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις του τουρισμού, ανταποκρινόμενος στις ανάγκες των επισκεπτών του κλάδου και των κοινοτήτων στους προορισμούς υποδοχής (αεροδρόμια-λιμάνια). Στην Κύπρο έχει ιδρυθεί το 2006 ο Κυπριακός Σύνδεσμος Αειφόρου Τουρισμού (CSTI), ένας ανεξάρτητος Οργανισμός, πρωτοβουλία του οποίου είναι η οργάνωση του προγράμματος “Prevent Plastic in the Mediterranean Sea”. Στόχος της συγκεκριμένης πρωτοβουλίας είναι η ενημέρωση των τοπικών αρχών και των φορέων που ασχολούνται με την τουριστική βιομηχανία σχετικά με τους κανονισμούς και τις διαδικασίες που απαιτούνται για την προστασία των παραλιών από πλαστικά απορρίμματα, την διοργάνωση εργαστηρίων ενημέρωσης της ξενοδοχειακής βιομηχανίας για βιώσιμες πρακτικές διαχείρισης πλαστικών αποβλήτων και η ενθάρρυνση των τουριστών στην μείωση χρήσης πλαστικών κατά την διάρκεια διαμονής τους στην Κύπρο.

Ακόμη μια ενδιαφέρουσα πρωτοβουλία του οργανισμού είναι η χαρτογράφηση αποβλήτων και η δημιουργία Οδηγού Διαχείρισης Απορριμμάτων για τις Ξενοδοχειακές Μονάδες στην Κύπρο. Το έγγραφο καθοδήγησης είναι προσαρμοσμένο κυρίως στις ανάγκες των ξενοδοχείων και άλλων οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στην κυπριακή τουριστική βιομηχανία. Σκοπός του οδηγού είναι να αναδείξει τα οικονομικά και περιβαλλοντικά οφέλη της ανάληψης χαρτογράφησης αποβλήτων στο πλαίσιο των συνεχιζόμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τους.

4. Συμπεράσματα

Η κυκλική οικονομία είναι μονόδρομος για την επίλυση του προβλήματος διαχείρισης του πλαστικού καθώς στοχεύει στην διαφύλαξη των φυσικών πόρων και την αειφόρο ανάπτυξη. Η Κυπριακή Δημοκρατία οφείλει να εναρμονιστεί καθολικά με το

ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο ούτως ώστε να αποφύγει την επιβολή κυρώσεων και να υλοποιήσει τους εθνικούς της στόχους. Η επαναξιολόγηση της εφαρμογής του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου πρέπει να συνοδεύεται με αυστηρότερες ποινές στους παραβάτες και την παροχή οικονομικών κινήτρων και την επιβράβευση σε όσους πρωτοπορούν και τηρούν την νομοθεσία.

Η θαλάσσια ρύπανση της Μεσογείου από πλαστικά απορρίμματα και μικροπλαστικά είναι μια από τις μεγαλύτερες περιβαλλοντικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Κύπρος. Τα πλαστικά που καταλήγουν από τα όμβρια ύδατα, τα δίκτυα αποχέτευσης, τα απορρίμματα τρίτων χωρών καθώς και τα απορρίμματα της τουριστικής βιομηχανίας είναι οι κύριες πηγές της θαλάσσιας ρύπανσης. Η ορθή διαχείριση των δικτύων αποχέτευσης και των όμβριων υδάτων ενδέχεται να μειώσει δραστικά τον όγκο των πλαστικών που εισέρχονται στην θάλασσα. Η διακρατική συνεργασία μεταξύ των μεσογειακών χωρών κρίνεται αναγκαία, καθώς επίσης και η υιοθέτηση του βιώσιμου τουρισμού, προωθώντας την συνεργασία της κρατικής μηχανής, των ΜΚΟ και τέλος της τουριστικής βιομηχανίας.

5. Προτάσεις και πρακτικές

Προτάσεις που έχουν ως στόχο για την αντιμετώπιση της θαλάσσιας ρύπανσης από πλαστικά και την μείωση της χρήσης τους γενικότερα χωρίζονται σε 5 πυλώνες:

1. Κράτος

- **Πλήρης εναρμόνιση με το Νόμο (Ν.185(Ι)/2011) για την διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού με την ευρωπαϊκή οδηγία 2018/852/ΕΚ μέσω φορολογικών κινήτρων ή αντικινήτρων.**
- **Προσθήκη επιπλέον χρέωσης για όλα τα πλαστικά μιας χρήσης με θέσπιση αντίστοιχης νομοθεσίας για την ολοκληρωτική απαγόρευσή τους, όπου δύναται, στα επόμενα 3 χρόνια.**

- Θέσπιση σχετικής νομοθεσίας όπου να εναρμονίζονται όλες οι τουριστικές επιχειρήσεις με τους στόχους του βιώσιμου τουρισμού σε συνεργασία με τις αρμόδιες κρατικές αρχές, Υφυπουργείου Τουρισμού (π.χ. Οδηγός για "Συμβουλές για τη μείωση των πλαστικών στα ξενοδοχεία").
- Τροποποίηση του σχεδίου εγγυοδοτικών μηχανών (Deposit Refund System - DRS) με μεγαλύτερη χρηματική αμοιβή κατά την εναπόθεση των χρησιμοποιημένων πλαστικών μπουκαλιών.
- Αύξηση χρέωσης στην αρχική τιμή των πλαστικών συσκευασιών που αφορούν ροφήματα στα σημεία πώλησής τους, όπου με την επιστροφή των συσκευασιών θα καταργείται η επιπλέον χρέωση στην επόμενη αγορά των προϊόντων αυτών.
- Προτείνεται η δημιουργία πράσινου ταμείου από τα έσοδα της επιπλέον χρέωσης ώστε να χρησιμοποιούνται σε πράσινες πρακτικές (π.χ. αγορά περισσότερων κάδων ανακύκλωσης).
- Εντατική ενημέρωση του κοινού (περιβαλλοντική εκπαίδευση) μέσω ΜΜΕ, ενημερωτικού υλικού, ημερίδων σε σχολεία, καμπάνιες σε δήμους, κοινότητες αλλά και μέσω του ΚΟΑ (π.χ. Ποδόσφαιρο, Καλαθόσφαιρα, Στίβο, κ.α.).
- Παράλληλα με την εφαρμογή του νόμου "Pay as you throw" προτείνουμε επιβολή κυρώσεων σε άτομα που δεν εναρμονίζονται με αυτήν την πολιτική.
- Το κράτος πρέπει να επενδύσει ενδυναμώνοντας και στηρίζοντας τους ΜΚΟ καθώς και τις πρωτοβουλίες πολιτών για την ανάπτυξη του έργου τους στο περιβάλλον. Επίσης, η καλή επαφή των κυβερνητικών

υπηρεσιών με το επιστημονικό προσωπικό των ΜΚΟ για την καλύτερη επιστημονική προσέγγιση σε περιβαλλοντικά θέματα

2. Κοινωνία Πολιτών

- Ενίσχυση της πρωτοβουλίας των πολιτών όσον αφορά την χρήση προϊόντων φιλικών στο περιβάλλον. Συγκεκριμένα, μια πιθανή εφαρμογή αυτής της πτυχής, είναι η χρήση από τον πολίτη επαναχρησιμοποιήσιμων πλαστικών προϊόντων ή και άλλων υλικών που αντικαθιστούν τα πλαστικά αυτά.
- Ενθάρρυνση των πολιτών στην συμμετοχή τους σε εκδηλώσεις με περιβαλλοντικό χαρακτήρα ή/και εθελοντικές δράσεις.

3. Ακαδημαϊκή κοινότητα

- Η χαρτογράφηση εστιών ρύπανσης από πλαστικά κρίνεται αναγκαία, τόσο στην χερσαία όσο και στη θαλάσσια περιοχή της Κύπρου. Σταδιακά κρίνεται σκόπιμη και η επέκταση της μελέτης του χάρτη αυτού και με τις γύρω χώρες ώστε να εντοπιστεί με στοιχεία η προέλευση και η ποσότητα των πλαστικών αποβλήτων εντός της Μεσογείου.

4. Βιομηχανία/Επιχειρήσεις

- Επιβράβευση των επιχειρήσεων για την περιβαλλοντική συνείδηση, λειτουργία και δράση τους. Η επίτευξη του στόχου αυτού μπορεί να γίνει με την θέσπιση ετήσιων βραβείων που θα προκύπτουν μέσω κριτηρίων αξιολόγησης.
- Έχοντας ως παράδειγμα το Αεροδρόμιο San Francisco International Airport, το οποίο αποτελεί το πρώτο αεροδρόμιο που απαγόρευσε ολοκληρωτικά τα πλαστικά μπουκάλια νερού από τον Αύγουστο του 2019 σε όλους τους χώρους που στεγάζονται στο αεροδρόμιο

(καφετέριες, εστιατόρια, περίπτερα κ.α.) έτσι και τα δικά μας αεροδρόμια-λιμάνια θα μπορούσαν να υιοθετήσουν την ίδια πολιτική. Η πρόταση αυτή συντελεί στην μείωση της κατανάλωσης πλαστικού αλλά δημιουργεί και ένα φιλο-περιβαλλοντικό κλίμα ως πρώτη εικόνα για τον κάθε πολίτη που επισκέπτεται τη χώρα μας.

- Υποχρέωση των επιχειρήσεων και των μεγάλων υποστατικών να έχουν κάδους ανακύκλωσης τόσο στο εσωτερικό τους, όσο και στο εξωτερικό τους.

(Αυτούσια η έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος επισυνάπτεται ως Παράρτημα 5.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας ευχαριστούμε κυρία Γλυκερίου, κύριε Λοΐζου.

Η επιτροπή θα δεχθεί μία ερώτηση από κάθε επιτροπή.

Ξεκινούμε με την Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων. Έχετε το λόγο για δύο λεπτά.

ΕΛΕΝΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ:

Καλησπέρα σας. Είμαι η Έλενα Παναγιώτου από την Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων. Συγχαρητήρια για την έκθεσή σας, και για τις υπόλοιπες εκθέσεις.

Αναφερόμενη στην προτελευταία σας πρόταση, στην έκθεσή σας, θα ήθελα να δώσω το παράδειγμα του αεροδρομίου του Σαν Φρανσίσκο το οποίο απαγόρευσε τα πλαστικά μπουκάλια σε όλη τους την επικράτεια και δεδομένου ότι τα αεροδρόμια της Κύπρου δεν διοικούνται από τη Δημοκρατία, αλλά διοικούνται από μία ιδιωτική εταιρεία η οποία έχει Κύπριους και ξένους επενδυτές, θα ήθελα να σας ρωτήσω πώς θεωρείτε ότι θα καταφέρετε να πείσετε την Hermes Airports να εφαρμόσει την πολιτική

απαγόρευσης πλαστικών, πηγαίνοντας ενάντια στα οικονομικά της συμφέροντα και όχι απλά να τα ανακυκλώνει για την παραγωγή ενέργειας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε, κυρία Παναγιώτου.

Ακολουθεί η Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Έχετε το λόγο για δύο λεπτά.

ΕΛΕΝΗ ΛΑΟΥΡΗ:

Ελένη Λαούρη από την Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Σχετικά για την πρότασή σας για την ενθάρρυνση των πολιτών στη συμμετοχή τους σε εκδηλώσεις με περιβαλλοντικό χαρακτήρα και εθελοντικές δράσεις, τι κίνητρα πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να δοθούν στους πολίτες ώστε να λάβουν μέρος σε τέτοιου είδους εκδηλώσεις; Πώς πιστεύετε, σε πρακτικό επίπεδο, μπορεί να επιτευχθεί η ευαισθητοποίησή τους;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε, κυρία Λαούρη.

Ακολουθεί η Επιτροπή Εσωτερικών. Έχετε το λόγο για δύο λεπτά.

Δεν υπάρχει ερώτηση από την Επιτροπή Εσωτερικών.

Η Επιτροπή Παιδείας. Έχετε το λόγο για δύο λεπτά.

ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ ΙΩΣΗΦ:

Γειά σας. Είμαι η Φραντζέσκα Ιωσήφ από την Επιτροπή Παιδείας. Θα ήθελα να ρωτήσω σχετικά με τους παραγωγούς και συγκεκριμένα για τις εταιρείες στην Κύπρο οι οποίες παράγουν πλαστικό και μετά το 2021, όταν θα εφαρμοστεί ολοκληρωτικά ο

νόμος για τα πλαστικά μίας χρήσης, τι προτείνετε για να υπάρξει μια ομαλή αλλαγή ως προς τη λειτουργία των συγκεκριμένων επιχειρήσεων και χωρίς πολλές επιδράσεις στην οικονομία και στην αύξηση της ανεργίας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε, κυρία Ιωσήφ.

Κυρία και κύριε εκπρόσωπε, έχετε το λόγο για πέντε λεπτά για να απαντήσετε στο σύνολο των ερωτήσεων.

ΠΟΛΥΜΝΙΑ ΓΛΥΚΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΟΪΖΟΥ:

Να απαντήσω πρώτα στην ερώτηση της Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και στη συνάδελφο Έλενα Παναγιώτου. Όπως έχουμε προαναφέρει τα πλαστικά μπουκάλια εμπίπτουν στη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα πλαστικά μίας χρήσης μέχρι το 2021. Η νομοθεσία αυτή πρόκειται να ψηφιστεί στο σύνολο της από την Κυπριακή Δημοκρατία και να ισχύσει μέχρι τέλους του 2021. Οπότε, η εν λόγω εταιρεία θα παραβαίνει τη νομοθεσία, οπότε θα υπόκειται σε κυρώσεις. Για το χρονικό διάστημα μέχρι το 2021, όπως έχουμε αναφέρει στις προτάσεις μας, θα γίνεται μια επιπλέον χρέωση των πλαστικών αυτών μίας χρήσης στα οποία ανήκουν και τα πλαστικά μπουκάλια για τη χρηματοδότηση ενός πράσινου ταμείου. Θα είναι αναγκαστικό για όλες τις επιχειρήσεις. Δεν θα έχει την εφαρμογή του το μέτρο αυτό μόνο στην κρατική μηχανή.

Όσον αφορά την ερώτησή της Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, η αναγνώριση που θα λάβει ο ίδιος ο πολίτης όσον αφορά το αίσθημά του να βοηθά ο ίδιος ο πολίτης τη δική του την κοινωνία. Τι εννοώ με αυτό; Δεν είναι μόνο να απαιτάς να κάμνουν οι άλλοι, αλλά πρέπει να βάλεις και εσύ το λιθαράκι σου. Επιπλέον έχουμε πει ότι θα μπορούσε να γίνει ένας διαγωνισμός μεταξύ των δήμων και

να αναγνωρισθεί αυτό σε ένα παγκύπριο επίπεδο οπότε μπορούμε να πούμε θα το κάμουμε ως ένα παιχνίδι μεταξύ των δήμων της κάθε επαρχίας. Επιπλέον, βοηθός το περιβάλλον, έχεις περιβαλλοντική συνείδηση και αυτό πρέπει να το μεταδώσουμε και στους υπόλοιπους. Οπότε πρέπει να γίνει και σε μας πρώτα αυτή η εμφύσηση ως προς την περιβαλλοντική συνείδηση και ακολούθως να προσπαθήσουμε να το μεταλαμπαδεύσουμε και σε άλλους.

Όσον αφορά την Επιτροπή Παιδείας, η ανεργία δεν έχει κανένα ρόλο σε αυτό. Αν γνωρίζετε, διά μέσου της κυκλικής οικονομίας, πρόκειται να ανοιχθούν πάρα πολλές θέσεις, τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο αλλά ιδιαίτερα στην Ευρώπη που παρουσίασε ένα πρόβλημα, ενώ η κυκλική οικονομία δε θα φέρει μόνο μια ομαλή αλλαγή, αλλά θα δείτε τεράστια έργα που δεν μπορούμε να μιλήσουμε, δε μας φτάνει η ώρα, όσον αφορά το τι πρόκειται να φέρει η κυκλική οικονομία.

Για τους παραγωγούς στην Κύπρο, νομίζω ότι και οι ίδιοι έχουν τεράστια οφέλη από αυτή τη μετάβαση στην κυκλική οικονομία από το γραμμικό μοντέλο που υπήρχε πριν. Δηλαδή ζήτηση-παραγωγή-χρήση και μετά τι; Ενώ τώρα μπαίνει η ανακύκλωση, έχουμε επαναχρησιμοποίηση πολλών υλικών, μπορούμε να μιλήσουμε για βιομηχανική συμβίωση επιχειρήσεων και από αυτό και μόνο του, μπορούμε να δούμε τεράστια οφέλη όσον αφορά βιωσιμότητα αλλά και ανάπτυξη επιχειρήσεων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε, κυρία Γλυκερίου και κύριε Λοϊζου.

Κυρίες και κύριοι βουλευτές, ακολουθεί η ψηφοφορία επί της έκθεσης.

Υπενθυμίζετε ότι οι εκθέσεις που θα υπερψηφιστούν με σχετική πλειοψηφία, θα αποτελούν τις επίσημες εκθέσεις της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων. Κάθε βουλευτής έχει μόνο μία ψήφο και μπορεί να ψηφίσει, υπέρ, κατά ή αποχή.

Αρχίζει η ψηφοφορία. Χρειαζόμαστε σαράντα οκτώ παρόντες. Έχουμε παρόντες σαράντα επτά, αλλά και πάλι είναι μεγάλη η διαφορά του υπέρ.

Σε σύνολο σαράντα επτά παρόντων, έχουμε σαράντα υπέρ της έκθεσης, πέντε κατά και δύο αποχές

Υπερψηφίζεται η έκθεση της Επιτροπής Περιβάλλοντος.

Συγχαρητήρια.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές.

Είμαι στην ευχάριστη θέση να σας ανακοινώσω πως οι επίσημες εκθέσεις της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων αποτελούν το σύνολο των εκθέσεων, την έκθεση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, την έκθεση της Επιτροπής Εργασίας, Προνοίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, την έκθεση της Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, την έκθεση της Επιτροπής Εσωτερικών και της Επιτροπής Παιδείας. Οι εκθέσεις που υπερψηφίστηκαν θα παραδοθούν, μετά από ενέργειες του Συμβουλίου Νεολαίας Κύπρου και του Cyprus Youth DiplomaCY, στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, στον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, στους Υπουργούς της Κυπριακής Δημοκρατίας, στους αρχηγούς των κομμάτων, στους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών της Βουλής των Αντιπροσώπων που προσομοιώθηκαν, και σε όλους τους Βουλευτές της Βουλής των Αντιπροσώπων, στο πλαίσιο της συνεργασίας του προγράμματος της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων με τα κέντρα λήψης αποφάσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές,

Ήταν τιμή μας που συμμετείχε στην 4^η Συνεδρία της Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων.

Σας ευχόμαστε καλή και παραγωγική θητεία.

(Κτυπά τη σφύρα)

Κηρύσσω τη λήξη των εργασιών της 4^{ης} Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων

(Ωρα λήξης: 13.33 μ.μ.)

ΕΗ/ΘΧ